

Офіційні Правила з Баскетболу на Візках

Затвержені
Виконавчою Радою IWBF
В м. Міс, Швейцарія, січень 2023 року

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

Український текст Офіційних Правил Баскетболу 2024 підготували:

Євстратенко Вячеслав —
радник президента ФБУ
український переклад

Володимир Драбіковський,
генеральний секретар ФБУ,
голова Технічної комісії ФБУ

Олександр Гаврилов – директор
департаменту організації та
проведення змагань ФБУ

Перекладено за виданням:

Офіційний сайт ФІБА

<https://libraryapp.fibaief.basketball/>

**Український текст Офіційних Правил баскетболу 2024
затверджений Виконавчим комітетом Федерації баскетболу України**

Редакційну роботу завершено 30.09.2024 р.

**Офіційні Правила баскетболу 2024
Набирають чинності з 01 жовтня 2024 р.**

ЗМІСТ

Оглавление

Офіційні Правила з Баскетболу на Візках	1
Виконавчою Радою IWBF	1
ЗМІСТ.....	3
Усі формулювання у тексті «Офіційних Правил з баскетболу на візках», наведені у чоловічому роді (гравець, тренер, суддя тощо), дійсні й для осіб жіночої статі. Слід розуміти, що це зроблено виключно для зручності викладу.....	7
ПРАВИЛО ПЕРШЕ – ГРА	7
ПРАВИЛО ДРУГЕ – ІГРОВИЙ МАЙДАНЧИК ТА ОБЛАДНАННЯ.....	8
Малюнок 1 - розміри ігрового майданчик	10
2.6. Розташування секретарського стола й стільців для заміни (рис.	13
Малюнок 5 Секретарський стіл і стільці для заміни	13
ремонт. Якщо ремонт не може бути завершений через 50 секунд або менше після зупинки гри, гравець повинен бути замінений.	13
Для гравців 3.5 – 4.5 Для гравців 1.0 – 3.0	13
Малюнок 6 – Вимірювання візка	13
ПРАВИЛО ТРЕТЄ – КОМАНДИ.....	14
• Не дозволено такого:	15
• Дозволено таке:	15
Стаття 5 – Гравці: травми та допомога	17
ПРАВИЛО ЧЕТВЕРТЕ – ЗАСАДИ ІГРИ	20
Ст. 8. Ігровий час, нічийний рахунок та овертайм.....	20
Ст. 9. Початок і кінець чверті, овертайму або гри	21
Ст. 10. Статус м'яча.....	21
Ст. 11. Місце де перебуває гравець і суддя.....	22
Ст. 12. Спирний кидок і володіння за чергою	23
Ст. 13. Як грають з м'ячем.....	25
Ст. 14. Контроль над м'ячем	26
Ст. 15. Гравець у процесі кидка	26
Ст. 16. Закинутий м'яч: коли він закинутий і його ціна	28
Ст. 17. Вкидання	29
Ст. 20. Гра програна «позбавленням права»	36
Ст. 21. Гра програна «через нестачу гравців ».....	37
ПРАВИЛО П'ЯТЕ – ПОРУШЕННЯ	38
Ст. 22. Порухення	38
Ст. 23. Гравець за межами майданчика і м'яч за межами майданчика	38
Ст. 24. Ведення м'яча	39

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

Ст. 25. Пробіжка (три поштовхи)	40
Ст. 26. Три секунди.....	40
Ст. 27. Гравець під щільною опікою.....	40
Ст. 28. Вісім секунд.....	41
Ст. 29. Годинник кидка.....	42
Ст. 30. М'яч повернений у тилову зону.....	45
Ст. 31. Привставання	45
ПРАВИЛО ШОСТЕ – ФОЛИ	47
33.3. Правильна позиція при опіці	48
33.6. Перетин шляху	50
Ст. 34. Персональний фол.....	53
Ст. 35. Обопільний фол.....	54
Ст. 36. Технічний фол.....	55
Ст. 37. Неспортивний фол.....	57
Ст. 38. Фол з дискваліфікацією.....	58
Ст. 39. Бійка.....	61
ПРАВИЛО СЬОМЕ – ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ.....	63
Ст. 43. Штрафні кидки.....	64
Ст. 44. Помилки які можна виправити	67
ПРАВИЛО ВОСЬМЕ – СУДДІ, СУДІ ЗА СТОЛОМ ТА КОМІСАР: ОBOB'ЯЗКИ ТА ПРАВА	70
Ст. 47. Судді: обов'язки та права.....	72
Ст. 48. Секретар і помічник секретаря: обов'язки	73
Ст. 49. Секундометрист: обов'язки	74
Ст. 50. Оператор годинника кидка: обов'язки.....	76
ПРАВИЛО ДЕВ'ЯТЕ – КЛАСИФІКАЦІЙНА СИСТЕМА ГРАВЦІВ.....	78
ДОДАТОК А – ЖЕСТИ СУДДІВ	79
Віднесені до ігрового годинника.....	79
Заміна й Тайм-Аут	80
Порушення:	81
Виконання штрафних кидків — активний суддя (передовий).....	90
ДОДАТОК В – ПРОТОКОЛ.....	91
В.8.3.12. Приклади запису фолів з дискваліфікацією головного тренера, першого помічника тренера, запасного, вилученого гравця або особи, яка супроводжує команду:.....	96
В.8.3.13. Приклади запису фолів з дискваліфікацією за те, що залишили зону лави команди під час бійки, головного тренера, першого помічника тренера, запасного, вилученого гравця або особи, яка супроводжує команду:	96
В.8.3.14. Приклади запису фолів з дискваліфікацією ЗА АКТИВНУ УЧАСТЬ У БІЙЦІ головного тренера, першого помічника тренера, запасного, вилученого гравця або особи, яка супроводжує команду:	98

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

В.9. Командні фоли.....	99
Малюнок 16 – Нижня частина протоколу	102
ДОДАТОК D – КЛАСИФІКАЦІЯ КОМАНД.	104
D.2. Приклади.....	104
D.3. Поразка позбавленням права.....	109
Приклад	109
D.4. Класифікація команд з різних груп.....	110
Зауважте:.....	111
D.5. Класифікація команд у змаганнях з кількома етапами.....	113
Приклад	113
D.6. Ігри вдома і на виїзді (із загальним рахунком)	115
D.7. Приклади.....	115
D.7.2. Приклад 2	115
D.7.3. Приклад 3	115
D.7.4. Приклад 4	115
ДОДАТОК E – МЕДІА ТАЙМ-АУТИ.....	117
ДОДАТОК F – СИСТЕМА НЕГАЙНОГО ВІДЕОПЕРЕГЛЯДУ – IRS.....	118
Антидопінгові заходи	121
Адаптивні заходи	1213

Усі формулювання у тексті «Офіційних Правил з баскетболу на візках», наведені у чоловічому роді (гравець, тренер, суддя тощо), дійсні й для осіб жіночої статі. Слід розуміти, що це зроблено виключно для зручності викладу.

ПРАВИЛО ПЕРШЕ – ГРА

Ст. 1. Визначення

1.1. Гра в баскетбол на візках

У баскетбол на візках грають 2 команди по 5 гравців у кожній. Мета кожної команди полягає в тому, щоб закинути м'яч у кошик суперників та перешкодити іншій команді закинути його у свій кошик.

Гру контролюють судді, судді-секретарі та комісар, якщо він присутній.

1.2. Кошик: суперників/власний

Кошик, який команда атакує, називається кошиком суперників, а кошик, який команда захищає, називається власним кошиком команди.

1.3. Переможець гри

Команда, яка набрала більшу кількість ігрових очок до кінця ігрового часу, є переможцем.

ПРАВИЛО ДРУГЕ – ІГРОВИЙ МАЙДАНЧИК ТА ОБЛАДНАННЯ

Ст. 2. Майданчик

2.1. Майданчик

Майданчик повинен мати рівну тверду поверхню без перешкод (рис.1) розмірами 28 м у довжину та 15 м у ширину, виміряну від внутрішнього краю обмежувальної лінії.

2.2. Ігровий настил

Ігровий настил містить у собі простір майданчика, який оточений додатковою обмежувальною смугою, яка вільна від перешкод на ширині мінімум 2 м (рис. 2). Отже, ігровий настил має розміри мінімум 32 м у довжину та мінімум 19 м у ширину.

2.3. Тилова зона

Тилова зона команди складається з її власного кошика, лицьової частини щита й тієї частини ігрового майданчика, що обмежена лицьовою лінією за власним кошиком команди, бічними лініями й центральною лінією.

2.4. Передова зона

Передова зона команди складається з кошика суперників, лицьової частини щита й тієї частини ігрового майданчика, що обмежена лицьовою лінією за кошиком суперників, бічними лініями та внутрішнім краєм центральної лінії, найближчим до кошика суперників.

2.5. Лінії

Усі лінії повинні бути одного кольору, нанесені фарбою білого або іншого контрастного кольору, мати ширину 5 см та бути такими, що їх чітко видно.

2.5.1. Обмежувальна лінія

Ігровий майданчик повинен бути відокремлений обмежувальною лінією, що складається з лицьових та бічних ліній. Ці лінії не є частиною ігрового майданчика. Будь-які перешкоди, включно з головним тренером, першим помічником тренера, запасними, вилученими гравцями та особами, що супроводжують команду, які сидять на лаві команди, повинні бути на відстані не менше 2 м від ігрового майданчика.

2.5.2. Центральна лінія, центральне коло та півкола для виконання штрафних кидків

Центральну лінію наносять паралельно лицьовим лініям від середини бічних ліній. Вона повинна виступати на 15 см за кожену бічну лінію. Центральна лінія є частиною тилової зони. Центральне коло розмічають у центрі ігрового майданчика. Воно має радіус 1,80 м, що вимірюють до зовнішнього краю кола. На ігровий майданчик наносять півкола для виконання штрафних кидків радіусами 1,80 м, що вимірюють до зовнішнього краю кола, з центрами на серединах ліній штрафного кидка (рис. 3)

2.5.3. Лінії штрафних кидків, обмежені зони та місця для гравців для боротьби за підбір при виконанні штрафного кидка

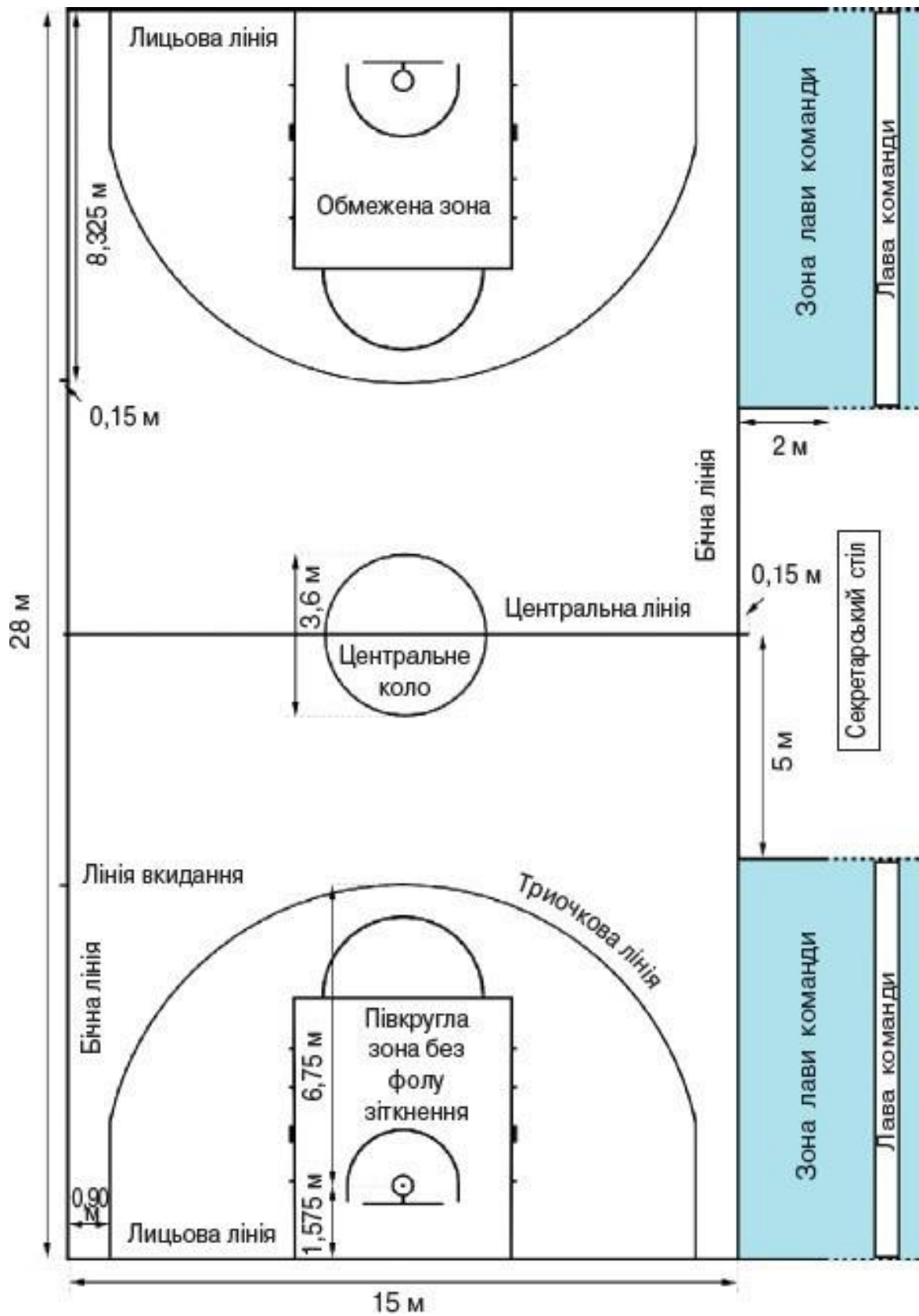
Лінію штрафних кидків наносять паралельно кожній лицьовій лінії. Її віддалений край розташований на відстані 5,80 м від внутрішнього краю лицьової лінії, довжина її повинна бути 3,60 м. Середина лінії штрафних кидків повинна бути на уявній лінії, що з'єднує середини 2 лицьових ліній. Обмеженими зонами є виділені на майданчику прямокутні простори, відокремлені лицьовими лініями, продовженими лініями штрафних кидків і лініями, що починаються від лицьових ліній. Їх зовнішні краї розташовані на відстані 2,45 м від середини лицьових ліній та закінчуються на зовнішніх краях продовжених ліній штрафних кидків. Ці лінії, за винятком лицьових, є частиною обмеженої зони. Місця для боротьби за підбір при штрафному кидку уздовж обмежених зон, що призначені для гравців під час штрафних кидків, розмічають, як показано на (рис. 3).

2.5.4. Зона тричkových кидків

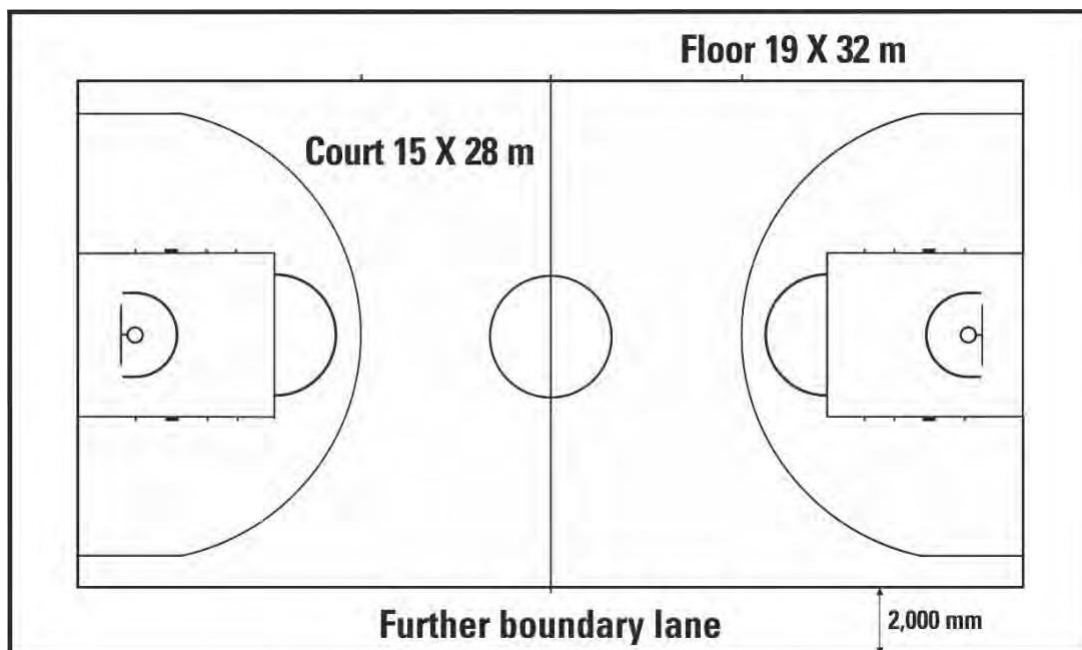
Зоною тричkových кидків команди з гри (рис. 1 і рис. 4) є весь майданчик, за винятком простору біля кошика суперників, що містить у собі й обмежений:

- 2 паралельними лініями, що починаються на лицьовій лінії та перпендикулярні до неї, зовнішній край яких розташований на відстані 0,90 м від внутрішнього краю бічних ліній.
- Півколом з радіусом 6,75 м, виміряним до зовнішнього краю лінії від точки на підлозі, утвореної прямовисом, опущеним з центра кільця суперників. Відстань цієї точки від центра лицьової лінії, виміряна від її внутрішнього краю, становить 1,575 м. Півколо з'єднане з паралельними лініями.

Тричкова лінія не є частиною зони тричkových кидків.

Малюнок 1 - розміри ігрового майданчик

Малюнок 2 Майданчик та ігровий настил

2.5.5. Зони лав команди

Зони лав команди розмічають за межами майданчика 2 лініями, як показано на (рис.1) У кожній зоні лави команди має бути 16 місць для головного тренера, помічників тренера, запасних, вилучених гравців та осіб, які супроводжують команду. Будь-які інші особи мають перебувати на відстані не менше, ніж 2 м за лавою команди.

2.5.6. Лінії вкидання

2 лінії вкидання довжиною 0,15 м розмічають назовні майданчика на бічній лінії навпроти секретарського стола. Зовнішній край цих ліній розташований на відстані 8,325 м від внутрішнього краю найближчої лицьової лінії. (рис. 1)

Малюнок 3 Обмежена зона

Малюнок 4 Зони дво/триочкових кидків

2.6. Розташування секретарського стола й стільців для заміни (рис. 5)

1 = Оператор годинника кидка	3 = Комісар, якщо присутній
2 = Секундометрист	4 = Секретар
x = стільці для заміни	5 = Помічник секретаря

Секретарський стіл та стільці можуть розташовуватися на піднесенні. Якщо використовується платформа, вона повинна мати рампу, щоб бути доступною для візочків. Диктор та/або статистики (якщо присутні) можуть сидіти з краю та/або позаду секретарського столу.

Малюнок 5 Секретарський стіл і стільці для заміни

Ст. 3. Обладнання

Необхідно мати таке обладнання:

- Конструкції щитів, які складаються зі:
  - Щитів
  - Кошиків, що мають у своєму складі кільця (з амортизаторами) та сітки
  - Опор, що підтримують щити, включно з оббивкою.
- Баскетбольні м'ячі
- Ігровий годинник
- Табло рахунку
- Годинник кидка
- Секундомір або придатний (видний) пристрій (але не ігровий годинник) для відліку часу тайм аутів
- 2 автономних, гучних звукових сигнали, що чітко відрізняються, які призначені для
  - оператора годинника кидка
  - секундометриста.
- Протокол гри
- Показчики фолів гравця
- Показчики командних фолів
- Стрілку володіння за чергою
- Ігровий настил
- Майданчик

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

- Достатнє освітлення
Детальніший опис баскетбольного обладнання див. у додатку «Обладнання для баскетболу на візках».

3.1. Візки

3.1.1. Особлива увага має бути приділена візку, оскільки він розглядається як частина гравця. Невідповідність візка цим правилам призведе до того, що візок не буде допущено до гри.

3.1.2. Горизонтальний «захист» спереду/збоку візка повинен знаходитися на відстані 11 см від підлоги в передній точці і на всій його довжині. Такий «захист» може бути прямим, з кутами або зігнутих між двома передніми роликками. Якщо «захист» з кутами, які утворюються при з'єднанні прямих планок, то зовнішній кут цих планок не повинен перевищувати 200 градусів. Візок з підніжкою, розташованою за єдиним переднім роликом, повинен мати горизонтальний "захист", що йде до задніх коліс перед роликом.

Вимірювання проводиться, коли передній ролик (-а) знаходиться в становище руху вперед.

За відсутності горизонтального «захисту» підставка для ніг повинна знаходитися на відстані 11 см від підлоги в передній точці та по всій своїй довжині. За наявності горизонтального «захисту» підніжка за планкою може бути на будь-якій висоті, якщо вона не торкається підлоги.

3.1.3. Нижня сторона підніжок має бути спроектована таким чином, щоб запобігти пошкодженню ігрового покриття. Роликова планка, прикріплена до нижньої сторони підніжки для захисту покриття, та невеликий ролик(-и) із захистом від перекидання, прикріплені до спинки візка з метою безпеки, дозволені.

3.1.4. Один або два пристрої захисту від перекидання, в яких використовується не більше двох невеликих роликів, прикріплених до рами або задньої осі та розташованих у задній частині візка, ролики, які часто або навіть постійно стикаються з підлогою, можуть бути прикріплені до коляски. Ширина між роликками повинна бути не більшою від внутрішньої відстані між двома великими колесами. Коли гравець сидить у візку, і він знаходиться в положенні для руху вперед, максимально допустима відстань між нижньою частиною ролика(ів) та ігровим покриттям становить 2 см. Ролик(и) для захисту від перекидання не повинен виступати за вертикальну площину, яка проходить через самі задні точки провідних коліс. Це вирівнювання слід вимірювати, коли візок перебуває в русі вперед.

Примітка: В рамках цього параграфа ролики проти перекидання не є колесами.

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

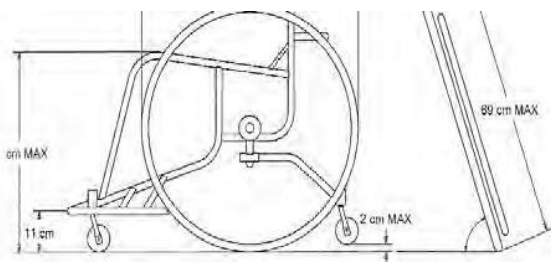
- 3.1.5.** Висота від підлоги до верхньої точки подушки, якщо вона використовується, або до верхньої частини сидіння, якщо подушка не використовується, не повинна перевищувати:
- 63 см для гравців 1.0 – 3.0
  - 58 см для гравців 3.5 – 4.5
- Вимірювання повинні проводитися в той час, коли передній(і) ролик(и) знаходиться в положенні руху вперед, гравця в цей момент не повинно бути в колясці.
- 3.1.6.** Візок повинен бути або на трьох, або на чотирьох колесах - наприклад, два великі колеса ззаду і одне або два маленькі колеса спереду. Діаметр великих коліс разом із камерою не повинен перевищувати 69 см.
- Втулки коліс повинні мати круглу зовнішню конструкцію без гострих елементів, країв та виступів.**
- У випадку з триколісним візком – маленьке колесо (або ролик) має бути по центру і бути закрито горизонтальною "захистом" спереду візка. Друге маленьке колесо (або ролик) може бути додане до одиночного колеса перед візком. Підсвічування, яке відбивається або виблискує, заборонено до розміщення на колесах, сидінні або роликах.
- 3.1.7.** На кожному колесі має бути 1 обід.
- 3.1.8.** На візку заборонено використовувати будь-які кермові пристрої, гальма чи передачі.
- 3.1.9.** Будь-які шини або ролики, які залишають слід на підлозі заборонено. Винятки можуть бути, коли можна продемонструвати, що сліди легко видаляються.
- 3.1.10.** Підлокітники або інші опори для верхньої частини тіла, прикріплені до візка, не можуть виступати за лінію ніг гравця або тулуба у природній сидячій позиції.
- 3.1.11.** Товщина оббивки горизонтальної планки позаду спинки візка не повинна бути меншою ніж 1,5см (15мм). Вона повинна бути досить гнучкою так, що максимально могла вдавлюватися на третину своєї товщини і мати мінімальний фактор поглиблення 50%. Це означає, що при випадковому зусиллі, яке приймає на себе оббивка, поглиблення не може бути більшою, ніж на 50%. Оббивка необхідна для запобігання травмам іншим гравцям.
- Примітка 1: Під час гри може виникнути проблема з візком, коли візок більше не може бути функціональним та безпечним. Рефері повинен зупинити гру у відповідний час, щоб дозволити команді здійснити

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

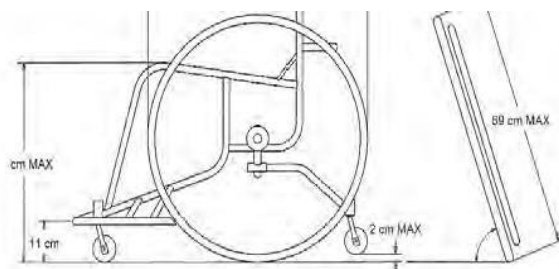
ремонт. Якщо ремонт не може бути завершений через 50 секунд або менше після зупинки гри, гравець повинен бути замінений.

Примітка 2: Можливо, гравець може випасти з візка без здійснення фолу. Рефері повинен приділити увагу для того, щоб убезпечити гравця, в потрібний час, зупинивши гру.

Для гравців 3.5 – 4.5

Для гравців 1.0 – 3.0

У всіх випадках висота вимірюється від підлоги до найвищої точки платформи для сидіння, включаючи подушку, якщо вона використовується.

Малюнок 6 – Вимірювання візка

ПРАВИЛО ТРЕТЄ – КОМАНДИ

Стаття 4 Команди

4.1. Визначення

- 4.1.1. Члена команди допущено до гри, якщо він отримав дозвіл грати за команду відповідно до регламенту організації, що проводить змагання (включно з правилами, що пов'язані з обмеженням віку).
- 4.1.2. Член команди має право грати, якщо його прізвище внесене у протокол перед початком гри, поки його не буде дискваліфіковано, або він не вчинить 5 фолів.
- 4.1.3. Протягом ігрового часу член команди є:
- Гравцем, якщо він перебуває на майданчику й має право грати.
  - Запасним, якщо він не перебуває на майданчику, але має право грати.
  - Вилученим гравцем, якщо він учинив 5 фолів та більше не має права грати.
- 4.1.4. Протягом перерви у грі всіх членів команди, які мають право грати, вважають гравцями.

4.2. Правило

- 4.2.1. Кожна команда складається з:
- Не більше ніж 12 членів команди, які мають право грати, включно з капітаном.
  - Головного тренера.
  - Максимум 8 супроводжуючих членів делегації, включаючи помічника тренера, який може сидіти на лаві команди. Якщо у команди є помічники тренера, то перший помічник тренера вноситься до протоколу.
- 4.2.2. Протягом ігрового часу 5 гравців — членів кожної команди повинні перебувати на майданчику й можуть бути замінені.
- 4.2.3. Запасний стає гравцем, а гравець стає запасним, коли:
- Суддя жестом запрошує запасного вийти на майданчик.
  - Протягом тайм-ауту або перерви у грі запасний звертається до секундометриста з проханням про заміну.

4.3. Ігрова форма

- 4.3.1. Ігрова форма всіх членів команди складається з:
- Майок (футболок) одного переважного кольору, як спереду, так і ззаду. Якщо футболки мають рукави, вони повинні закінчуватися вище ліктя. Футболки з довгими рукавами не дозволені. Усі гравці мають заправляти майки (футболки) в ігрові шорти. Дозволені також суцільні комбінезони.
  - Під уніформу можна носити футболки, футболки з довгим рукавом або компресійний одяг незалежно від стилю. Футболки, футболки з довгими рукавами або компресійний одяг мають бути одного однотонного кольору, але не обов'язково того самого кольору, що й

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

уніформа.

- Штани або шорти в ігровому костюмі одного домінуючого кольору спереду та ззаду, але не обов'язково того самого кольору, що й майки (футболки).

4.3.2. Кожен член команди повинен мати на майці (футболці) спереду і ззаду номер, виконаний звичайним шрифтом, суцільного кольору, який контрастує з кольором майки (футболки). Номери мають бути такими, що їх чітко видно та:

- Номер на спині має висоту не менше 16 см.
- Номер на грудях має висоту не менше 8 см.
- Ширина ліній номерів має бути не менше 2 см.
- Команди можуть використовувати тільки номери 0 і 00 та від 1 до 99.
- Гравці однієї команди не повинні мати однакових номерів.
- Будь-які рекламні написи або логотипи повинні бути нанесені на відстані принаймні у 4 см від номерів.

4.3.3. Команди повинні мати не менше 2 комплектів майок та:

- Команда, зазначена в розкладі першої (команда-господар), має бути одягнена у білі майки.
- Команда, вказана в розкладі другої (команда гостей), має бути одягнена у темні майки.
- Однак якщо обидві команди згодні, вони можуть змінюватися кольорами майок.

4.3.4. Грати босоніж заборонено

4.4. Інше спорядження

4.4.1. Усе спорядження, яке використовується гравцями, повинно бути призначене для гри. Заборонено використовувати будь-яке обладнання, призначене для збільшення зросту або охоплення гравця, або яким-небудь іншим способом надання несправедливої переваги.

4.4.2. Гравці не повинні носити спорядження (предметів), що можуть призвести до травм інших гравців.

- **Не дозволено такого:**

- Захисного покриття пальців, кистей, зап'ясть, ліктів і передпліч, шоломів, гіпсових пов'язок, обв'язок, виготовлених зі шкіри, пластику, гнучкого (м'якого) пластику, металу чи іншої твердої речовини, навіть якщо вони покриті м'яким матеріалом.

- Предметів, що можуть порізати чи подряпати (нігті мають бути коротко підстрижені).

- Аксесуарів для волосся та прикрас.

- **Дозволено таке:**

- Захисне спорядження плеча, стегна чи гомілки, що належним чином закриті м'яким матеріалом.

- Бандажі-фіксатори для рук і ніг (компресійні рукави або панчохи), також компресійні майки та шорти.

- Головна пов'язка. Вона не може закривати ніякої частини

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

обличчя повністю або частково (очей, носа, губ і т.п.) і не може становити небезпеки для гравця, який її носить, та/або для інших гравців. Головна пов'язка не може мати елементів, що її застібують/відстібують навкруги обличчя та/або шиї та не може мати частин, що виступають над її поверхнею.

— Наколінники.

— Захисний пристрій для ушкодженого носа, навіть якщо пристрій виготовлений із твердої речовини.

— Безбарвний захисний пристрій для зубів, щодо призначення якого нема сумнівів.

— Окуляри, якщо вони не створюють небезпеки для інших гравців.

— Пов'язки для зап'ястя (напульсники) та подібні головні пов'язки шириною найбільше 10 см, з текстильного матеріалу.

— Пов'язки для рук, плечей, ніг і т.п.

— Захисні пристосування для гомілки.

Усі гравці команди повинні мати всі свої футболки, майки, футболки з довгими рукавами, труси, компресійний одяг для рук і ніг, головні убори, браслети, пов'язки на голову та стрічки одного однотонного кольору.

- 4.4.3. Протягом гри гравець може носити взуття будь-якої комбінації кольорів, проте кросівки — лівий та правий — мають відповідати один одному за кольором. Вогні, що мерехтять, матеріали, які відбивають світло, чи інші прикраси не дозволені.
- 4.4.4. Протягом гри гравець не може демонструвати жодних комерційних, рекламних чи добродійних найменувань, марок, логотипів чи інших ідентифікаторів включно, та не обмежуючись: на тілі, на зачісці чи будь-яким іншим чином.
- 4.4.5. Будь-яке інше спорядження, що спеціально не обумовлене в цій статті, має бути схвалене Технічною Комісією IWBF.

Стаття 5 – Гравці: травми та допомога

- 5.1. У випадку травми гравця (-ів) судді можуть зупинити гру.
- 5.2. Якщо м'яч живий у той момент, коли стається травма, суддя не повинен давати свистка, поки команда, що контролює м'яч, не зробить кидка з гри, не втратить контролю над м'ячем, не введе м'яч з гри, чи м'яч не стане мертвим. Якщо необхідно захистити травмованого гравця, судді можуть зупинити гру негайно.
- 5.3. Якщо травмований гравець не може грати далі негайно (протягом приблизно 15 секунд), або якщо йому надають медичну допомогу, або якщо гравцеві надають допомогу без медичного втручання його власні: головний тренер, помічники тренера, члени команди та/або особи, які супроводжують команду, його слід замінити, за винятком ситуації, коли у команди залишилося менше 5 гравців на майданчику.
- 5.4. Головний тренер, помічники тренера, запасні, вилучені гравці та особи, що супроводжують команду, можуть вийти на майданчик тільки з дозволу судді, щоб надати допомогу травмованому гравцеві, перш ніж його буде замінено.
- 5.5. Лікар може вийти на майданчик без дозволу судді, якщо, на думку лікаря, травмований гравець потребує негайної медичної допомоги.
- 5.6. Під час гри будь-який гравець, який має кровотечу або відкриту рану, має бути замінений. Він може повернутися на майданчик тільки після того, як кровотечу буде зупинена, а місце ушкодження або відкриту рану цілком та надійно закрито.
- 5.7. Якщо травмований гравець, або будь-який гравець, який має кровотечу або відкриту рану, відновлюється протягом тайм-ауту, що його взяла будь-яка з команд до сигналу секундометриста про заміну, цей гравець може грати далі.
- 5.8. Гравців, які були визначені головним ам у стартовий склад команди, або гравця, який отримує медичну допомогу між штрафними кидками, можна замінити у випадку травми. У такому разі команда суперників також має право замінити таку ж кількість гравців, якщо побажає.

Ст. 6 Капітан: обов'язки та права

- 6.1. Капітан (КАП) — це гравець, який призначений головним тренером як представник своєї команди на майданчику. Він може звертатися у ввічливій формі до суддів під час гри, щоб отримати необхідну інформацію, але тільки тоді, коли м'яч мертвий та ігровий годинник зупинений.
- 6.2. Капітан повинен не пізніше як через 15 хвилин після кінця гри поінформувати старшого суддю у разі, якщо його команда подає протест на результат гри, та підписати протокол у графі «Підпис капітана в разі протесту».

Ст. 7. Тренери: обов'язки та права

- 7.1. Не пізніше ніж за 40 хвилин до початку гри за розкладом кожен головний тренер або його представник має передати секретареві список з прізвищами та відповідними номерами членів команди, які мають право брати участь у грі, а також прізвища капітана команди, головного тренера та першого помічника тренера. Усі члени команди, прізвища яких внесено у протокол, мають право грати, навіть якщо вони з'являються у залі після початку гри.
- 7.2. Не пізніше ніж за 10 хвилин до початку гри кожен головний тренер підтверджує свою згоду з прізвищами та відповідними номерами членів своїх команд і прізвищами головного тренера та першого помічника тренера підписом у протоколі. У той самий час він позначає п'ятеро (5) гравців, які мають почати гру. Головний тренер команди А першим подає цю інформацію.
- 7.3. Головні тренери, помічники тренерів, запасні, вилучені гравці та особи, що супроводжують команду — це єдині особи, яким дозволено перебувати на лаві команди й залишатися в межах зони лави своєї команди. Протягом ігрового часу всі запасні, вилучені гравці та особи, які супроводжують команду, не можуть підводитися з місця, вони повинні сидіти на лаві команди.
- 7.4. Головний тренер або перший помічник тренера можуть підходити до секретарського столу під час гри, щоб отримати статистичну інформацію, тільки тоді, коли м'яч мертвий та ігровий годинник зупинений.
- 7.5. Головний тренер може звертатися у ввічливій формі до суддів під час гри, щоб отримати інформацію, тільки тоді, коли м'яч мертвий та ігровий годинник зупинений.

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

- 7.6. Як головному тренерові, так і першому помічнику тренера, але тільки одному з них одночасно, дозволено стояти під час гри. Зрозуміло, що якщо головний тренер або перший помічник тренера є користувачами крісла колісного, це правило також стосується їх. Вони можуть усно звертатися до гравців під час гри за умови, що вони залишаються в межах зони лави своєї команди. Перший помічник тренера не може спілкуватися з суддями.
- 7.7. Якщо у команді є перший помічник тренера, його прізвище повинно бути внесене у протокол до початку гри (його підпис у протоколі не обов'язковий). Він має прийняти всі права та обов'язки головного тренера, якщо головний тренер з будь-якої причини не зможе виконувати їх сам.
- 7.8. Коли капітан залишає майданчик, головний тренер зобов'язаний повідомити суддю про номер гравця, який повинен виконувати обов'язки капітана на майданчику.
- 7.9. Капітан повинен діяти як гравець — головний тренер, якщо головний тренер відсутній або не може далі виконувати своїх обов'язків, і нема першого помічника тренера, прізвище якого внесено у протокол (або він не може далі виконувати своїх обов'язків). Якщо капітан має залишити майданчик, він може далі виконувати обов'язки головного тренера. Якщо він повинен залишити майданчик унаслідок фолу з дискваліфікацією або не може виконувати обов'язків головного тренера через травму, то гравець, який замінює його як капітана, може замінити його як і головного тренера.
- 7.10. Головний тренер повинен визначати гравця, який буде виконувати штрафні кидки своєї команди, в усіх випадках, коли такого гравця не визначено правилами.

ПРАВИЛО ЧЕТВЕРТЕ – ЗАСАДИ ІГРИ

Ст. 8. Ігровий час, нічийний рахунок та овертайм

- 8.1. Гра складається з 4 чвертей по 10 хвилин кожна.
- 8.2. Тривалість перерви до початку гри, час якого зазначений у розкладі, становить 20 хвилин.
- 8.3. Тривалість перерв між першою та другою (перша половина), третьою та четвертою чвертями (друга половина) та перед кожним овертаймом становить 2 хвилини.
- 8.4. Тривалість перерви між половинами гри — 15 хвилин.
- 8.5. Перерва у грі починається:
- За 20 хвилин до початку гри, час якого зазначений у розкладі.
  - Коли лунає сигнал ігрового годинника про кінець чверті або овертайму.
- 8.6. Перерва у грі закінчується:
- На початку першої чверті, коли м'яч залишає руку (-и) старшого судді, коли він підкидає його під час спірного кидка.
  - На початку усіх інших чвертей та овертаймів, коли м'яч опиняється у розпорядженні гравця, який виконує вкидання.
- 8.7. Якщо рахунок нічийний на кінець ігрового часу четвертої чверті, гру продовжують на стільки овертаймів по 5 хвилин, скільки потрібно, щоб порушити рівновагу в рахунку.
Якщо загальний рахунок у серії з двох ігор удома і на виїзді на закінчення 2-ї гри рівний, гру продовжують на стільки овертаймів по 5 хвилин, скільки потрібно, щоб порушити рівновагу в рахунку.
Якщо фол відбувається безпосередньо перед кінцем чверті або овертайму, старший суддя повинен визначити, скільки ігрового часу залишилося. Ігровий годинник має показувати щонайменше 0,1 секунди.
- 8.8. Якщо фол відбувається безпосередньо перед кінцем чверті або овертайму, старший суддя повинен визначити, скільки ігрового часу залишилося. Ігровий годинник має показувати щонайменше 0,1 секунди.
- 8.9. Якщо технічний, неспортивний або фол з дискваліфікацією відбувається під час перерви у грі, будь-який можливий штрафний кидок (-ки) виконують перед початком наступної чверті або овертайму.

Ст. 9. Початок і кінець чверті, овертайму або гри

- 9.1. Перша чверть починається, коли м'яч залишає руку (-и) старшого судді, коли він підкидає його під час спірного кидка у центральному колі.
- 9.2. Усі інші чверті та овертайми починаються, коли м'яч опиняється у розпорядженні гравця, який виконує вкидання.
- 9.3. Гри не можна розпочинати, якщо в одній з команд на майданчику нема 5 гравців, які готові грати.
- 9.4. Для всіх ігор команді, яка визначена у розкладі першою (команді-господарю), призначено, якщо стати обличчям до майданчика:
- лаву команди та власний кошик ліворуч від секретарського стола,
  - ця команда перед початком гри розминається на половині майданчика навпроти своєї лави команди.
- Проте, якщо обидві команді згодні, вони можуть обмінятися лавами команди та/або половинами майданчика для розминки перед початком першої половини гри.
- 9.5. Команди повинні обмінятися половинами майданчика для розминки та кошиками перед початком другої половини гри.
- 9.6. У всіх овертаймах команди й далі атакують ті ж самі кошики, що й у четвертій чверті.
- 9.7. Чверть, овертайм або гра закінчуються, коли лунає сигнал ігрового годинника про кінець чверті або овертайму. Якщо щит по його периметру обладнаний червоним світловим пристроєм, світловий сигнал має перевагу над звуковим сигналом ігрового годинника.

Ст. 10. Статус м'яча

- 10.1. М'яч може бути живим або мертвим.
- 10.2. М'яч стає живим, коли:
- Під час спірного кидка м'яч залишає руку (-и) старшого судді, коли він його підкидає.
  - Перед штрафним кидком м'яч опиняється у розпорядженні гравця, який виконує штрафний кидок.
  - Під час вкидання м'яч опиняється у розпорядженні гравця, який виконує вкидання.

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

- 10.3. М'яч стає мертвим, коли:
- Будь-який м'яч закинуто з гри або зі штрафного кидка.
  - Суддя дає свисток тоді, коли м'яч живий.
  - Очевидно, що м'яч не увійде в кошик при штрафному кидку, за яким слідує:
    - Інший (-ші) штрафний (-ні) кидок (-ки).
    - Подальше покарання (штрафний (-ні) кидок (-ки) та/або володіння м'ячем).
  - Лунає сигнал ігрового годинника про кінець чверті або овертайму.
  - Лунає сигнал годинника кидка, коли команда контролює м'яч.
  - М'яча, що вже перебуває в польоті під час кидка з гри, торкається гравець будь-якої команди, після того, як:
    - Суддя дав свисток.
    - Пролунав сигнал ігрового годинника про кінець чверті або овертайму.
    - Пролунав сигнал годинника кидка.
- 10.4. М'яч не стає мертвим, і кидок з гри, якщо він влучний, зараховують, коли:
- М'яч перебуває в польоті під час кидка з гри, та:
    - Суддя дає свисток.
    - Лунає сигнал ігрового годинника про кінець чверті або овертайму.
    - Лунає сигнал годинника кидка.
  - М'яч перебуває в польоті під час штрафного кидка й суддя дає свисток при будь-якому недодержанні правил, крім порушення правил гравцем, який виконує штрафний кидок.
  - М'яч контролює гравець, який перебуває в процесі кидка з гри та завершує свій кидок безперервним рухом, що почався до того, як зафіксовано фол будь-якого гравця суперників або будь-якої особи, якій дозволено сидіти на лаві команди суперників.
- Цього правила не застосовують і влучення не зараховують, якщо після того, як суддя дав свисток, зроблено зовсім новий рух для кидка.

Ст. 11. Місце де перебуває гравець і суддя

- 11.1. Розташування гравця визначається за місцем, де його Крісло колісне торкається підлоги.
- 11.2. Місцезнаходження судді визначається так само, як і гравця. Коли м'яч торкається судді, це те саме, що торкається підлоги в місці, де стоїть суддя.

Ст. 12. Спірний кидок і володіння за чергою

12.1. Визначення спірного кидка

- 12.1.1. Спірний кидок відбувається, коли суддя підкидає м'яч у центральному колі між будь-якими 2 гравцями-суперниками.
- 12.1.2. Спірний м'яч відбувається, коли один чи більше гравців команд-суперників тримають м'яч однією чи обома руками так міцно, що жоден гравець не може встановити контроль над м'ячем без надмірно грубих дій.

12.2. Процедура спірного кидка

- 12.2.1. Кожен з гравців, які беруть участь у спірному кидку, повинні розташувати свій інвалідний візок усередині половини центрального кола, найближчого до його/її власного кошика, з одним колесом ближче до центральної лінії.
- 12.2.2. Гравці однієї команди не можуть займати місця поруч один з одним навколо центрального кола, якщо суперник бажає зайняти одне з цих місць.
- 12.2.3. Після цього суддя підкидає м'яч вертикально вгору між 2 гравцями команд-суперників на висоту більшу, ніж кожний з гравців може дістати.
- 12.2.4. М'яч повинен бути відбитим рукою (-ами) одного чи обох гравців, які беруть участь у спірному кидку, після того, як він досягне найвищої точки.
- 12.2.5. Жоден з гравців, які беруть участь у спірному кидку, не повинен залишати своєї позиції, доки м'яч не буде відбито правильно.
- 12.2.6. Жоден з гравців, які беруть участь у спірному кидку, не може ловити або торкатися м'яча більше двох разів доти, поки той не торкнеться одного з гравців, які не брали участі у спірному кидку, або підлоги.
- 12.2.7. Якщо м'яч не відбито жодним з гравців, які беруть участь у спірному кидку, спірний кидок необхідно повторити.
- 12.2.8. Ніякі частини тіла гравців або їх візків, які не беруть участь у розіграші спірного кидка, не можуть перебувати на або перетинати лінію кола (циліндра) доти, доки м'яч не буде відбитий.

Недодержання умов Ст. 12.2.1, 12.2.4, 12.2.5, 12.2.6 та 12.2.8 є порушенням.

12.3. Покарання

М'яч надають суперникам для вкидання з місця, найближчого до того, де сталося недодержання правил, за винятком простору безпосередньо за щитом.

12.4. Ситуації спірного кидка

Ситуація спірного кидка відбувається, коли:

- Фіксують спірний м'яч.
- М'яч виходить за межі майданчика, й судді вагаються або приймають різні рішення стосовно того, хто з суперників останнім торкнувся м'яча.
- Відбувається обопільне порушення при штрафному кидку протягом невеликого останнього або єдиного штрафного кидка.
- Живий м'яч застрягає між кільцем і щитом, за винятком:
  - Між штрафними кидками,
  - Після останнього штрафного кидка, за яким виконують вкидання з лінії вкидання у передовій зоні команди.
- М'яч стає мертвим у той момент, коли жодна з команд не контролює м'яч, або не має права на володіння м'ячем.
- Після скасування рівних покарань проти обох команд, якщо нема інших покарань за фол, які належить виконати, й жодна з команд не контролювала м'яч або не мала права на володіння м'ячем перед першим фолом або порушенням.
- Починаються усі чверті, крім першої чверті, та всі овертайми.

12.5. Визначення володіння за чергою

Володіння за чергою — це спосіб зробити м'яч живим вкиданням його у гру замість розіграшу спірного кидка.

12.6. Процедура володіння за чергою

- 12.6.1. У всіх ситуаціях спірного кидка команди поперемінно отримують право на володіння м'ячем для вкидання його з місця, найближчого до того, де відбувається ситуація спірного кидка, за винятком простору безпосередньо за щитом.
- 12.6.2. Команда, яка не встановила першого командного контролю над живим м'ячем після розіграшу спірного кидка, першою має право на вкидання внаслідок володіння за чергою.
- 12.6.3. Команда, яка має право на наступне володіння м'ячем за чергою після закінчення чверті або овертайму, починає наступну чверть або овертайм вкиданням його з продовження центральної лінії навпроти секретарського стола, за винятком ситуації, коли виконують покарання у вигляді штрафних кидків та володіння м'ячем.

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

- 12.6.4. Команду, яка має право на володіння за чергою, позначають стрілкою володіння за чергою, що спрямована в бік кошика суперників. Напрямок стрілки змінюють одразу після того, як закінчується вкидання внаслідок володіння за чергою.
- 12.6.5. Порухення, що його чинить команда, коли виконує своє вкидання внаслідок володіння за чергою, позбавляє цю команду права на вкидання внаслідок володіння за чергою. Напрямок стрілки володіння за чергою негайно змінюють, вказуючи на те, що суперники команди, яка вчинила порушення, будуть мати право на вкидання внаслідок володіння за чергою при наступній ситуації спірного кидка. Після цього гру поновлюють наданням м'яча суперникам команди, яка вчинила порушення, для вкидання з місця первинного вкидання.
- 12.6.6. Фол, який учинила одна з команд:
- До початку будь-якої чверті, крім першої чверті, або овертайму, або
  - Під час вкидання внаслідок володіння за чергою, не позбавляє команду, яка виконує вкидання, права на це вкидання внаслідок володіння за чергою.

Ст. 13. Як грають з м'ячем

13.1. Визначення

Під час гри м'ячем грають тільки руками, та його можна передавати, кидати, відбивати, котити, або вести у будь-якому напрямку за умови, якщо додержуються обмежень, що визначені цими правилами.

13.2. Правило

Навмисне штовхання м'яча візком або блокування його будь-якою частиною ноги або удар кулаком є порушенням.

Однак випадковий контакт або торкання м'яча інвалідним візком або будь-якою частиною ноги не є порушенням.

Недотримання умов Ст. 13.2 є порушенням.

13.3. Покарання

М'яч надається суперникам для вкидання з місця, найближчого до місця порушення, за винятком простору безпосередньо за щитом.

Ст. 14. Контроль над м'ячем

14.1. Визначення

- 14.1.1. Командний контроль **починається**, коли гравець цієї команди контролює живий м'яч, тобто він тримає або веде його, або живий м'яч опиняється у його розпорядженні.
- 14.1.2. Командний контроль **триває**, коли:
- Гравець цієї команди контролює живий м'яч.
  - Гравці однієї команди передають м'яч один одному.
- 14.1.3. Командний контроль **закінчується**, коли:
- Суперник встановлює контроль над м'ячем.
  - М'яч стає мертвим.
  - М'яч залишив руку (-и) гравця, який виконує кидок з гри або штрафний кидок.
- 14.1.4. Вважається порушенням, якщо гравець, який контролює м'яч або намагається отримати контроль над м'ячем:
- 14.1.4.1. Доторкається до підлоги будь-якою частиною свого тіла крім рук, або
- 14.1.4.2. Нахиліться вперед або назад у кріслі, змусивши його перехилитися так, щоб будь-яка його частина, окрім коліс, роликів, торкалася підлоги.

Ст. 15. Гравець у процесі кидка

15.1. Визначення

- 15.1.1. **Кидок** з гри або штрафний кидок відбувається, коли м'яч, що його тримає у руці (-ках) гравець, він потім посилає повітрям у напрямку кошика суперників.
- Добивання** з гри відбувається, коли м'яч однією або двома руками спрямовують у кошик суперників.
- Добивання також вважається кидком з гри.
- Безперервний рух під час ведення до кошика або інші кидки у русі — це дія гравця, який тримає м'яч під час того, як він просувається вперед, або закінчив ведення та продовжує свою дію рухом кидка, що зазвичай спрямований угору, у спробі закинути м'яч у кошик.

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

- 15.1.2. Процес кидка:
- Починається, коли гравець, на думку судді, розпочинає рух м'ячем, спрямований угору, у напрямку кошика суперників.
  - Закінчується, коли м'яч покидає руку(и) гравця, або якщо виконується абсолютно новий процес кидка та завершується повторний кидок (тобто рука(и) гравця завершує свій рух у напрямку до підлоги, крісла колісного або, у випадку кидка знизу у напрямку до кошика).
- 15.1.3. Процес кидка у безперервному русі під час ведення до кошика або під час інших кидків у русі:
- Починається, коли м'яч зупиняється в руці(ах) гравця, після завершення ведення, і гравець, на думку судді, починає рух для кидка, перед тим як випустити м'яч із рук у спробі кидка з гри.
  - Може включати рух рук(и) та/або тіла гравця та/або крісла колісного під час його/її спроби виконати кидок з гри.
  - Закінчується, коли м'яч покидає руку(-и) гравця та завершує кидок (тобто рука(-и) гравця завершує свій рух у напрямку до підлоги, крісла колісного або, у випадку кидка знизу у напрямку до кошика) або якщо виконується абсолютно нова спроба кидка.
- 15.1.4. Немає зв'язку між кількістю зроблених дозволених поштовхів візка і процесом кидка.
- 15.1.5. У процесі кидка можливо, що суперник тримає руку (-и) гравця, який намагається виконати кидок, таким чином, що не дає йому можливість кинути. Проте, навіть у такому разі гравця вважають таким, що виконує спробу кидка. У цьому разі не має значення, чи залишив м'яч руку (-и) гравця, чи ні.
- 15.1.6. Коли гравець перебуває у процесі кидка та після того, як проти нього вчинено фол, він виконує передачу, його більше не розглядають таким, що перебував у процесі кидка.

Ст. 16. Закинутий м'яч: коли він закинутий і його ціна

16.1. Визначення

- 16.1.1. М'яч закинутий, коли живий м'яч входить у кошик згори й залишається в ньому або повністю проходить крізь нього.
- 16.1.2. М'яч вважають таким, що перебуває всередині кошика, навіть тоді, коли мала його частина перебуває всередині кошика та нижче рівня кільця.

16.2. Правило

- 16.2.1. М'яч зараховують команді, що атакує кошик суперників, у який увійшов м'яч, таким чином:
- Якщо м'яч випущено зі штрафного кидка, зараховують (1) очко.
  - Якщо м'яч випущено із зони двоочкових кидків з гри, зараховують (2) очка.
  - Якщо м'яч випущено із зони триочкових кидків з гри, зараховують (3) очка.
- Коментар:** Два великих колеса мають бути в зоні 3-очкових кидків з гри, тобто малі колеса та ролик (-и) можуть бути на або перед лінією зони 3-очкових кидків.
- 16.2.2. Якщо гравець **випадково** закидає м'яч з гри у свій власний кошик, 2 очка записують капітанові команди суперників на майданчику.
- 16.2.3. Якщо гравець **навмисно** закидає м'яч з гри у свій власний кошик, це порушення, і влучення не зараховують.
- 16.2.4. Якщо гравець змушує м'яч пройти повністю крізь кошик знизу, це порушення.
- 16.2.5. Ігровий годинник або годинник кидка має показувати 0,3 (3 десятих секунди) чи більше для того, щоб гравець іще міг володіти м'ячем після вкидання або підбору після останнього штрафного кидка, та здійснити спробу кидка з гри. Якщо ігровий годинник показує 0,2 або 0,1, єдиний спосіб здійснити кидок з гри, який буде зарахований це - добивання, за умови того, що рука (-ки) гравця більше не торкаються м'яча, коли ігровий годинник або годинник кидка показують 0,0.

Ст. 17. Вкидання

17.1. Визначення

17.1.1. Вкидання відбувається тоді, коли гравець, який перебуває за межами майданчика, передає м'яч на майданчик.

17.1.2. Вкидання:

- **Починається**, коли м'яч опиняється у розпорядженні гравця, який виконує вкидання.
- **Закінчується**, коли:
  - М'яч торкається гравця на майданчику або його правильно торкається будь-який гравець на майданчику.
  - Команда, що виконує вкидання, чинить порушення.
  - Живий м'яч застрягає між кільцем і щитом під час вкидання.

17.2. Процедура

17.2.1. Суддя повинен передати м'яч з рук у руки, або покласти його на місце на підлозі, де він опиняється у розпорядженні гравця, який виконує вкидання. Він також може кинути або передати м'яч відскоком від підлоги, за умови того, що:

- Суддя перебуває на відстані не більше 4 м від гравця, який має виконувати вкидання.
- Гравець, який має виконувати вкидання, перебуває у належному місці, що визначене суддею.

17.2.2. Гравець має виконувати вкидання з місця, найближчого до того, де сталося недодержання правил, або де було зупинено гру, за винятком простору безпосередньо за щитом.

17.2.3. На початку усіх четвертей, крім першої, та на початку всіх овертаймів вкидання виконують з продовження центральної лінії навпроти секретарського стола.

Гравець, який виконує вкидання, повинен розташувати задні колеса по обох сторонах від продовження центральної лінії навпроти секретарського стола й має право передавати м'яч партнерові, який перебуває у будь-якому місці майданчика.

17.2.4. Коли ігровий годинник показує 2:00 хвилини чи менше у четвертій чверті та в кожному овертаймі, після тайм-ауту, наданого команді, що має право на володіння м'ячем у своїй тилівій зоні, головний тренер цієї команди має право вирішувати, чи буде наступне за цим вкидання виконане з лінії вкидання у передовій зоні команди, або у тилівій зоні з місця, найближчого до того, де гру було зупинено.

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

- 17.2.5. Після персонального фолу, який учинений гравцем команди, яка контролює живий м'яч, або має право на володіння м'ячем, гру поновлюють вкиданням з місця, найближчого до того, де сталося недодержання правил.
- 17.2.6. Після технічного фолу гру поновлюють вкиданням з місця, найближчого до того, де перебував м'яч, коли було зафіксовано технічний фол, якщо іншого не визначено цими правилами.
- 17.2.7. Після неспортивного або фолу з дискваліфікацією гру поновлюють вкиданням з лінії вкидання у передовій зоні команди, якщо іншого не визначено цими правилами.
- 17.2.8. Після бійки гру поновлюють як визначено Ст. 39.
- 17.2.9. Щоразу, коли м'яч входить у кошик, але кидок з гри або штрафний кидок не зараховано, гру поновлюють вкиданням з-за бічної лінії на рівні продовження лінії штрафних кидків.
- 17.2.10. Після закинутого з гри м'яча або влучного останнього штрафного кидка:
- Будь-який гравець команди, у кошик якої закинуто м'яч, виконує вкидання з будь-якого місця з-за лицьової лінії, де м'яч було закинуто. Це правило також застосовують після того, як суддя передає м'яч або кладе його на те місце на підлозі, де він опиниться у розпорядженні гравця, який виконує вкидання після тайм-ауту чи будь-якої зупинки гри після закинутого м'яча з гри або зі штрафного кидка.
  - Гравець, який виконує вкидання, може рухатися в обидві сторони та/або назад, а м'яч можна передавати один одному партнерами, які перебувають на або за лицьовою лінією, але відлік 5 секунд починають з моменту, коли м'яч опиняється у розпорядженні першого гравця, який перебуває за межами майданчика.

17.3. Правило

- 17.3.1. Гравець, який виконує вкидання, не повинен:
- Витратити більше 5 секунд для того, щоб випустити м'яч із рук.
  - Від'їжджати на майданчик, коли він тримає м'яч у своїй руці (-ках).
  - Змушувати м'яч торкатися підлоги за межами ігрового майданчика після того як випустить його з рук при вкиданні.
  - Торкатися м'яча на ігровому майданчику раніше, ніж його торкнеться інший гравець.
  - Змушувати м'яч входити безпосередньо у кошик.
  - Переміщуватися від місця, визначеного за обмежувальною лінією, на загальну відстань більше 1 м в одному чи в обох напрямках перед тим, як випустить м'яч із рук. Проте, дозволено від'їжджати безпосередньо назад від лінії так далеко, як дають змогу обставини.

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

- 17.3.2. Під час вкидання інші гравці не повинні:
- Розташовувати будь-яку частину тіла або візка над обмежувальною лінією доти, поки м'яч не буде вкинтий через цю лінію.
  - Перебувати на відстані менше 1 м від гравця, який виконує вкидання, якщо простір за межами майданчика, вільний від перешкод у місці вкидання, становить менше 2 м від обмежувальної лінії до будь-якої перешкоди за межами поля.
- 17.3.3. Коли ігровий годинник показує 2:00 хвилини чи менше в четвертій чверті та в кожному овертаймі та виконують вкидання, суддя демонструє жест про перетин обмежувальної лінії з недодержанням правил як попередження під час виконання вкидання.
Якщо гравець, який захищається:
- Перетинає будь-якою частиною тіла обмежувальну лінію, щоб перешкодити вкиданню, або
  - Перебуває на відстані менше 1 м від гравця, який виконує вкидання, якщо простір за межами майданчика, вільний від перешкод у місці вкидання, становить менше 2 м від обмежувальної лінії, це недодержання правил, яке карають технічним фолом.
- 17.3.4. Гравцю нападу не дозволяється входити в зону обмеження під час ситуації, коли м'яч знаходиться за межами ігрового майданчика, доки м'яч не буде в розпорядженні гравця для вкидання. (див. правило 26.1.1).

Недотримання Ст. 17.3 є порушенням.

17.4. Покарання

М'яч передають команді суперників для вкидання з місця первинного вкидання.

Ст. 18. Тайм-аут

18.1. Визначення

Тайм-аут — це переривання гри на прохання головного тренера або першого помічника тренера.

18.2. Правило

18.2.1. Кожний тайм-аут триває 1 хвилину.

18.2.2. Тайм-аут може бути наданий тоді, коли є можливість надання тайм-ауту.

18.2.3. Можливість надання тайм-ауту з'являється, коли:

- Для обох команд: м'яч стає мертвим, ігровий годинник зупинений, і суддя закінчив процедуру демонстрації жестів секретарському столу.
- Для обох команд: м'яч стає мертвим після влучного останнього або єдиного штрафного кидка.
- Для команди, у кошик якої закинута м'яч з гри: коли закинута м'яч.

18.2.4. Можливість надання тайм-ауту закінчується, коли м'яч опиняється у розпорядженні гравця для вкидання або для виконання першого штрафного кидка.

18.2.5. Кожній команді може бути надано:

- 2 тайм-аути протягом першої половини гри.
- 3 тайм-аути протягом другої половини гри, але не більше ніж 2 тайм-аути, коли ігровий годинник показує 2:00 чи менше у четвертій чверті.
- 1 тайм-аут у кожному овертаймі.

18.2.6. Невикористані тайм-аути не можуть бути перенесені на наступну половину або овертайм.

18.2.7. Тайм-аут записують команді, головний тренер якої першим висловив прохання про його надання, якщо тільки тайм-ауту не надають після закинутаго командою суперників м'яча з гри, та при цьому не було зафіксовано недодержання правил.

18.2.8. Тайм-ауту не надають команді, яка закинула м'яч з гри, коли ігровий годинник показує 2:00 хвилини чи менше в четвертій чверті та кожному овертаймі, за винятком ситуації, коли суддя зупинив гру.

18.3. Процедура

18.3.1. Тільки головний тренер або перший помічник тренера має право звертатися з проханням про надання тайм-ауту. Він має встановити візуальний контакт із секретарським столом або підійти до секретарського стола та чітко попросити про тайм аут належним чином, тобто показати руками встановлений жест.

18.3.2. Прохання про надання тайм-ауту може бути скасованим тільки до того моменту, поки не пролунав сигнал секундометриста про надання тайм-ауту.

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

- 18.3.3. Період тайм-ауту:
- Починається, коли суддя дає свисток і демонструє жест про надання тайм-ауту.
  - Закінчується, коли суддя дає свисток і жестом запрошує команди повернутися на майданчик.
- 18.3.4. Як тільки з'являється можливість надання тайм-ауту, секундометрист дає свій сигнал та повідомляє суддів про те, що надійшло прохання про надання тайм-ауту. Якщо у кошик команди, що попросила про тайм-аут, закинута м'яч з гри, секундометрист негайно зупиняє ігровий годинник і подає свій сигнал.
- 18.3.5. Під час тайм-ауту (а також протягом перерви у грі перед початком другої та четвертої чверті або кожного овертайму) гравці можуть залишати майданчик і сидіти на лаві команди, а особи, яким дозволено сидіти на лаві команди можуть вийти на майданчик за умови, що вони залишаються у безпосередній близькості від зони лави команди.
- 18.3.6. Якщо прохання про надання тайм-ауту надійшло від будь-якої команди після того, як м'яч опинився у розпорядженні гравця для виконання першого штрафного кидка, тайм-аут надають, якщо:
- Останній штрафний кидок влучний.
  - Після останнього штрафного кидка, якщо він невдалий, виконують вкидання.
  - Фол зафіксовано між штрафними кидками. У цьому разі виконання штрафного кидка (-ів) завершують, і тайм-аут надають до виконання покарання за новий фол, якщо іншого не визначено правилами.
  - Фол зафіксовано до того, як м'яч став живим після виконання останнього штрафного кидка. У цьому разі тайм-аут надають до виконання покарання за новий фол.
  - Порушення зафіксовано до того, як м'яч став живим після виконання останнього штрафного кидка. У цьому разі тайм аут надають до виконання вкидання.
- У разі послідовних серій штрафних кидків та/або володіння м'ячем, спричинених більше ніж 1 покаранням за фол, кожну серію розглядають окремо.

Ст. 19. Заміна

19.1. Визначення

Заміна — це переривання гри на прохання запасного, висловлене для того, щоб стати гравцем.

19.2. Правило

- 19.2.1. Команда може замінити гравця (-ів) тоді, коли є можливість заміни.
- 19.2.2. Можливість заміни з'являється, коли:
- Для обох команд: м'яч стає мертвим, ігровий годинник зупинений, і суддя закінчив процедуру показу жестів секретарському столу.
  - Для обох команд: м'яч стає мертвим після влучного останнього штрафного кидка.
  - Для команди, у кошик якої закинута м'яч з гри: коли м'яч закинута, а ігровий годинник показує 2:00 хвилини чи менше в четвертій чверті та в будь-якому овертаймі.
- 19.2.3. Можливість заміни закінчується, коли м'яч опиняється у розпорядженні гравця для вкидання або для виконання першого штрафного кидка.
- 19.2.4. Гравець, який став запасним, та запасний, який став гравцем, не можуть відповідно повернутися у гру й залишити гру, поки м'яч знову не стане мертвим після фази відліку часу гри, за винятком ситуацій, коли:
- У команді залишилося менше 5 гравців на майданчику.
  - Гравець, який має виконувати штрафні кидки внаслідок виправлення помилки, перебуває на лаві команди після того, як він був замінений і має право грати.
- 19.2.5. Заміни не дозволяють команді, яка закинула м'яч з гри, коли ігровий годинник показує 2:00 хвилини чи менше в четвертій чверті та в будь-якому овертаймі, коли ігровий годинник зупиняють, за винятком ситуації, коли суддя зупинив гру.
- 19.2.6. Якщо гравець отримує медичну допомогу або допомогу без медичного втручання, його слід замінити, за винятком ситуації, коли у команди залишилося менше 5 гравців на майданчику.
- ### 19.3. Процедура
- 19.3.1. Тільки запасний гравець має право просити заміну. Він (а не головний тренер або перший помічник тренера) підходить до секретарського стола й чітко просить заміну, показуючи руками встановлений жест, або сідає на стілець для заміни. Він має бути готовим увійти у гру негайно.
- 19.3.2. Прохання про заміну може бути скасоване тільки до того моменту, поки не пролунав сигнал секундометриста про надання заміни.

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

- 19.3.3. Як тільки з'являється можливість для заміни, секундометрист дає свій сигнал і повідомляє суддів про те, що надійшло прохання про заміну.
- 19.3.4. Запасний має залишатися за обмежувальною лінією доти, поки суддя не дасть свистком сигналу про заміну й жестом не запросить його вийти на майданчик.
- 19.3.5. Гравцеві, якого було замінено, дозволено одразу піти до лави команди, не сповіщаючи про заміну секундометриста чи суддю.
- 19.3.6. Заміни повинні бути проведені якнайшвидше. Гравець, який учинив 5 фолів, або якого було дискваліфіковано, має бути заміненим негайно (протягом не більше як 30 секунд). Якщо, на думку судді, відбувається невинуватене затримування гри, команді, яка завинила, записують тайм-аут. Якщо у команди не залишилося тайм-ауту, головний тренер цієї команди може бути покараним технічним фолом ('B').
- 19.3.7. Якщо заміну просять під час тайм-ауту або перерви у грі, іншої, ніж перерва між половинами гри, запасний має сповістити про це секундометриста до того, як увійде у гру.
- 19.3.8. Якщо гравець, який виконує штрафні кидки, повинен бути замінений через те, що він:
- Травмований, або
  - Учинив 5 фолів, або
  - Дискваліфікований,
- тоді штрафні кидки має виконувати гравець, який його замінив, та який не може бути замінений знову, доки не зіграє у наступній фазі відліку часу гри.
- 19.3.9. Якщо прохання про заміну надійшло від будь-якої команди після того, як м'яч опинився у розпорядженні гравця для виконання першого штрафного кидка, заміну надають, якщо:
- Останній штрафний кидок влучний.
  - Після останнього штрафного кидка якщо він невдалий, виконують вкидання.
  - Фол зафіксовано між штрафними кидками. У цьому разі виконання штрафного кидка (-ів) завершують, і заміну дозволяють до виконання покарання за новий фол, якщо іншого не визначено правилами.
  - Фол зафіксовано до того, як м'яч став живим після виконання останнього штрафного кидка. У цьому разі заміну дозволяють до виконання покарання за новий фол.
  - Порушення зафіксовано до того, як м'яч став живим після виконання останнього штрафного кидка. У цьому разі заміну дозволяють до виконання вкидання.
- У разі послідовних серій штрафних кидків та/або володіння м'ячем, спричинених більше ніж 1 покаранням за фол, кожен серію розглядають окремо.

- 19.3.10. Після того, як заміна була завершена (суддя попросив гравця жестом вийти на майданчик), асистент секретаря (див. ст. 48.5) повинен проконтролювати, що загальна сума балів команди, що запросила заміни, не перевищувала чинного ліміту (див. ст. 51.2). Якщо він визначає, що 14-очкове правило ліміту перевищено, він повинен повідомити секретаря, який, у свою чергу, інформує суддю своїм сигналом на завершення наступної фази гри, якщо опоненти команди, що перевищує, контролюють м'яч, або негайно, якщо перевищує команда яка контролює м'яч.

Ст. 20. Гра програна «позбавленням права»

20.1. Правило

Команда програє гру позбавленням права, якщо:

- Команда відсутня, або не може виставити 5 гравців, які готові грати, через 15 хвилин після часу початку гри, який зазначений у розкладі.
- Своїми діями вона заважає проведенню гри.
- Вона відмовляється грати після того, як отримала вказівку від старшого судді почати гру.

20.2. Покарання

20.2.1. Перемогу присуджують суперникам з рахунком 20–0. Крім того, команда, що програла гру позбавленням права, одержує у класифікації 0 очок.

20.2.2. У серії з 2 ігор (вдома та на виїзді) та в серії плей-офф до 3 перемог команда, яка програла першу, другу чи третю гру «позбавленням права», програє всю серію плей-офф «позбавленням права». Це не стосується серії плей-офф до 5 і 7 перемог.

20.2.3. Якщо команда грає у турнірі й програє гру позбавленням права удруге, команду дискваліфікують з виключенням з турніру, а всі набрані нею очки анулюють.

Ст. 21. Гра програна «через нестачу гравців»

21.1. Правило

Команда програє гру через нестачу гравців, якщо під час гри у неї залишається на майданчику менше 2 гравців, готових грати.

21.2. Покарання

- 21.2.1. Якщо команда, якій присуджують перемогу, веде в рахунку, рахунок залишають таким, яким він був на момент, коли гру було припинено. Якщо команда, якій присуджують перемогу, не веде в рахунку, у протокол вносять результат 2–0 на її користь. Команда, що програла через нестачу гравців, одержує у класифікації 1 очко.
- 21.2.2. У серії з двох ігор (вдома й на виїзді) із загальним підрахунком очок команда, що програла через нестачу гравців першу чи другу гру, програє всю серію через нестачу гравців.

ПРАВИЛО П'ЯТЕ – ПОРУШЕННЯ

Ст. 22. Порухення

22.1. Визначення

Порушення — це недодержання правил.

22.2. Покарання

М'яч надають суперникам для вкидання з місця, найближчого до того, де сталося недодержання правил, крім простору безпосередньо за щитом, якщо іншого не обумовлено цими правилами.

Ст. 23. Гравець за межами майданчика і м'яч за межами майданчика

23.1. Визначення

23.1.1. **Гравець** перебуває за межами майданчика, коли будь-яка частина його тіла чи візка торкається підлоги, чи будь-якого предмета, чи особи, іншої ніж гравець, над, на або за обмежувальною лінією.

23.1.2. **М'яч** перебуває за межами ігрового майданчика, коли він торкається:

- Гравця або будь-якої іншої особи, яка перебуває за межами ігрового майданчика.
- Підлоги або будь-якого предмета над, на або за обмежувальною лінією.
- Опори, що підтримує щит, задньої сторони щита чи будь якого предмета над ігровим майданчиком.

23.2. Правило

23.2.1. М'яч змушує вийти за межі майданчика гравець, який останнім торкнувся м'яча, або до якого доторкнувся м'яч перед тим, як вийти за межі майданчика, навіть якщо потім м'яч вийшов за межі майданчика після торкання чогось іншого, ніж гравець.

23.2.2. Якщо м'яч виходить за межі майданчика внаслідок того, що він торкнувся гравця, або він був зачеплений гравцем, який перебуває на або за обмежувальною лінією, цей гравець є причиною виходу м'яча за межі майданчика.

23.2.3. Якщо гравець (-і) виходить (-ять) за межі майданчика або у свою тилкову зону **під час** спірного м'яча, відбувається ситуація спірного кидка.

23.2.4. Якщо гравець навмисно кидає або стукає м'яч по супернику, таким чином спричиняючи його вихід за межі ігрового майданчика, м'яч має бути наданий суперникам, навіть якщо його останньою торкалася ця команда.

Ст. 24. Ведення м'яча

24.1. Визначення

- 24.1.1. Ведення — це рух живого м'яча, до чого його змушує гравець, який контролює цей м'яч, і кидає, відбиває, котить або б'є ним об підлогу.
- 24.1.2. **Ведення починається**, коли гравець, отримавши контроль над живим м'ячем на майданчику:
- робить поштовх на своїх великих колесах і одночасно веде м'яч, або
- 24.1.3. Робить один чи два поштовхи своїми великими колесами, поки м'яч лежить у нього на колінах, але не між колінами, або утримується в руці, що ударяє його об підлогу. Цю послідовність гравцеві можна повторювати скільки завгодно, або
- використовує обидві вищезгадані послідовності, або
  - кидає, відбиває, котить, ударяє м'яч у підлогу або навмисно кидає його в щит і торкається м'яча знову, перш ніж м'яч торкнеться іншого гравця.
- 24.1.4. Гравець, який випадково втрачає, а потім відновлює контроль над живим м'ячем на майданчику, вважають таким, що ненавмисно впустив м'яч.
- 24.1.5. Наступні дії не є веденням:
- Послідовні кидки з гри.
  - Випадкова втрата м'яча на початку або наприкінці відведення.
  - Спроби встановити контроль над м'ячем шляхом вибивання його з місця розташування інших гравців.
  - Вибивання м'яча з-під контролю іншого гравця.
  - Переривання передачі та встановлення контролю над м'ячем.
  - Перекидання м'яча з руки в руку та затримка його в одній або обох руках до торкання підлоги за умови, що гравець не робить пробіжки.
  - Кидок м'яча у щит та відновлення контролю над ним.

Ст. 25. Пробіжка (три поштовхи)

25.1. Визначення

- 25.1.1. Гравець може рухатися з живим м'ячем по майданчику в будь-якому напрямку, дотримуючись таких обмежень:
- Кількість поштовхів під час затримки м'яча не повинна перевищувати двох.
  - Поворотний рух розглядається як частина ведення м'яча і обмежується двома послідовними поштовхами під час ведення м'яча.
- 25.1.2. Гальмування коліс без руху рукою(-ами) вперед або назад не вважається поштовхом.

25.2. Недотримання цієї статті є порушенням.

Ст. 26. Три секунди

26.1. Правило

- 26.1.1. Гравець не може залишатися в обмеженій зоні суперників більше 3 секунд поспіль, коли його команда контролює живий м'яч у передовій зоні, та ігровий годинник увімкнений.
- 26.1.2. Виняток повинен бути зроблений для гравця, який:
- Намагається вийти з обмеженої зони.
  - Перебуває в обмеженій зоні, коли він чи його партнер по команді перебуває в процесі кидка, і м'яч залишає чи вже залишив руку (-и) гравця, який виконує кидок з гри.
  - Веде м'яч в обмеженій зоні з метою зробити кидок з гри, після того як він перебував там менше 3 секунд поспіль.
- 26.1.3. Для того, щоб вважатися таким, що знаходиться поза обмеженою зоною, гравець повинен розташувати всі колеса свого візка і ролик(и) проти перекидання на підлозі поза цією зоною.

Ст. 27. Гравець під щільною опікою

27.1. Визначення

Гравця, який тримає живий м'яч на майданчику, вважають таким, що перебуває під щільною опікою, коли його суперник перебуває в активній захисній позиції на відстані не більше 1 м від нього.

27.2. Правило

Гравець під щільною опікою повинен передати, зробити кидок або повести м'яч протягом 5 секунд.

Ст. 28. Вісім секунд

28.1. Правило

28.1.1. Щоразу, коли:

- Гравець у тилівій зоні установлює контроль над живим м'ячем, або
- Під час вкидання м'яч торкається будь-якого гравця, або його торкається будь-який гравець у тилівій зоні, та при цьому не чинить недодержання правил, і команда гравця, який виконував вкидання, зберігає контроль над м'ячем у своїй тилівій зоні, ця команда протягом 8 секунд повинна перевести м'яч у свою передову зону.

28.1.2. Команда переводить м'яч у свою передову зону щоразу, коли:

- М'яч, який ніхто не контролює з гравців, торкається передової зони.
- М'яч торкається будь-якого гравця, або його торкається будь-який гравець команди, що атакує, та при цьому не чинить недодержання правил, візок якого обома колесами та ролик(и) проти перекидання, знаходиться в контакті зі своєю передовою зоною.
- М'яч торкається або м'яча правильно торкається захисника, частина візка якого знаходиться в контакті зі своєю тиловою зоною.
- М'яч торкається судді, який частиною свого тіла знаходиться у передовій зоні команди, яка контролює м'яч.
- Під час ведення з тилової зони в передову м'яч та обидва колеса та ролик(и) проти перекидання візка гравця, який його веде, знаходяться в контакті з підлогою та м'яч у контакті з передовою зоною.
- Гравець, що веде м'яч, усі колеса якого та ролик(и) проти перекидання торкаються передової зони:
  - тримає м'яч в одній або обох руках
  - тримає м'яч на колінах

28.1.3. Відлік 8 секунд буде проваджений далі з урахуванням часу, що залишився на момент зупинки, коли тій самій команді, що контролювала м'яч, призначають вкидання у тилівій зоні внаслідок:

- Виходу м'яча за межі майданчика.
- Травми гравця цієї ж команди.
- Технічного фолу, який учинив гравець цієї ж команди.
- Ситуації спірного кидка.
- Обопільного фолу.
- Скасування рівних покарань проти обох команд.

28.1.4. Період у вісім (8) секунд буде продовжено з будь-яким часом, що залишився, коли команда, яка раніше контролювала м'яч, навмисно кидає або відбиває м'яч у суперника у передову зону, змушуючи його повернутися у тиліву зону.

Ст. 29. Годинник кидка

29.1. Правило

29.1.1. Щоразу, коли:

- Гравець установлює контроль над живим м'ячем на майданчику,
  - Під час вкидання, м'яч торкається візка, або його торкається будь-який гравець на майданчику, та при цьому не чинить недодержання правил, і команда гравця, який робив вкидання, зберігає контроль над м'ячем,
- ця команда має виконати спробу кидка з гри протягом 24 секунд.

Для того, щоб вважати кидок з гри виконаним протягом 24 секунд:

- М'яч має залишити руку (-и) гравця, перш ніж пролунає сигнал годинника кидка, та
- Після того, як м'яч залишив руку (-и) гравця під час кидка, він має торкнутися кільця або увійти в кошик.

29.1.2. Коли кидок з гри виконують безпосередньо перед кінцем періоду відліку годинника кидка, і сигнал годинника кидка лунає, коли м'яч перебуває в повітрі:

- Якщо м'яч входить у кошик, ніякого порушення не відбувається, сигнал не беруть до уваги, і влучення зараховують.
- Якщо м'яч торкається кільця, але не входить у кошик, ніякого порушення не відбувається, сигнал не беруть до уваги, і гра триває далі.
- Якщо м'яч не торкається кільця, відбувається порушення. Проте, якщо команда суперників встановлює негайний та очевидний контроль над м'ячем, сигнал не беруть до уваги, і гра триває далі. Якщо щит по його верхньому краю обладнаний світловим пристроєм жовтого кольору, світловий сигнал має перевагу над звуковим сигналом ігрового годинника.

29.2. Процедура

29.2.1. Після спірного кидка або після вкидання з центральної лінії на початку чверті, іншої, ніж перша чверть або овертайм, коли гравець установлює контроль над живим м'ячем на майданчику, без огляду, в тилівій або в передовій зоні, годинник кидка починає відлік з 24 секунд.

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

- 29.2.2. Годинник кидка зупиняють і скидають, коли гра зупинена суддею:
- Через фол або порушення (але не через те, що м'яч вийшов за межі майданчика) команди, що не контролювала м'яч,
  - З будь-якої поважної причини, пов'язаної з командою, що не контролювала м'яч,
  - З будь-якої поважної причини, не пов'язаної з жодною з команд.
- У цих ситуаціях володіння м'ячем надають тій самій команді, що до того контролювала м'яч. Якщо вкидання виконують
- У тилівій зоні цієї команди, годинник кидка скидають на 24 секунди.
  - У передовій зоні цієї команди, годинник кидка скидають таким чином:
    - Якщо 14 секунд чи більше показує годинник кидка у той час, коли гра зупинена, годинник кидка не скидають, він буде провадити відлік далі з часу, на якому був зупинений.
    - Якщо 13 секунд чи менше показує годинник кидка у той час, коли гра зупинена, годинник кидка скидають на 14 секунд.
- Проте, якщо гра зупинена суддею з будь-якої поважної причини, не пов'язаної з жодною з команд, і, на думку судді, скидання годинника кидка поставить суперників у невідгідне становище, годинник кидка буде провадити відлік далі з часу, на якому був зупинений.
- 29.2.3. Годинник кидка скидають, коли команда суперників має право на вкидання після того, як гра була зупинена суддею внаслідок фолу або порушення (включно з виходом м'яча за межі майданчика), вчиненого командою, яка контролювала м'яч.
- Годинник кидка також скидають, якщо нова команда буде перебувати у нападі через те, що має право на вкидання внаслідок володіння за чергою.
- Якщо вкидання після цього виконують:
- У тилівій зоні цієї команди, годинник кидка скидають на нові 24 секунди.
  - У передовій зоні цієї команди, годинник кидка скидають на 14 секунд.
- 29.2.4. Щоразу, коли суддя зупиняє гру внаслідок технічного фолу, вчиненого командою, яка контролювала м'яч, гру поновлюють вкиданням з місця, найближчого до того, де перебував м'яч, коли гру було зупинено. Годинник кидка не скидають, він буде продовжувати відлік далі з часу, на якому був зупинений.
- 29.2.5. Коли ігровий годинник показує 2:00 хвилини чи менше в четвертій чверті та в кожному овертаймі, після тайм-ауту, наданого команді, що мала право на володіння м'ячем своїй тилівій зоні, головний тренер цієї команди має право вирішувати, чи буде гру поновлено вкиданням з лінії вкидання у передовій зоні команди, або у тилівій зоні з місця, найближчого до того, де гру було зупинено.

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

Після тайм-ауту вкидання виконують таким чином:

- Якщо вкидання відбувається внаслідок виходу м'яча за межі майданчика та його виконують:
  - У тилівій зоні, годинник кидка не скидають, він буде провадити відлік далі з часу, на якому був зупинений.
  - У передовій зоні: Якщо 13 секунд чи менше показує годинник кидка, його не скидають, годинник кидка буде продовжувати відлік далі з часу, на якому був зупинений. Якщо 14 секунд чи більше показує годинник кидка, його скидають на 14 секунд.
- Якщо вкидання відбувається внаслідок фолу або порушення (не внаслідок виходу м'яча за межі майданчика) та його виконують:
  - У тилівій зоні, годинник кидка скидають на 24 секунди.
  - У передовій зоні, годинник кидка скидають на 14 секунд.
- Якщо тайм-аут надано команді, яка має новий контроль над м'ячем, і вкидання відбуватиметься:
  - У тилівій зоні, годинник кидка скидають на 24 секунди.
  - У передовій зоні, годинник кидка скидають на 14 секунд.

29.2.6. Коли команда має право на вкидання з лінії вкидання у передовій зоні як частину покарання за неспортивний або фол з дискваліфікацією, годинник кидка скидають на 14 секунд.

29.2.7. Після того як м'яч торкнувся кільця кошика суперників, годинник кидка скидають на:

- 24 секунди, якщо команда суперників здобуває контроль над м'ячем.
- 14 секунд, якщо та ж сама команда, яка володіла м'ячем перед тим, як він торкнувся кільця, знову здобула контроль над м'ячем.

29.2.8. Якщо сигнал годинника кидка лунає помилково в той час, коли команда контролює м'яч, або жодна з команд не контролює м'яч, сигнал не беруть до уваги, і гра триває далі. Проте, якщо, на думку судді, команда, що контролює м'яч, була поставлена у не вигідне становище, гру зупиняють, показання годинника кидка виправляють, і володіння м'ячем надають цій команді.

Ст. 30. М'яч повернений у тилову зону

30.1. Визначення

30.1.1. Команда контролює живий м'яч у своїй передовій зоні, коли:

- Візок гравця цієї команди торкається його передової зони в той час, коли він тримає, ловить або веде м'яч у своїй передовій зоні, або
- Гравці цієї команди передають м'яч один одному у своїй передовій зоні.

30.1.2. Команда, яка контролює живий м'яч у передовій зоні, змусила м'яч повернутися у свою тилову зону з порушенням правил, якщо гравець цієї команди є останнім, хто торкнувся м'яча у своїй передовій зоні, після чого першим торкається м'яча гравець цієї команди:

- Який своїм візком або своїми руками контактує з тиловою зоною, або
- Після того, як м'яч торкнувся тилової зони цієї команди.

Це обмеження стосується всіх ситуацій у передовій зоні команди, включаючи вкидання. Однак, воно не належить до гравця, який встановлює новий командний контроль внаслідок перехоплення пасу опонентів біля центральної зони, коли його руки не на колесах і не можуть зупинити повернення до тилової зони.

30.2. Правило

Команда, яка контролює живий м'яч у своїй передовій зоні, не може змусити м'яч повернутися у власну тилову зону з недодержанням правил.

30.3. Покарання

М'яч надають команді суперників для вкидання в її передовій зоні з місця, найближчого до того, де сталося недодержання правил, крім простору безпосередньо за щитом.

Ст. 31. Привставання

31.1. Визначення - привставання

31.1.1. Привставання - це підняття гравцем сідниць так, що вони більше не торкаються з платформою для сидіння або подушкою, там, де вона є, щоб отримати несправедливу перевагу.

Гравець не може вставати на візку для здійснення кидка, підбору або передачі м'яча або спроби блокування кидка або передачі суперника або спроби прийняти передачу від партнера по команді чи під час спірного м'яча на початку першої чверті.

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

- 31.1.2. Гравець не може допустити, щоб усі частини його візка відірвалися від підлоги, у той час, коли обидві його руки не знаходяться на колесах (стрибок).

31.2. порушення

- 31.2.1. Технічний фол застосовується до порушника.

Суперникам присуджується 1 штрафний кидок, після чого слідує вкидання, яке здійснюється командою, яка володіла м'ячем або якої присудили володіння, під час порушення, з місця найближчого до того місця, де був м'яч, коли гра була зупинена. Якщо жодна команда не мала м'яча і їй не присудили володіння, то призначається спірний м'яч.

За винятком випадків, коли це було привставання в результаті спроби заблокувати кидок гравця під час кидка.

- 31.2.2. У разі, якщо фол за привставання отримано внаслідок спроби блокування кидка гравця в момент кидка, цьому гравцеві надається право на пробивання штрафних кидків:

- якщо кидок з гри вдалий, потрапляння зараховується та надається право на 1 штрафний кидок;

- якщо кидок з гри із зони двоочкових кидків невдалий, надаються право на 2 штрафні кидки;

- якщо кидок з гри із зони триочкових кидків невдалий, надається право на 3 штрафні кидки;

- Якщо на гравці відбувається фол одночасно або безпосередньо перед сигналом ігрового годинника про закінчення чверті/овертайму або сигналом таймера для кидка в той момент, коли м'яч все ще знаходиться в руці (-ах) гравця і кидок з гри вдалий, потрапляння не зараховується і надаються 2 або 3 штрафні кидки.

У кожному випадку вище, гра відновлюється вкиданням, що здійснюється командою, яка володіла м'ячем або яка щойно кидала м'яч, з місця, найближчого до місця, де був м'яч під час зупинки гри.

- 31.3. Порушення має бути зараховано гравцю, коли він нахиляється вперед, щоб підняти м'яч із підлоги, піднімає сидниці так, щоб вони більше не торкаються з платформою або подушкою для сидіння у візку, якщо вона використовується у візку.

31.4. Визначення – кантування

Кантування – це дія гравця, який з однією або двома руками, що не торкаються коліс, піднімає **одне заднє колесо та один передній ролик** над підлогою під час кидка, захисту, отримання чи спроби перехопити м'яч, підбору чи участі в розігравші спірного м'яча. Кантування дозволено.

ПРАВИЛО ШОСТЕ – ФОЛИ

Ст. 32 Фоли

32.1. Визначення

32.1.1. Фол – це недотримання правил внаслідок неправильного персонального контакту із суперником або його візком та/або неспортивної поведінки.

31.1.2 Будь-яка кількість фолів може бути призначена кожній з команд. Без огляду на покарання, кожний фол повинен бути зафіксованим, записаним у протокол особі, яка завинила, й покараним відповідно до цих правил.

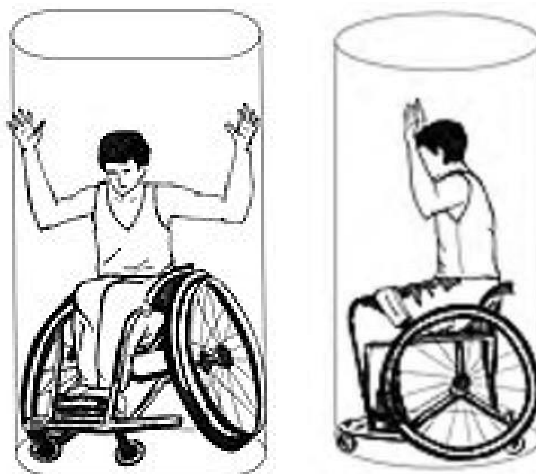
Примітка: візок розглядається як частина гравця.

Ст. 33. Контакт: загальні принципи

33.1. Принцип циліндра

Принцип циліндра визначається як простір всередині уявного циліндра, який займає гравець і його візок на підлозі. Він включає простір над гравцем і обмежений:

- Спереду – долонями гравця та підставки для ніг або горизонтальної планки перед візком,
- Ззаду – заднім зовнішнім краєм великих коліс, та
- З боків – зовнішнім краєм великих коліс, де вони торкаються підлоги.
- Руки можуть бути розташовані перед тулубом, але не далі підставки для ніг або горизонтальної планки попереду коляски, при цьому вони повинні бути зігнуті в ліктях таким чином, щоб передпліччя та кисті були підняті вертикально вгору. Відстань між великими колесами буде різним залежно від нахилу коліс.

Малюнок 7 – Циліндр візка

33.2 Принцип вертикальності – Цилиндр коляски

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

На баскетбольному майданчику кожен гравець має право на позицію (циліндр) на майданчику, зайняту його візком та його тулубом у вертикальному сидячому положенні.

Примітка: Циліндр визначається як геометрична форма, сформована гравцем, його візком з усіма колесами включаючи ролик(и) проти перекидання, які торкаються підлоги при погляді зверху.

Даний принцип захищає простір на підлозі, який займає візок гравця, а також простір над його тулубом та його візком.

Як тільки гравець залишає свою вертикальну позицію (циліндр) і відбувається контакт із тілом або візком суперника, який вже зайняв своє власне вертикальне положення (циліндр), то гравець, який втратив свою вертикальну позицію (циліндр), є відповідальним за контакт.

Захисник не повинен бути покараний за те, що він піднімає руки нагору над собою в межах свого циліндра.

Нападник не повинен викликати контакту із захисником, який займає правильне положення під час опіки:

- Використовуючи руки для створення додаткового простору (відштовхування).
- Виставляючи ноги чи руки з метою викликати контакт під час або відразу після виконання кидка з гри.

33.3. Правильна позиція при опіці

Захисник займає правильне вихідне положення під час опіки, коли:

- він перекриває шлях своєму противнику, або
- він перебуває у позиції на шляху суперника, одночасно, даючи супернику час уникнення контакту.
- Шлях гравця це напрямок, яким він рухається.
- Шлях гравця такої ж ширини, як і паралелі, проведені по обидва боки сидіння візка у напрямку руху візка.

Примітка: паралельні лінії, що виходять з обох сторін сидіння, служать практичною точкою для посилення суддям. Це визначення не означає, що колеса є частиною візка або частиною гравця.

Перекриваючи шлях противника, гравець повинен розташувати свій візок поперек шляху противника, так щоб візок виступав з одного боку шляху на інший.

Гравець не може поміщати візок між задніх коліс візка опонента.

Правильне положення при опіці поширюється на вертикальне місце над тілом гравця, але всередині циліндра сформованого тілом і візком гравця. Гравець може піднімати руки над головою вертикально вгору, але повинен зберігати їх у вертикальному положенні всередині уявного циліндра.

33.4. Опіка гравця, який контролює м'яч

Гравець, який зупинився на шляху руху суперника, повинен дати йому час чи відстань для зупинки чи зміни спрямування.

- легкий або випадковий контакт, який не принесе вигоди жодному гравцю, може бути ігнорований.
- Гравець, який перекриває шлях супернику, повинен дати опоненту час та місце для уникнення контакту.

Гравець з м'ячем, який рухається або стоїть, повинен чекати опіки і бути готовим зупинитися або змінити напрямок свого руху щоразу, коли суперник займає правильне вихідне положення під час опіки перед ним.

- захисник повинен зайняти правильне вихідне положення під час опіки без контакту перед зайняття позиції.
- Як тільки захисник зайняв правильне вихідне положення під час опіки, він може залишатися на цій позиції; але він не може виставляти руки або рухати візок неправильно для того, щоб завадити гравцю, який веде м'яч, обійти себе.

При суддівстві блокування/захоплення рефері має користуватися такими принципами:

- захисник повинен займати початкове правильне положення для опіки:

— перекриваючи шлях противника, або

— займаючи позицію на шляху опонента, даючи йому час та місце для уникнення контакту. (Див. також ст. 33.6, 33.7, 33.8).

- захисник може перебувати без руху або рухатися вперед або назад для зміни позиції для опіки, у тому числі і для того, щоб перекрити шлях супернику, який намагається втекти.
- Захисник повинен бути першим на місці. Якщо він правильно перекрив шлях супернику, вважається, що він посів позицію першим.

ЯКЩО ВСЕ ВИШЕПЕРЕЧИСЛЕНІ ПУНКТИ ПРИСУТНІ, ТО КОНТАКТ ВИКЛИКАНИЙ З ВИНИ ГРАВЦЯ З М'ЯЧОМ.

33.5. Опіка гравця, який не контролює м'яч

Гравець, який не контролює м'яч, має право вільно переміщатися ігровим майданчиком і займати будь-яку позицію, ще не зайняту іншим гравцем.

- Під час займання правильної позиції поруч із противником, гравець повинен зайняти позицію першим.
- Гравець, що захищається, повинен бути на позиції першим. Гравець, який грає у захисті, розглядається таким, що зайняв правильну позицію, якщо він досяг місця до опонента, який не володіє м'ячем.

Як тільки гравець, що обороняється, зайняв правильну позицію при опіці, він не може перешкоджати противнику обійти себе, виставляючи руки на його шляху. Тим не менш, він може для запобігання травмі, повернути або помістити свої руки перед своїм тілом, або повернути свій візок, за умови, що поворотом свого візка він істотно, на думку рефері, не змінить свою позицію на шляху супротивника.

Як тільки гравець, що обороняється, зайняв правильну позицію при опіці:

- Він може залишатися на місці або рухатися вбік або переміщатися на інше місце, щоб зберегти правильну позицію по відношенню до опонента.
- Він може рухатися у бік опонента; у разі контакту відповідальність лежатиме на ньому.

Захисник, який стоїть на місці всередині гальмівного шляху коляски опонента, що рухається, не володіє м'ячем, а потім рухається всередині цієї зони, повинен надати опоненту час і місце для того, щоб уникнути контакту.

33.6. Перетин шляху

Перетин шляху трапляється, коли один із двох опонентів, що рухаються паралельно (в одному напрямку) або по доріжках, що сходяться в одній точці, змінює напрямок і повертає поперек руху опонента.

Гравець з м'ячем або без м'яча, що рухається, може правильно перетинати шлях опонента за наступних умов:

- Вісь заднього колеса гравця, що перетинає шлях, може бути заздалегідь видна перед основною передньою частиною візка опонента, що або підніжка, або, у випадку з візком з передньою проекцією був перед візком, перед точки проекції, що найбільш виступає.
- Гравець, який перетинає шлях, повинен надати опоненту час і місце, щоб уникнути контакту.

Якщо гравець правильно перетинає дорогу супернику, тоді суперник несе відповідальність за контакт.

Неправильне перетинання шляху – це персональний контакт, який має місце коли гравець з м'ячем або без м'яча, змінює напрямок та намагається перетнути шлях опонента без надання йому часу для зупинки чи зміни руху.

33.7. Елементи часу та відстані.

Негайна зупинка на візку неможлива.

Гравці, що рухаються, зупиняються перед опонентом, повинні надати достатню відстань між візками, щоб дати опоненту можливість загальмувати або змінити напрями без серйозного контакту.

Легкий контакт може бути розцінений як випадковий, якщо гравець намагається загальмувати або змінити напрямок візка.

Відстань необхідна гравцю для зупинки прямо пропорційна швидкості його руху.

33.8. Заслін: правильний та неправильний

Заслін — це спроба затримати або перешкодити суперникові без м'яча зайняти бажану позицію на майданчику.

Правильний заслін відбувається, коли гравець, який ставить заслін суперникові:

- Нерухомий (всередині свого циліндра) у момент, коли відбувається контакт.
- Він займає правильну позицію на підлозі.
- Якщо заслін поставлений у **полі зору** нерухомого опонента (спереду або збоку), гравець може ставити заслін так близько до нього, як він бажає, не торкаючись опонента.
- Якщо заслін ставиться **поза увагою** нерухомого опонента (спереду або збоку), гравець може ставити заслін так близько до нього, з невеликим контактом, як він забажає.
- Якщо опонент рухається, повинні враховуватися фактори часу та відстані. Гравець, що ставить заслін, повинен перекрити шлях гравця, якому ставить заслін або залишити йому достатньо місця, щоб він уникнув заслону, зупинившись або змінивши напрямок.
- Гравець, якому правильно поставили заслін, несе відповідальність за контакт із гравцем, який поставив заслін.

Неправильний заслін відбувається, коли гравець, що ставить заслін супернику:

- Був у русі в той момент, коли відбувається контакт.
- Не бере до уваги фактори часу та відстані щодо суперника, який перебуває в русі, коли відбувається контакт.
- Помиляється під час перекриття шляху опонента.

33.9. Зіткнення

Зіткнення – це неправильний персональний контакт гравця з м'ячем чи без м'яча поштовхом чи рухом у візок суперника.

33.10. Блокування

Блокування — це персональний контакт з недодержанням правил, що перешкоджає переміщенню суперника з м'ячем або без м'яча.

Гравець, який намагається поставити заслін, чинить фол блокування, якщо виникає контакт у момент, коли він рухається, а його суперник нерухомий або відступає від нього.

Якщо гравець, не звертаючи уваги на м'яч, перебуває обличчям до суперника й змінює свою позицію відповідно до переміщення суперника, він у першу чергу несе відповідальність за будь-який контакт, що виникає, якщо відсутні інші чинники.

Вираз «якщо відсутні інші чинники» стосується навмисного поштовху, зіткнення чи затримки з боку гравця, якому ставлять заслін.

Гравець може виставляти руку (-и) або лікоть (-ті) поза своїм циліндром, коли він займає позицію на майданчику, але вони повинні бути повернені до циліндра, коли суперник намагається обійти гравця. Якщо рука (-и) або лікоть (-ті) перебувають поза його циліндром, і відбувається контакт, це є блокуванням або затримкою.

33.11. Торкання суперника кистю (-ями) та/або рукою (-ами)

Саме по собі торкання суперника рукою (-ами) необов'язково є фолом.

Судді повинні вирішити, чи одержав гравець, який спричинив контакт, незаслужену перевагу. Якщо контакт, що його спричинив гравець, будь-яким чином обмежує свободу руху суперника, такий контакт є фолом.

Використання кисті (-ей) або витягнутих рук (-и) з недодержанням правил відбувається, коли захисник перебуває в захисній позиції, та його кисть (-і) або рука (-и) торкаються й залишаються в контакті з суперником з м'ячем або без м'яча з метою перешкодити його пересуванню.

Постійні торкання або «тички» суперника з м'ячем чи без нього є фолом, тому що можуть призвести до грубої гри.

Наступні дії нападаючого з м'ячем є фолом:

- Захоплення або заплітання руки або ліктя захисника для отримання незаслуженої переваги.
- Відштовхування від захисника з метою перешкодити йому зіграти або спробувати зіграти в м'яч або створити більше простору між собою і захисником.
- Використання витягнутого передпліччя або кисті руки під час ведення м'яча щоб перешкодити суперникові заволодіти м'ячем.

Дії нападника без м'яча є фолом, якщо він відштовхує суперника для того, щоб:

- Звільнитися, щоб отримати м'яч.
- Перешкодити захисникові грати чи намагатися зіграти в м'яч.
- Створити більше простору між собою та захисником.

33.12. Неправильна опіка з-за спини

Неправильна опіка зі спини – це персональний контакт захисника або його візка, що знаходиться позаду суперника. Той факт, що захисник намагається зіграти в м'яч, не виправдовує його контакту із суперником чи візком зі спини.

33.13. Затримка

Затримка – це неправильний персональний контакт із суперником, який заважає свободі його переміщення чи візку. Цей контакт (затримка) може відбуватися з будь-якою частиною тіла чи візку.

33.14. Поштовх

Поштовх — це персональний контакт з недодержанням правил із будь-якою частиною тіла або візка, при якому гравець примусово посуває або намагається посунути суперника з м'ячем або без м'яча.

33.15. Гравець імітує, що проти нього чинять фол

Імітація — це будь-яка дія гравця з метою удавати, що на ньому чинять фол, або з метою демонструвати показні перебільшені рухи, щоб справити враження, що проти нього чинять фол, і таким чином отримати незаслужену перевагу.

Ст. 34. Персональний фол

34.1. Визначення

34.1.1. Персональний фол – це неправильний контакт гравця із суперником (включаючи його візок), незалежно від того, чи є м'яч живим чи мертвим.

Гравець не повинен тримати, блокувати, штовхати, стикатися, ставити підніжку або перешкоджати пересуванню суперника, виставляючи кисть, руку, лікоть, плече, або згинаючись неприродним чином (поза своїм циліндром), а також не повинен дозволяти собі будь-які грубі чи насильницькі дії.

34.1.2. Фол при вкиданні – це особистий фол, скоєний захисником на супернику, який знаходиться на майданчику, коли м'яч перебуває за межами ігрового майданчика для вкидання та все ще знаходиться в руках судді або в розпорядженні гравця, який виконує вкидання, і це не є звичайною грою в баскетбол на візках.

34.2. Покарання

Гравця, який завинив, карають персональним фолом.

34.2.1. Якщо фол вчинено проти гравця, який не перебував у процесі кидка:

- Гру поновлюють вкиданням, команди, яка не порушила правила, з місця, найближчого до порушення.
- Якщо команда, яка завинила, підлягає покаранню за командні фолі, застосовують положення Ст. 41.

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

- 34.2.2. Якщо фол учинено проти гравця, який перебував у процесі кидка, цьому гравцеві надають таку кількість штрафних кидків:
- Якщо м'яч випущено під час кидка з гри, й кидок влучний, м'яч зараховують і надають 1 додатковий штрафний кидок.
  - Якщо м'яч випущено під час кидка з зони двоочкових кидків, і кидок невдалий, надають 2 штрафні кидки.
  - Якщо м'яч випущено під час кидка з зони триочкових кидків, і кидок невдалий, надають 3 штрафні кидки.

Якщо фол учинено як фол під час вкидання:

- Гравець, проти якого було учинено фол, має право тільки на 1 штрафний кидок, без огляду на те, чи команда, яка завинила, вже перебуває в ситуації покарання за командні фоли, чи ні. Гру поновлюють вкиданням командою, яка не має провини, з місця, найближчого до того, де сталося недодержання правил.

Ст. 35. Обопільний фол

35.1. Определение

- 35.1.1. Обопільний фол — це ситуація, в якій 2-є гравців, які є суперниками, чинять один проти одного персональні фоли, або неспортивні фоли, або фоли з дискваліфікацією приблизно одночасно.
- 35.1.2. Щоб розглядати 2 фоли як обопільний фол, необхідні такі умови:
- Обидва фоли — це фоли гравців.
  - Обидва фоли мають у собі фізичний контакт.
  - Обидва фоли — це фоли між двома суперниками, які чинять фоли один проти одного.
  - Обидва фоли є або 2-а особистими, або будь-якою комбінацією неспортивних фолів і фолів, що дискваліфікують.

35.2. Покарання

Персональним фолом, або неспортивним фолом, або фолом з дискваліфікацією карають кожного з гравців, які завинили. Жодних штрафних кидків не призначають, і гру поновлюють таким чином: Якщо приблизно в той самий час, коли стався обопільний фол:

- Зараховано м'яч, закинтий з гри, або влучний останній штрафний кидок, м'яч надають команді, в кошик якої він був закинтий, для вкидання з будь-якого місця за лицьовою лінією цієї команди.
- Одна з команд контролювала м'яч, або мала право на володіння м'ячем, м'яч надають цій команді для вкидання його у гру з місця, найближчого до того, де сталося недодержання правил.

- Жодна з команд не контролювала м'яч, або не мала права на володіння м'ячем, відбувається ситуація спірного кидка.

Ст. 36. Технічний фол

36.1. Правила поведінки

- 36.1.1. Проведення гри на належному рівні вимагає повного та лояльного співробітництва гравців, головних тренерів, помічників тренерів, запасних, вилучених гравців та осіб, які супроводжують команду, з суддями, суддями за столом і комісаром, якщо він присутній.
- 26.1.2. Кожна команда повинна докладати всіх зусиль, щоб досягти перемоги, але це має відповідати духу спортивного суперництва та чесної гри.
- 26.1.3. Коли це співробітництво будь-яким чином навмисно чи неодноразово ігнорують, чи не визнають духу та цілей цих правил, це розглядають як технічний фол.
- 36.1.4. Судді можуть запобігати технічним фолом, попереджаючи членів команди, чи навіть пропускаючи невеликі технічні недодержання правил, що вочевидь ненавмисні й безпосередньо не впливають на гру, якщо тільки такі недодержання не повторюють після попередження.
- 36.1.5. Якщо недодержання правил виявлено після того, як м'яч став живим, гру зупиняють і призначають технічний фол. Покарання виконують таким чином, ніби технічний фол відбувся в той момент, коли його зафіксовано. Усе, що відбулося між недодержанням правил і зупинкою гри, залишають чинним.

36.2. Визначення

- 36.2.1. Технічний фол гравця — це фол, не пов'язаний з контактом із суперником, що відбувається, включно з такою поведінкою гравця та не обмежуючись нею, коли він:
- Зневажає попередження суддів.
  - Неповажно поводитьься та/або спілкується з суддями, комісаром, суддями-секретарями, суперниками або особами, яким дозволяється сидіти на лавах команд
  - Нешанобливо спілкується з суддями, комісаром гри, якщо він присутній, суддями або суперниками.
  - Використовує вирази або жести, що ображають або провокують глядачів.
  - Дразнить і глузує з суперника.
  - Заважає огляду суперника, розмахуючи чи утримуючи руку(-и) перед очима.

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

- Надмірно розмахує ліктями.
  - Затримує гру шляхом навмисного торкання м'яча після того, як він пройшов крізь кошик, або перешкоджання швидкому виконанню вкидання чи штрафного кидка, або запізниться на майданчик для початку гри чи другого тайму.
  - Імітує, що проти нього чинять фол..
  - Залишає ігровий майданчик для отримання несправедливої переваги..
  - Прибирає стопи ніг з підніжок для отримання несправедливої переваги.
  - Використовує будь-яку частину нижньої(-их) кінцівки(ов) для отримання несправедливої переваги або керування візком.
  - Піднімається з візка.
- 36.2.2. Технічний фол особи, якій дозволено сидіти на лаві команди — це фол за нешанобливе звертання або торкання суддів, комісара, суддів за столом або суперників, чи недодержання правил процедурного або адміністративного характеру.
- 36.2.3. Гравця дискваліфікують до кінця гри, коли його покарано 2 технічними фолами, або 2 неспортивними фолами, або 1 неспортивним фолом і 1 технічним фолом.
- 36.2.4. Головного тренера дискваліфікують до кінця гри, коли:
- Його покарано 2 технічними фолами ('C') внаслідок його особистої неспортивної поведінки.
  - Його покарано 3 технічними фолами, кожний з яких 'B' або один з них 'C', внаслідок неспортивної поведінки інших осіб, яким дозволено сидіти на лаві команди.
- 36.2.5. Якщо гравця або головного тренера дискваліфікують відповідно до Ст. 36.2.3 або Ст. 36.2.4, підлягає покаранню тільки технічний фол, і жодного додаткового покарання за дискваліфікацію не призначають.
- 36.2.6. Технічний фол може бути в результаті запиту тренером для перевірки візка, зробленої гравцем протилежної команди. Якщо головний суддя визначає, що візок неправильний, то гравець дискваліфікується згідно зі статтею 38.1.3. Якщо головний суддя визначає, що коляска правильна, тренер, той, хто зробив запит, отримує Технічний фол («C»).

36.3. Покарання

36.3.1. Якщо технічний фол учинений:

- Гравцем, такий технічний фол призначають йому як фол гравця та вважають його одним з командних фолів.
- Особою, якій дозволено сидіти на лаві команди, такий технічний фол призначають головному тренерові, й цей фол не вважають одним з командних фолів.

- 36.3.2. Суперникам надають 1 штрафний кидок. Гру поновлюють таким чином:
- Штрафний кидок виконують негайно. Після штрафного кидка команда, яка контролювала м'яч або мала право на м'яч, коли було зафіксовано технічний фол, виконує вкидання з місця, найближчого до того, де перебував м'яч, коли гру було зупинено.
  - Штрафний кидок також виконують негайно без огляду на те, чи послідовність інших можливих покарань за інші фоли вже визначена або чи виконання покарань уже почалося. Після штрафного кидка за технічний фол команда, яка контролювала м'яч або мала право на м'яч, коли було зафіксовано технічний фол, поновлює гру з місця, де гру було перервано для покарання за технічний фол.
  - Зараховано м'яч, закинутий з гри або з останнього штрафного кидка, гру поновлюють вкиданням з будь-якого місця за лицьовою лінією цієї команди.
  - Якщо жодна з команд не контролювала м'яч або не мала права на володіння м'ячем, відбувається ситуація спірного кидка.
  - Спірним кидком у центральному колі на початку першої чверті.

Ст. 37. Неспортивний фол

37.1. Визначення

37.1.1. Неспортивний фол — це фол внаслідок контакту гравця, який, на думку судді, є:

- Контакт з суперником, але не є законною спробою зіграти безпосередньо в м'яч відповідно до духу та цілей цих правил.
  - Надмірним, жорстким контактом, спричиненим гравцем, який намагався зіграти в м'яч або безпосередньо проти суперника.
  - Не є необхідним контактом у намаганні зупинити просування команди нападу під час швидкого переходу у напад. Це положення застосовують тільки до того, як нападник почав процес кидка.
  - Контакт з недодержанням правил, спричиненим захисником ззаду чи збоку проти суперника, який просувається у напрямку кошика суперників, і нема інших гравців між гравцем, який просувається, м'ячем і кошиком, та
    - гравець, що просувається, контролює м'яч, або
    - гравець, що просувається, намагається отримати контроль над м'ячем, або
    - м'яч випущено з рук під час передачі гравцеві, який просувається.
- Це положення застосовують тільки до того, як нападник почав процес кидка.

37.1.2. Судді повинні трактувати неспортивні фоли однаково протягом усієї гри й оцінювати тільки дію.

37.2. Покарання

37.2.1. Порушнику зараховують неспортивний фол.

37.2.2. Штрафний кидок (-ки) надають гравцеві, проти якого було вчинено фол, після чого виконують:

- Вкидання м'яча з лінії вкидання у передовій зоні.
- Спирний кидок у центральному колі на початку першої чверті.

Призначають таку кількість штрафних кидків:

- Якщо фол учинено проти гравця, який не перебував у процесі кидка, призначають 2 штрафні кидки.
- Якщо фол учинено проти гравця, який перебував у процесі кидка, і кидок влучний, влучення зараховують і додатково призначають 1 штрафний кидок.
- Якщо фол учинено проти гравця, який перебував у процесі кидка, і м'яч не увійшов у кошик, призначають 2 або 3 штрафні кидки.

37.2.3. Гравця дискваліфікують до кінця гри, коли його покарано 2 неспортивними фолами, або 2 технічними фолами, або 1 технічним і 1 неспортивним фолом.

37.2.4. Якщо гравця дискваліфікують відповідно до Ст. 37.2.3, підлягає покаранню тільки неспортивний фол, і жодного додаткового покарання за дискваліфікацію не призначають.

Ст. 38. Фол з дискваліфікацією

38.1. Визначення

38.1.1. Фол з дискваліфікацією — це будь-яка кричуща неспортивна брутальна дія гравців, запасних, головних тренерів, помічників тренерів, вилучених гравців та осіб, що супроводжують команди.

38.1.2. Головний тренер, який отримав фол з дискваліфікацією, повинен бути замінений першим помічником тренера, якщо його прізвище внесене у протокол. Якщо прізвища першого помічника тренера у протокол не внесено, головного тренера повинен замінити капітан (КАП).

38.1.3. Для того, щоб допомогти команді підтвердити, що їхній інвентар відповідає вимогам, зазначеним у статті 3.1, комісар повинен провести перевірку колясок перед стартом турніру. Гравець несе відповідальність за те, щоб його візок відповідав вимогам статті 3.1, коли він виходить на майданчик. Зміна коляски яка не відповідає правилам розглядається як груба неспортивна поведінка. Рефері можуть здійснити пряму перевірку коляски під час гри. Інвентар визнаний зміненим має бути видалено з гри.

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

Гравець, який несе відповідальність за цей інвентар і будь-яку модифікацію повинен бути визнаний як той, хто навмисно бажав отримати несправедливу перевагу. Гравець отримує фол, що дискваліфікує. Якщо той же гравець ловиться на зміні коляски вдруге під час турніру, він має бути дискваліфікований з турніру.

38.2. Насильство

- 38.2.1. Акти насильства можуть відбуватися протягом гри всупереч духу спортивного суперництва й чесної гри. Такі дії повинні бути негайно припинені суддями, а в разі потреби, службовцями громадського порядку.
- 38.2.2. Усякий раз, коли акти насильства, у яких беруть участь гравці, відбуваються на ігровому майданчику чи в безпосередній близькості від нього, судді повинні вжити необхідних заходів, щоб припинити їх.
- 38.2.3. Будь-які згадані вище особи, які винні в очевидних актах агресії проти суперників і суддів, мають бути дискваліфіковані. Старший суддя має повідомити про інцидент організацію, що проводить змагання.
- 38.2.4. Службовці сил громадського порядку можуть вийти на майданчик тільки на прохання суддів. Проте, якщо глядачі вийдуть на майданчик з явним наміром учинити акт насильства, службовці сил громадського порядку повинні негайно втрутитися, щоб захистити команди й суддів.
- 38.2.5. Усі місця за межами ігрового майданчика та просторів, що розташовані в безпосередній близькості від нього, включно з входами, виходами, коридорами, роздягальнями та ін. перебувають під юрисдикцією організаторів змагань і службовців сил громадського порядку.
- 38.2.6. Фізичні дії гравців або будь-якої особи, якій дозволено сидіти на лаві команди, які можуть призвести до пошкодження ігрового обладнання, не можуть бути дозволені суддями.
Як тільки судді помітять такі дії, вони повинні попередити головного тренера команди, яка завинила.
Якщо така (-і) дія (-ї) буде (-уть) повторюватися, порушнику (- ам) негайно призначають технічний або навіть фол з дискваліфікацією.

38.3. Покарання

38.3.1. Фол з дискваліфікацією призначають особі, яка завинила.

38.3.2. Завжди, коли особу, яка завинила, дискваліфіковано відповідно до певної статті цих правил, вона повинна піти у роздягальню своєї команди й залишатися там протягом усієї гри, або, на її розсуд, вона має залишити будівлю.

38.3.3. Штрафний (-і) кидок (-ки) надають:

- Будь-якому членові команди суперників, як це визначено його головним тренером, у разі фолу, що не був спричинений контактом.
- Гравцеві, проти якого було вчинено фол, у разі фолу, що був спричинений контактом з суперником.

За яким (-и) відбувається:

- Вкидання з лінії вкидання у передовій зоні команди.
- Спірний кидок у центральному колі на початку першої чверті.

38.3.4. Призначають таку кількість штрафних кидків:

- Якщо вчинено безконтактний фол, призначають 2 штрафні кидки.
- Якщо фол учинено проти гравця, який не перебував у процесі кидка, призначають 2 штрафні кидки.
- Якщо фол учинено проти гравця, який перебував у процесі кидка, і кидок влучний, влучення зараховують і додатково призначають 1 штрафний кидок.
- Якщо фол учинено проти гравця, який перебував у процесі кидка, м'яч не увійшов у кошик, призначають 2 або 3 штрафні кидки.
- Якщо це фол з дискваліфікацією головного тренера, призначають 2 штрафні кидки.

Якщо це фол з дискваліфікацією першого помічника тренера, запасного, вилученого гравця або особи, яка супроводжує команду, цей фол записують головному тренерові як технічний фол і призначають 2 штрафні кидки.

Крім того, якщо перший помічник тренера, запасний, вилучений гравець або особа, яка супроводжує команду, після того, як вони залишили зону лави команди, дискваліфіковані за те, що брали активну участь у бійці:

— За кожний окремий фол з дискваліфікацією, призначений першому помічникові тренера, запасному, вилученому гравцеві, призначають 2 штрафні кидки. Усі фоли з дискваліфікацією призначають кожному порушникові.

— За кожний окремий фол з дискваліфікацією, призначений особі, яка супроводжує команду, призначають 2 штрафні кидки. Усі фоли з дискваліфікацією записують головному тренерові

Усі покарання у вигляді штрафних кидків виконують, за винятком рівних покарань проти команди суперників, які скасовують.

Ст. 39. Бійка

39.1. Визначення

Бійка — це фізична протидія один одному 2 чи більше суперників та осіб, яким дозволено сидіти на лаві команди.

Ця стаття стосується тільки запасних, головних тренерів, помічників тренерів, вилучених гравців та осіб, що супроводжують команди, що залишають межі зони лави команди під час бійки чи будь-якої ситуації, що може призвести до бійки.

39.2. Правило

39.2.1. Запасні, вилучені гравці чи особи, що супроводжують команду, які залишають зону лави команди під час бійки чи будь-якої ситуації, що може призвести до бійки, повинні бути дискваліфіковані.

39.2.2. Тільки головному тренерові та/або першому помічнику тренера дозволено залишати зону лави команди під час бійки чи будь-якої ситуації, що може призвести до бійки, для того, щоб допомогти суддям підтримати або відновити порядок. У цій ситуації вони не повинні бути дискваліфіковані.

39.2.3. Якщо головний тренер та/або перший помічник тренера залишають зону лави команди й не допомагають або не роблять спроби допомогти суддям підтримати чи відновити порядок, вони повинні бути дискваліфіковані.

39.3. Покарання

39.3.1. Незалежно від кількості осіб на лаві команди, дискваліфікованих за те, що вони залишили зону лави команди, єдиний технічний фол ('B') призначають головному тренерові команди.

39.3.2. У разі, якщо відповідно до цієї статті дискваліфіковані особи на лавах обох команд і немає жодних покарань за інші фоли, які залишилося провести, гра має бути відновлена так:

Якщо приблизно в той самий час, коли гру було зупинено через бійку:

- Зараховано м'яч, закинтий з гри або з останнього штрафного кидка. м'яч надають команді, в кошик якої він був закинтий, для вкидання з будь-якого місця за лицьовою лінією цієї команди.
- Одна з команд контролювала м'яч, або мала право на володіння м'ячем його надають цій команді для вкидання з місця, найближчого до того, де перебував м'яч, коли розпочалася бійка.
- Жодна з команд не контролювала м'яч, або не мала права на володіння м'ячем, відбувається ситуація спірного кидка.

ОФЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

- 39.3.3. Усі фоли з дискваліфікацією записують відповідно до В.8.3 та не вважають командними фолами.
- 39.3.4. Усі можливі покарання за фоли гравців на майданчику, які брали участь у бійці чи будь-якій ситуації, що може призвести до бійки, розглядають відповідно до Ст. 42.
- 39.3.5. Усі можливі покарання за фол з дискваліфікацією, які призначають першому помічникові тренера, запасному, вилученому гравцеві або особі, що супроводжує команду, які брали активну участь у бійці або ситуації, що може призвести до бійки, виконують відповідно до ст. 38.3.4, Пункт 6.

ПРАВИЛО СЬОМЕ – ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ

Ст. 40. П'ять фолів гравця

- 40.1.** Гравець, який отримав 5 фолів, має бути поінформований суддею та негайно покинути гру. Він має бути замінений протягом 30 секунд.
- 40.2.** Фол, скоєний гравцем, який раніше отримав 5 фол, розглядають як фол вилученого гравця. Ним карають і записують у протокол головному тренерів ('B').

Ст. 41. Командні фоли: покарання

41.1. Визначення

- 41.1.1.** Командний фол — це персональний, технічний, неспортивний або фол з дискваліфікацією, вчинений гравцем. Команда підлягає покаранню за командні фоли після того як вона вчинила 4 командних фоли у чверті.
- 41.1.2.** Усі командні фоли, що вчинені під час перерви у грі, вважають такими, що вчинені в наступній чверті чи наступному овертаймі.
- 41.1.3.** Усі командні фоли, що вчинені в будь-якому овертаймі, вважають такими, що вчинені в четвертій чверті.

41.2. Правило

- 41.2.1.** Коли команда підлягає покаранню за командні фоли, усі подальші персональні фоли, що вчинені проти гравця, який не перебуває у процесі кидка, карають 2 штрафними кидками, замість вкидання. Гравець, проти якого було вчинено фол, повинен виконати штрафні кидки.
- 41.2.2.** Якщо персональний фол учинений гравцем, команда якого контролювала живий м'яч, або мала право на володіння м'ячем, такий фол карають наданням м'яча команді суперників для вкидання.

Ст. 42. Особливі ситуації

42.1. Визначення

У той самий період зупинки годинника після того як зафіксовано недодержання правил, можуть виникнути особливі ситуації, коли відбувається додаткове (-і) недодержання правил.

42.2. Процедура

- 42.2.1.** Усі фоли повинні бути призначені, та всі покарання визначені.

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

- 42.2.2. Визначають послідовність, у якій відбувалися всі недодержання правил.
- 42.2.3. Усі однакові покарання проти команд і покарання за обопільні фоли скасовують у тому ж порядку, в якому їх було призначено. Після того як покарання було записано у протокол і скасовано, їх розглядають як такі, що їх не було призначено.
- 42.2.4. Якщо призначено технічний фол, покарання виконують першим, без огляду на те, чи послідовність інших покарань уже визначена або чи виконання покарань уже почалося.
Якщо технічний фол призначено головному тренерові за дискваліфікацію першого помічника тренера, запасного, вилученого гравця та особи, яка супроводжує команду, це покарання не виконують першим. Його виконують у порядку, в якому було вчинено всі фоли та порушення, якщо тільки їх не було скасовано.
- 42.2.5. Право на володіння м'ячем, як частина останнього покарання, яке належить виконати, скасовує будь-які попередні права на володіння м'ячем.
- 42.2.6. Як тільки м'яч став живим при виконанні першого штрафного кидка або при вкиданні, це покарання вже більше не може бути використаним, щоб скасувати інші покарання, які залишилися.
- 42.2.7. Усі покарання, які залишилися, виконують у тій послідовності, в якій їх було зафіксовано.
- 42.2.8. Якщо після скасування рівних покарань проти команд нема інших покарань, що належить виконати, гру поновлюють таким чином:
Якщо приблизно в той самий час, коли сталося перше недодержання правил:
- Зараховано м'яч, закинутий з гри або з останнього штрафного кидка, м'яч надають команді, в кошик якої він був закинутий, для вкидання з будь-якого місця за лицьовою лінією цієї команди.
  - Одна з команд контролювала м'яч, або мала право на володіння м'ячем, його надають цій команді для вкидання з місця, найближчого до того, де сталося перше недодержання правил.
  - Жодна команда не контролювала м'яч, або не мала права на володіння м'ячем, відбувається ситуація спірного кидка.

Ст. 43. Штрафні кидки

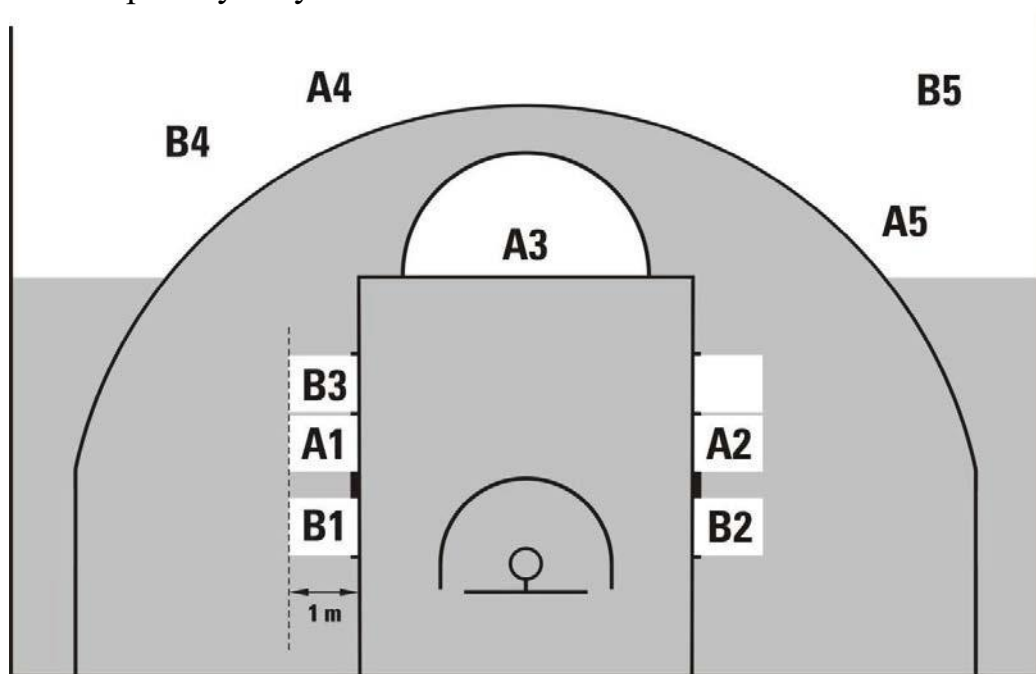
43.1. Визначення

- 43.1.1. Штрафний кидок — це можливість, яку надають гравцеві, щоб набрати 1 очко кидком без перешкод з позиції за лінією штрафних кидків і всередині півкола.
- 43.1.2. Серія штрафних кидків — це всі штрафні кидки та/або подальше право на володіння м'ячем як наслідок покарання за один фол.

43.2. Правило

- 43.2.1. Коли фіксують персональний фол, неспортивний фол або контактний фол з дискваліфікацією, штрафний (-і) кидок (-ки) надають таким чином:
- Штрафний (-і) кидок (-и) має виконати гравець, проти якого вчинено фол.
  - Якщо надійшло прохання про його заміну, він повинен виконати штрафний (-і) кидок (-и) раніше, ніж вийде з гри.
  - Якщо він має залишити гру через травму, через те, що вчинив 5 фолів, чи через дискваліфікацію, штрафний (-і) кидок (-и) має виконати гравець, який його замінив. Якщо команда більше не має запасних, штрафний (-і) кидок (-и) виконує будь який його партнер, який визначений головним тренером.
- 43.2.2. Якщо зафіксовано технічний фол або неконтактний фол з дискваліфікацією, штрафний (-і) кидок (-и) виконує будь-який член команди суперників, який визначений головним тренером.
- 43.2.3. Гравець, який виконує штрафний кидок, повинен:
- Зайняти положення, щоб задні колеса були за лінією штрафного кидка всередині півкола. Його передні колеса (або ролик(и)) мають бути перед лінією.
  - Використовувати будь-який спосіб виконання штрафних кидків таким чином, щоб м'яч увійшов у кошик згори або торкнувся кільця.
  - Випустити м'яч протягом 5 секунд від моменту, коли суддя передав його у розпорядження гравця.
  - Не торкатися лінії штрафного кидка та не входити в обмежену зону будь-якою частиною свого тіла або задніми колесами доти, доки м'яч не потрапить у кошик або не торкнеться кільця.
  - Не імітувати штрафного кидка.
- 43.2.4. Гравці, які перебувають на місцях для боротьби за підбір м'яча, мають право займати позиції на цих просторах за чергою; вважають, що вони мають глибину в 1 м, як це показано на рис. 8. Протягом виконання штрафних кидків ці гравці не повинні:
- Займати місця для боротьби за підбір м'яча, на які вони не мають права.
  - Входити в обмежену зону, нейтральну зону, чи залишати місця для боротьби за підбір м'яча раніше, ніж м'яч залишив руку (-и) гравця, який виконує штрафний кидок.
  - Заважати своїми діями гравцеві, який виконує штрафний кидок.

- 43.2.5. Захисник на лицьовій лінії, що розмістився на місці першої лінії, може дозволити задньому колесу, найближчому до лицьової лінії, зачіпати маркер трапеції, продовжений з боку лицьової лінії коляски. Задні колеса всіх колясок можуть займати не більше половини сусідніх маркерів (ліворуч або праворуч) визначаючи місця в трапеції, включаючи маркер визначальний нейтральну зону.

Малюнок 8 – Розташування гравців під час штрафних кидків.

- 43.2.6. Гравці, які не займають місця для боротьби за підбір м'яча, залишаються за умовним продовженням лінії штрафних кидків й лінією триочкових кидків, поки не закінчиться штрафний кидок.
- 43.2.7. Під час виконання штрафного (-их) кидка (-ів), за якими буде виконана наступна серія (-ії) штрафних кидків або вкидання, всі гравці повинні залишатися за умовним продовженням лінії штрафних кидків і за лінією триочкових кидків.

Недотримання Ст. 43.2.3, 43.2.4, 43.2.6 та 43.2.7 є порушенням

43.3. Покарання

- 43.3.1. Якщо **штрафний кидок влучний**, і порушення чинить гравець, який виконує штрафний кидок, очка не зараховують. М'яч надають команді суперників для вкидання з продовження лінії штрафних кидків, якщо тільки нема наступного покарання у вигляді штрафного (-их) кидка (-ів) або володіння м'ячем, яке належить виконати.

- 43.3.2. Якщо **штрафний кидок влучний**, і порушення (чи кілька порушень) чинить будь-який (-і) інший (-і) гравець (-і), ніж той, який виконує штрафний кидок:
- Очко зараховують.
  - Порушення (чи кілька порушень) не беруть до уваги.
- У разі виконання останнього штрафного кидка м'яч надають команді суперників для вкидання з будь-якого місця за лицьовою лінією цієї команди.
- 43.3.3. Якщо штрафний кидок невдалий, і порушення чинить:
- Гравець, який виконував штрафний кидок, чи його партнер при останньому штрафному кидку, м'яч передають команді суперників для вкидання з продовження лінії штрафних кидків, якщо тільки ця команда не має права на подальше володіння м'ячем.
  - Суперник гравця, який виконував штрафний кидок, то додатковий штрафний кидок надають гравцеві, який виконував цей кидок.
  - Гравці обох команд при останньому штрафному кидку, відбувається ситуація спірного кидка.

Ст. 44. Помилки які можна виправити

44.1. Визначення

Судді можуть виправити помилку, якщо правил було проігноровано через неухважність, тільки в таких ситуаціях:

- Надано незаслужений (-і) штрафний (-і) кидок (-и).
- Не надано заслуженого (-их) штрафного (-их) кидка (-ів).
- Помилково зараховано або скасовано очки.
- Надано дозвіл виконувати штрафний (-і) кидок (-и) неналежному гравцеві.

44.2. Загальне провадження

- 44.2.1. Для того, щоб помилки, згадані вище, могли бути виправлені, вони мають бути виявлені суддями, комісаром, якщо він присутній, або суддями за столом раніше, ніж м'яч стане живим після того як він вперше став мертвим після того, як ігровий годинник було ввімкнено слідом за помилкою. Ці помилки більше не можуть бути виправлені після того, як м'яч став мертвим, коли лунає сигнал ігрового годинника про кінець гри.
- 44.2.2. Суддя може зупинити гру негайно, коли виявлено помилку, яку можна виправити, за умови, що жодна з команд не буде поставлена в невігідне становище.

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

- 44.2.3. Будь-які фоли, що сталися, очки, що були набрані, зіграний час і додаткові дії, що могли відбутися після помилки, але до її виявлення, є й далі чинними.
- 44.2.4. Після того як помилку виправлено, гру поновлюють у тому місці, де її було зупинено, щоб виправити помилку, якщо іншого не обумовлено правилами. М'яч передають команді, яка мала право на м'яч у той момент, коли гру було зупинено для виправлення помилки.
- 44.2.5. Як тільки помилка, яка все ще є такою, що її можна виправити, виявлена, та:
- У виправленні помилки має взяти участь запасний, він має знову вийти на ігровий майданчик, щоб узяти участь у виправленні помилки, та у цей момент він стає гравцем. Після виправлення помилки він може залишитися у грі (якщо тільки не отримав п'ятого фолу чи дискваліфікації) та якщо тільки знову не надійшло прохання про його заміну, в разі чого гравець може залишити ігровий майданчик.
  - Якщо гравця було замінено через травму або надання допомоги без медичного втручання, через те, що він учинив п'ятий фол чи його було дискваліфіковано, гравець, який його замінив, має взяти участь у виправленні помилки.
- 44.2.6. Будь-які помилки у запису рахунку, у відліку часу гри або часу кидка, що їх допустилися судді за столом, які пов'язані з рахунком, кількістю фолів, кількістю тайм-аутів, або з часом гри, або з часом кидка, який був зіграний, або не був відміряний, можуть бути виправлені суддями в будь-який час до того, як старший суддя підписав протокол.

44.3. Спеціальне провадження

- 44.3.1. Надано незаслужений (-і) штрафний (-і) кидок (-и). Штрафний (-і) кидок (-ки), виконаний (-і) внаслідок помилки, скасовують, і гру поновлюють таким чином:
- Якщо ігровий годинник не було ввімкнено після помилки, м'яч надають для вкидання з-за бічної лінії на рівні продовження лінії штрафних кидків команді, чиї штрафні кидки були скасовані.
  - Якщо ігровий годинник було ввімкнено, та:
    - Команда, яка контролює м'яч (або має право на володіння м'ячем) на момент, коли було виявлено помилку, та ж сама, що й контролювала м'яч у той момент, коли сталася помилка, або
    - Жодна з команд не контролювала м'яч у той момент, коли було виявлено помилку, м'яч надають команді, яка мала право на вкидання в момент, коли сталася помилка.

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

- Якщо ігровий годинник було ввімкнено, та в той момент, коли було виявлено помилку, м'яч контролює (або має право на володіння м'ячем) команда суперників тієї команди, що контролювала м'яч на момент помилки, відбувається ситуація спірного кидка.

- Якщо ігровий годинник було ввімкнено, та в той момент, коли помилку було виявлено, надають штрафний (-і) кидок (-ки) як покарання за фол, тоді штрафний (-і) кидок (-ки) виконують, і м'яч надають для вкидання команді, яка контролювала м'яч у той момент, коли сталася помилка.

44.3.2. Не надано заслуженого (-их) штрафного (-их) кидка (-ів).

- Якщо не відбулася зміна володіння м'ячем з моменту, коли сталася помилка, гру поновлюють після виправлення помилки, як і після будь-якого звичайного штрафного кидка.

- Якщо та ж сама команда закидає м'яч після помилково наданого права на володіння м'ячем у вигляді вкидання, помилку не беруть до уваги.

44.3.3. Надано дозвіл виконувати штрафний (-і) кидок (-и) неналежному гравцеві. Виконаний штрафний (-і) кидок (-и) і володіння м'ячем, якщо воно є частиною покарання, скасовують. М'яч надають команді суперників для вкидання з-за бічної лінії з продовження лінії штрафних кидків, якщо тільки гру не продовжували, а потім зупиняли для виправлення помилки, або нема покарань за інші недодержання правил, які належить виконати, у разі чого гру поновлюють вкиданням з місця, найближчого до того, де її було перервано для виправлення помилки.

ПРАВИЛО ВОСЬМЕ – СУДДІ, СУДДІ ЗА СТОЛОМ ТА КОМІСАР: ОБОВ'ЯЗКИ ТА ПРАВА

Ст. 45. Судді, судді за столом та комісар

- 45.1. Суддями повинні бути: старший суддя та 1 або 2 судді. Їм допомагають судді за столом і комісар, якщо він присутній.
- 45.2. Суддями за столом повинні бути: секретар, помічник секретаря, секундометрист і оператор годинника кидка.
- 45.3. **Комісар, якщо присутній**, повинен сидіти між секретарем і хронометристом. Його/її основні обов'язки під час гри полягають у нагляді за роботою суддів за столиком, **нагляді за ідентифікаційними картками гравців і стежити за тим, щоб команди не перевищували 14 очок на майданчику**, а також допомагати старшому судді та судді (суддям) у безперебійне функціонування гри.
- 45.4. Судді певної гри не повинні бути будь-яким чином пов'язані з жодною з команд, що перебувають на майданчику.
- 45.5. **Судді, судді за столом і комісар повинні проводити гру відповідно до цих правил і не мають права змінювати їх.**
- 45.6. Форма судей должна состоять из судейской рубашки, длинных брюк черного цвета, черных носков и черной баскетбольной обуви.
- 45.7. Судді, як і судді за столом, повинні бути в єдиній уніформі

Ст. 46. Старший суддя: обов'язки та права

Старший суддя повинен:

- 46.1. Перевірити та схвалити все обладнання, що буде використане під час гри.
- 46.2. Визначити офіційний ігровий годинник, годинник кидка, секундомір і познайомитися з суддями за столом.
- 46.3. Вибрати ігровий м'яч принаймні з 2 м'ячів, що були в використанні, наданих командою господарів. Якщо жоден з цих м'ячів не підходить як ігровий, він може вибрати найкращий м'яч з тих, що є в наявності.
- 46.4. Не дозволяти нікому з гравців носити предмети, що можуть завдати травми іншим гравцям.
- 46.5. Проводити спірний кидок на початку першої чверті та вкидання відповідно до процедури володіння за чергою на початку всіх інших чвертей та овертаймів.
- 46.6. Має право зупинити гру, коли цього вимагають обставини.
- 46.7. Має право визначити, що команда програла гру позбавленням права.

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

- 46.8. Ретельно перевірити протокол після закінчення часу гри, чи в будь-який інший час, коли він вважає це потрібним.
- 46.9. Затвердити й підписати протокол після закінчення часу гри, **що означає закінчення** ігрової юрисдикції суддів та їхнього зв'язку з грою. **Права суддів починають діяти**, коли вони з'являються на ігровому майданчику за 20 хвилин до початку гри, який зазначений у розкладі, та **закінчують діяти** із сигналом ігрового годинника про кінець часу гри, що затверджує старший суддя.
- 46.10. Зробити запис на зворотній стороні протоколу у суддівській роздягальні раніше, ніж підписати його:
- У разі, якщо одній з команд зараховують поразку позбавленням права, або в разі фолу з дискваліфікацією,
  - У разі будь-якої неспортивної поведінки членів команди, головних тренерів, помічників тренерів, та осіб, що супроводжують команду, яка відбувалася раніше ніж за 20 хвилин до часу початку гри, який зазначений у розкладі, або між кінцем ігрового часу й затвердженням підписом протоколу.
- У такому разі старший суддя (або комісар, якщо він присутній) надсилає детальний рапорт про інцидент в організацію, що проводить змагання.
- 46.11. Приймати остаточне рішення кожного разу, коли це необхідно, або коли думки суддів розходяться. Для того, щоб прийняти остаточне рішення, він може порадитися з суддею (-ями), комісаром, якщо він присутній, та/або суддями за столом.
- 46.12. Для ігор, де застосовують систему негайного відеоперегляду — IRS, див. Додаток F.
- 46.13. Після того як отримав повідомлення від секундометриста, дає свисток перед першою та третьою чвертю, коли до її початку залишається 3 та 1,5 хвилини. Старший суддя також дає свисток перед другою та четвертою чвертю та кожним овертаймом, коли до їх початку залишається 30 секунд.
- 46.14. Проводити **прямі перевірки візка (-ів)** для переконання в тому, що команди дотримуються статті 3.1:
- якщо вони мають причину вважати, що коляска неправильна або
  - якщо надійшов запит від тренера однієї з команд.
- 46.15. Має право приймати рішення з будь-яких питань, що спеціально не обумовлені цими Правилами.

Ст. 47. Судді: обов'язки та права

- 47.1. Судді мають право приймати рішення в випадках недодержання цих правил, що вчинені як у межах, так і поза обмежувальними лініями, включно з секретарським столом, лавами команд і просторами безпосередньо за лініями.
- 47.2. Судді дають свисток, коли відбувається недодержання правил, закінчується чверть або овертайм, або тоді, коли вони вважають за потрібне зупинити гру. Судді не дають свистків після закинутого м'яча з гри, влучного штрафного кидка, або коли м'яч стає живим.
- 47.3. Коли судді приймають рішення при недодержанні правил, вони в кожному випадку повинні керуватися такими основними принципами:
- Необхідність підтримувати цілісність гри, виходячи з духу та намірів правил.
  - Послідовність у застосуванні принципу перевага/невігідне становище. Суддям не слід переривати ходу гри без потреби й не карати випадкового персонального контакту, який ні надає гравцеві переваги, ні ставить його суперника в невігідне становище.
  - Послідовність у застосуванні здорової суті в кожній грі, беручи до уваги здібності гравців, їхнє ставлення й поведінку протягом гри.
  - Послідовність у підтриманні рівноваги між контролем за грою й ходом гри, тобто володіти почуттям того, що учасники намагаються зробити, й визначати тільки те, що буде правильним для гри.
- 47.4. Якщо результат гри опротестований однією з команд, старший суддя (або комісар, якщо він присутній) повинен після того як опис причин протесту прийнятий, надіслати письмовий рапорт з описанням того, що сталося, в організацію, яка проводить змагання.
- 47.5. Якщо суддя травмований, чи з будь-якої причини не може далі виконувати своїх обов'язків протягом 5 хвилин, гра повинна бути поновлена. Інший суддя (-ді) буде судити сам до кінця гри, якщо нема можливості замінити суддю, який травмований, кваліфікованим запасним суддею. Після консультації з комісаром, якщо він присутній, рішення про можливість заміни приймає суддя (-ді), який залишився на ігровому майданчику.

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

- 47.6. Для всіх міжнародних ігор, якщо треба пояснити рішення, усі словесні роз'яснення роблять англійською мовою.
- 47.7. Кожний суддя має право приймати рішення в межах своїх обов'язків, але не має права скасовувати чи піддавати сумніву рішення, що приймає інший (-і) суддя (-і).
- 47.8. Застосування та інтерпретація суддями Офіційних Правил баскетболу, без огляду на те, було їхнє рішення належним чи ні, є остаточними й не можуть бути оскарженими або проігнорованими, за винятком випадків, коли може бути поданий протест (див. Додаток С).

Ст. 48. Секретар і помічник секретаря: обов'язки

- 48.1. У розпорядження **секретаря** має бути наданий протокол, і він веде записи:
- Щодо команд: реєструє прізвища й номери гравців, які мають почати гру, та всіх запасних, які вступають у гру. Коли відбувається недодержання правил, пов'язане з 5 гравцями, які починають гру, замінами або номерами гравців, він як найшвидше повідомляє про це найближчого суддю.
  - Зміни сумарного рахунку очок, записуючи влучення з гри й зі штрафних кидків.
  - Фолів, призначених кожному гравцеві. Секретар негайно повідомляє суддю, коли хтось із гравців отримав 5 фолів. Він записує фолі, призначені кожному головному тренерові, й негайно повідомляє суддю, коли головний тренер має бути дискваліфікованим. Так само, він негайно повідомляє суддю, що гравець повинен бути дискваліфікованим, якщо отримав 2 технічних або 2 неспортивних фолі або 1 технічний і 1 неспортивний фол.
  - Тайм-ауту. Він повинен повідомити суддів про можливість тайм-ауту, коли команда подала запит на тайм-аут, і повідомити тренера через суддю, коли у тренера більше не залишилося тайм-ауту(ів) у таймі чи овертаймі.
  - Визначає наступне володіння за чергою, керуючи стрілкою володіння м'ячем за чергою. Секретар змінює напрямок стрілки володіння м'ячем за чергою одразу після закінчення першої половини гри, тому що команди обмінюються кошиками у другій половині.
  - Головному тренеру кожної команди надається право оспорювання ігрового моменту. Секретар повинен негайно повідомити найближчого суддю, коли головний тренер помилково запитує це право або робить це в друге.

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

- 48.2. **Помічник секретаря** управляє табло рахунку та допомагає секретареві. У разі будь-якої розбіжності між показаннями на табло рахунку та записами в протоколі та за неможливості встановити причину даної розбіжності, за істину приймаються записи в протоколі, відповідно до яких мають бути виправлені показання на табло рахунку.
- 48.3. Якщо в протоколі виявлено помилку під час ведення рахунку:
- Під час гри секретар повинен дочекатися першого можливості коли м'яч стане мертвим перед тим, як подати свій сигнал.
  - Після закінчення ігрового часу і до того, як протокол буде підписаний головним суддею, помилка повинна бути виправлена, навіть якщо це виправлення впливає на кінцевий результат гри.
  - Після того, як протокол був підписаний старшим суддею, помилку більше не можна виправляти. Старший суддя або комісар, якщо він присутній, повинен надіслати докладний звіт до організаційного комітету змагань.
- 48.4. Комісар або помічник секретаря допомагають секретарю, перевіряючи правильність загальної кількості балів за класифікацією п'яти гравців команди на майданчику. Якщо команда перевищить правило обмеження в 14 очок (див. статтю 51.2), комісар або помічник секретаря повинні повідомити секретаря, який, у свою чергу, повинен повідомити старшого команди, а тренеру, який порушив правила, буде присуджено технічний фол. команда.

Ст. 49. Секундометрист: обов'язки

- 49.1. У розпорядження секундометриста має бути наданий ігровий годинник і секундомір, і він повинен:
- Вести відлік ігрового часу, тайм-аутів і перерв у грі.
  - Переконатися, що сигнал ігрового годинника про кінець ігрового часу чверті лунає дуже гучно й автоматично.
  - Ужити всіх можливих засобів, які він має у своєму розпорядженні, для того, щоб негайно поінформувати суддів у тому випадку, коли його сигнал не пролунав або не був почутий.
  - Демонструвати кількість фолів, що отримані кожним гравцем, піднімаючи покажчик з цифрою, що відповідає кількості фолів цього гравця, таким чином, щоб обоє головних тренерів чітко це бачили.
  - Негайно повідомити суддю, коли хтось із гравців отримав 5 фолів.
  - Керувати покажчиками командних фолів, які розташовані на краях секретарського стола, найближчих до лави команди. Покажчик командних фолів демонструє поточну кількість командних фолів та повністю набуває червоного кольору, причому цифри не видні, після

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

того як м'яч став знову живим після четвертого командного фолу у чверті.

- Виконувати заміни.
- Надавати тайм-аути. Секундометрист повідомляє суддів про можливість надання тайм-ауту, коли команда попросила тайм-аут.
- Подавати свій сигнал тільки тоді, коли м'яч мертвий, і до того, як м'яч знову стає живим. Звук сигналу секундометриста не зупиняє ігрового годинника чи гри, а також не змушує м'яч стати мертвим.

49.2. Секундометрист повинен вести відлік **ігрового часу** таким чином:

- Вмикати ігровий годинник, коли:
  - Під час спірного кидка м'яч відбиває один з гравців і при цьому не чинить недодержання правил.
  - Після невдалого останнього штрафного кидка м'яч залишається живим і торкається гравця на ігровому майданчику, або його торкається гравець на ігровому майданчику.
  - Під час вкидання м'яч торкається гравця на ігровому майданчику, або його торкається гравець на ігровому майданчику, і при цьому не відбувається недодержання правил.
- Зупиняти ігровий годинник, коли:
  - Сплив ігровий час чверті або овертайму, якщо ігровий годинник не зупинився автоматично.
  - Суддя дає свисток тоді, коли м'яч живий.
  - Закинуто м'яч з гри в кошик команди, що попросила тайм-аут.
  - Закинуто м'яч з гри, коли ігровий годинник показує 2:00 хвилини чи менше у четвертій чверті та кожному овертаймі.
  - Лунає сигнал годинника кидка у той момент, коли команда контролює м'яч.

49.3. Секундометрист повинен вести відлік **тайм-ауту** таким чином:

- Вмикати секундомір одразу після того як суддя дає свисток і сигнал про надання тайм-ауту.
- Подавати свій сигнал після того як спливли 50 секунд тайм-ауту.
- Подавати свій сигнал, коли тайм-аут закінчився.

49.4. Секундометрист повинен вести відлік **перерви у грі** таким чином:

- Вмикати секундомір одразу після того, як закінчилася попередня чверть або овертайм.
- Повідомляти суддів перед першою і третьою чвертями про те, що залишилося 3 хвилини й 1:30 хвилини до початку чвертей.
- Подавати свій сигнал за 30 секунд до початку другої, четвертої чверті та кожного овертайму.
- Подавати свій сигнал і одночасно зупиняти секундомір одразу після того, як закінчилася перерва у грі.

Ст. 50. Оператор годинника кидка: обов'язки

У розпорядження оператора годинника кидка має бути наданий годинник кидка, яким він повинен керувати таким чином:

- 50.1. **Вмикати або продовжувати відлік**, коли
- На майданчику команда встановлює контроль над живим м'ячем. Після цього просте торкання м'яча суперником не розпочинає нового періоду відліку годинника кидка, якщо та ж сама команда й далі контролює м'яч.
  - Під час вкидання м'яча торкається гравця на ігровому майданчику, або його торкається будь-який гравець на ігровому майданчику, і при цьому не відбувається недодержання правил.
- 50.2. **Зупинити, але не скидати**, з наявністю показань на дисплеї часу, що залишився, коли та ж сама команда, що перед тим контролювала м'яч, має право на вкидання внаслідок:
- Виходу м'яча за межі ігрового майданчика.
  - Травми гравця тієї ж команди.
  - Технічного фолу, вчиненого гравцем тієї ж команди.
  - Ситуації спірного кидка (за винятком випадку, коли м'яч застрягає між кільцем і щитом).
  - Обопільного фолу.
  - Скасування однакових покарань проти команд.
- Зупинити, але також не скидати, з наявністю показань на дисплеї часу, що залишився, коли та ж сама команда, що перед тим контролювала м'яч, має право на вкидання у передовій зоні та 14 чи більше секунд залишається на годиннику кидка внаслідок фолу або порушення.
- 50.3. **Зупинити й скинути на 24 секунди** з відсутністю показань на дисплеї, коли:
- М'яч входить у кошик і не відбувається недодержання правил.
  - М'яч торкається кільця кошика суперників і м'яч перебуває під контролем команди, яка не контролювала його до того, як м'яч торкнувся кільця.
  - Команда має право на вкидання у своїй тилочній зоні:
    - Унаслідок фолу або порушення (але не через вихід м'яча за межі ігрового майданчика).
    - Унаслідок ситуації спірного кидка, для команди, що перед тим не мала контролю над м'ячем.
  - Гру зупиняють унаслідок дії, не пов'язаної з командою, яка контролює м'яч.

—Гру зупиняють унаслідок дії, не пов'язаної з жодною з команд, якщо тільки суперники не будуть поставлені в невігідне становище.

- Команда має право на штрафний (-ні) кидок (-ки).

50.4. **Зупинити й скинути на 14 секунд**, з наявністю показань на дисплеї 14 секунд, коли:

- Та ж сама команда, що перед тим контролювала м'яч, має право на вкидання в передовій зоні, та 13 секунд чи менше показує годинник кидка:

—Унаслідок фолу або порушення (але не через те, що м'яч вийшов за межі ігрового майданчика).

—Гру зупиняють унаслідок дії, не пов'язаної з командою, яка контролює м'яч.

—Гру зупиняють унаслідок дії, не пов'язаної з жодною з команд, якщо тільки суперники не будуть поставлені в невігідне становище.

- Команда, яка перед тим не контролювала м'яч, має право на вкидання в передовій зоні внаслідок:

—Персонального фолу або порушення (включно з виходом м'яча за межі ігрового майданчика),

—Ситуації спірного кидка.

- Команда має право на вкидання з лінії вкидання в передовій зоні внаслідок неспортивного або фолу з дискваліфікацією.

• Після того як м'яч торкнувся кільця під час невдалого кидка з гри (включно з випадком, коли м'яч застрягає між кільцем і щитом), останнього штрафного кидка чи під час передачі, якщо команда, яка відновлює контроль над м'ячем — це та ж сама команда, яка контролювала м'яч перед тим, як він торкнувся кільця.

- Ігровий годинник показує 2:00 хвилини чи менше в четвертій чверті та в кожному овертаймі, після тайм-ауту, наданого команді, що мала право на володіння м'ячем у своїй тилловій зоні, головний тренер цієї команди вирішує, що гру буде поновлено вкиданням з лінії вкидання передовій зоні, а годинник кидка демонструє 14 секунд чи більше, коли ігровий годинник зупинено.

50.5. **Вимкнути**, після того як м'яч став мертвим та ігровий годинник зупинено у будь-якій чверті або овертаймі, коли будь-яка команда розпочинає новий контроль над м'ячем, і на ігровому годиннику залишається менше 14 секунд.

Сигнал годинника кидка не зупиняє ігрового годинника або гри, а також не примушує м'яч стати мертвим, за винятком ситуації, коли команда контролює м'яч.

ПРАВИЛО ДЕВ'ЯТЕ – КЛАСИФІКАЦІЙНА СИСТЕМА ГРАВЦІВ.

Ст. 51 Система класифікаційних балів гравців.

51.1. Визначення

51.1.1. Для того, щоб брати участь у головних офіційних змаганнях IWFBF, кожен гравець повинен мати офіційну класифікаційну картку гравця, видану Комісією з класифікації гравців IWFBF. Ідентифікаційна картка гравця може бути видана на суддівському турнірі Комісією з класифікації гравців, призначеною IWFBF на основі спостережень класифікаторів відповідно до принципів, що містяться в Посібнику з офіційної класифікації гравців. Ця ідентифікаційна картка містить, серед іншого, значення очок, які були присвоєні гравцеві. Згідно з Положенням про класифікацію гравців, ця сума очок може змінюватися протягом турніру аж до раунду плей-офф. Комісар, якщо він присутній за столом для підрахунку очок, несе відповідальність за визначення дійсності ідентифікаційної картки та правильної кількості очок, присвоєних гравцеві.

Дійсні класифікації гравців в IWFBF: 1.0, 1.5, 2.0, 2.5, 3.0, 3.5, 4.0 і 4.5.

51.2. У будь-який час гри бальна цінність гравців, які виступають за команди, не повинна перевищувати 14-бальний ліміт.

Примітка: Цей ліміт повинен застосовуватися для офіційних змагань IWFBF, перерахованих тут. **Різна кількість балів може застосовуватися на різних змаганнях.**

- головні офіційні змагання IWFBF:
- Чемпіонат світу серед чоловіків
- Чемпіонат світу серед жінок
- Паралімпійські турніри для чоловіків і жінок
- Чемпіонати світу для чоловіків (вік до 23)
- Чемпіонати світу для жінок (вік до 25)
- Кваліфікаційні турніри до Чемпіонату світу серед чоловіків, жінок жінок (до 25 років) та чоловіків (до 23 років)
- Паралімпійські кваліфікаційні турніри для чоловіків і жінок

51.3. **Порушення**

Якщо в будь-який момент під час гри команда перевищує ліміт у 14 очок, технічний фол буде зараховується тренеру з одночасною зміною складу команди.

ДОДАТОК А – ЖЕСТИ СУДДІВ

А.1 Жести, наведені в цих Правилах, є єдиними офіційними жестами.

А.2 Настійно рекомендовано, щоб під час демонстрації жестів секретарському столу судді супроводжували їх усною інформацією (у міжнародних матчах англійською мовою).

А.3 Важливо, щоб судді за столом також були знайомі з цими жестами.

А.4

Віднесені до ігрового годинника

ЗУПИНИТИ ГОДИННИК	ЗУПИНИТИ ГОДИННИК - ФОЛ	УВІМКНУТИ ГОДИННИК
		
Відкрита долоня (1)	Долоня стиснута в кулак (2)	Рвучкий помах рукою (3)

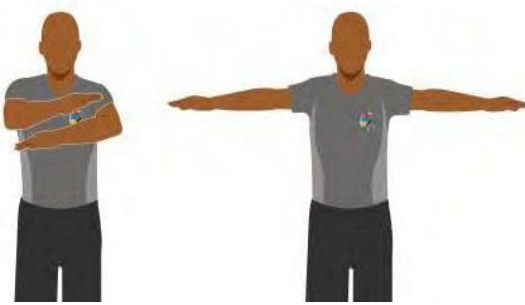
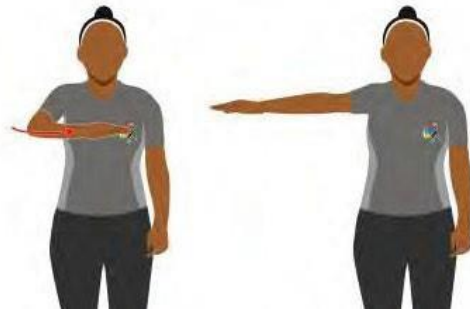
Зарахування влучання:

1 ОЧКО	2 ОЧКА	3 ОЧКА
		
1 палець, опустити кисть (4)	2 пальці, опустити кисть (5)	3 пальці розпрямлені Одна рука: Спроба кидка Обидві руки: Влучний кидок (6)

Заміна й Тайм-Аут

ЗАМІНА	ЗАПРОШЕННЯ НА ІГРОВИЙ МАЙДАНЧИК	НАДАННЯ ТАЙМ-АУТУ	МЕДІА ТАЙТ-АУТ
			
Схрещені руки (7)	Помах відкритою долонею до тіла (8)	Долоня та вказівний палець утворюють літеру Т (9)	Розведені руки, долоні стиснуті в кулаки (10)

Інформативні:

СКАСУВАТИ ВЛУЧЕННЯ АБО ІГРОВУ ДІЮ	ВИДИМИЙ ВІДЛІК
	
Одноразово розвести та звести руки на грудях (11)	Відлік рухом долоні (12)

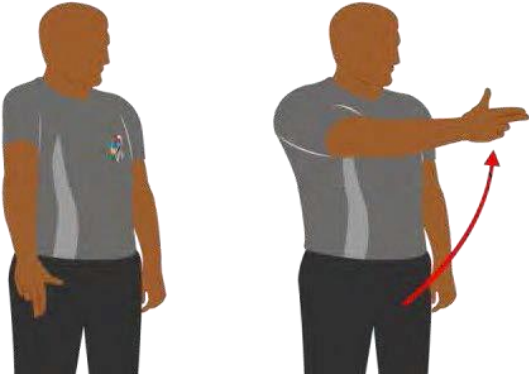

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

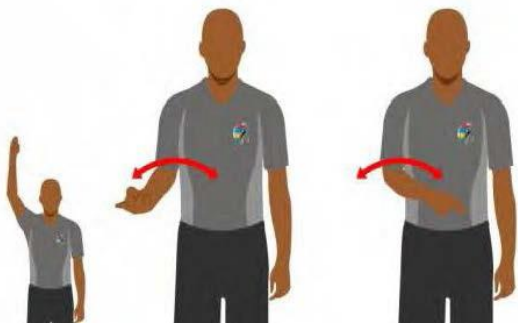

ЗВ'ЯЗОК МІЖ СУДДЯМИ ТА СУДДЯМИ ЗА СТОЛОМ	ПОКАЗАННЯ ГОДИННИКА КИДКА СКИНУТИ	НАПРЯМОК ГРИ ТА/АБО М'ЯЧ ЗА МЕЖАМИ МАЙДАНЧИКА	СПІРНИЙ М'ЯЧ АБО СИТУАЦІЯ СПІРНОГО КИДКА
			
<p>Великий палець угору (13)</p>	<p>Обертати долонею з розпрямленим указівним пальцем (14)</p>	<p>Рука з вказівним пальцем паралельна бічній лінії (15)</p>	<p>Підняті вгору великі пальці рук з наступними зазначенням напрямку вкидання, використовую стрілку почергового володіння (16)</p>

Порушення:

ЗАЙВІ КРОКИ З М'ЯЧЕМ	ДОТИК ПІДЛОГИ НОГАМИ АБО ПІДСТАВКОЮ ДЛЯ НІГ	НЕПРАВИЛЬНЕ ВЕДЕННЯ
		
<p>Обертання кулаками (17)</p>	<p>Рух долонями вниз (18)</p>	<p>(19)</p>

ОФЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

3 СЕКУНДИ	5 СЕКУНД	8 СЕКУНД
		
Помах рукою з 3 пальцями (20)	Показ 5 пальців (21)	Показ 8 пальців (22)

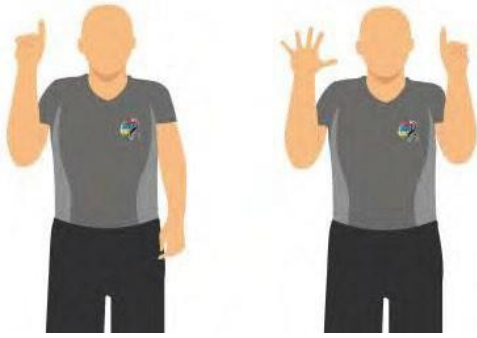

ГОДИННИК КИДКА (24 СЕКУНДИ)	М'ЯЧ ПОВЕРНЕНО У ТИЛОВУ ЗОНУ	НАВМИСНИЙ УДАР ЧИ БЛОКУВАННЯ М'ЯЧА
		
Торкання плеча пальцями (23)	Маховий рух рукою перед корпусом (24)	Показ пальцем на ногу (25)

Номера гравців:

№ 00-0	
	
Обидві руки демонструють номер 0 (26)	Права рука демонструє номер 0

№ 1-5	№ 6-10	№ 11-15
		
Права рука демонструє номер від 1 до 5 (27)	Права рука демонструє номер 5, ліва рука демонструє номер від 1 до 5 (28)	Права рука стиснута в кулак, ліва рука демонструє номер від 1 до 5 (29)

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

№ 16	№ 24
	
<p>Спочатку долоня, розвернута тильною стороною, демонструє номер 1 розряду десятка, потім відкриті долоні демонструють номер 6 розряду одиниць (30)</p>	<p>Спочатку долоня, розвернута тильною стороною, демонструє номер 2 розряду десятка, потім відкрита долоня демонструє номер 4 розряду одиниць (31)</p>
№ 40	№ 62
	
<p>Спочатку долоня, розвернута тильною стороною, демонструє номер 4 розряду десятка, потім відкрита долоня демонструє номер 0 розряду одиниць (32)</p>	<p>Спочатку долоні, розвернуті тильною стороною, демонструють номер 6 розряду десятка, потім відкрита долоня демонструє номер 2 розряду одиниць (33)</p>

ОФЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

№ 78	№ 99
	
<p>Спочатку долоні, розвернуті тильною стороною, демонструють номер 7 розряду десятка, потім відкриті долоні демонструють номер 8 розряду одиниць (34)</p>	<p>Спочатку долоні, розвернуті тильною стороною, демонструють номер 9 розряду десятка, потім відкриті долоні демонструють номер 9 розряду одиниць (35)</p>

Типи фолів:

ЗАТРИМКА	БЛОКУВАННЯ (у захисті), НЕПРАВИЛЬНИЙ ЗАСЛІН (у нападі)	ПОШТОВХ АБО ЗІТКЕННЯ, ГРАВЕЦЬ БЕЗ М'ЯЧА	ОБМЕЖЕННЯ РУХУ РУКАМИ
			
Перехват зап'ястя, руки внизу (36)	Обидві руки на талії (37)	Імітація поштовху (38)	Перехват долоні, рух уперед (39)

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

НЕПРАВИЛЬНА ГРА РУКАМИ	ПОШТОВХ АБО ЗІТКНЕННЯ, ГРАВЕЦЬ ІЗ М'ЯЧЕМ	НЕПРАВИЛЬНИЙ КОНТАКТ У РУКУ	ЗАХОПЛЕННЯ ГРАВЦЯ
			
Удар по зап'ястю (40)	Удар кулаком у відкриту долоню (41)	Удар кистю по передпліччю (42)	Рух передпліччя м назад (43)

НАДМІРНЕ РОЗМАХУВАННЯ ЛІКТЯМИ	ПОРУШЕННЯ ПРИНЦИПУ ЦИЛІНДРА
	
Рух ліктем убік (44)	Обидві руки з долонями вертикально рухаються вгору- вниз (45)

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

УДАР У ГОЛОВУ	ФОЛ КОМАНДИ, ЯКА КОНТРОЛЮЄ М'ЯЧ	РАННІЙ ПЕРЕТИН ШЛЯХУ СУПЕРНИКА	ПРИПІДНЯТТЯ
			
<p>Імітація контакту з головою (46)</p>	<p>Указати кулаком у бік кошика команди, яка завинила (47)</p>	<p>Імітація руху візка за допомогою кулаків (48а)</p>	<p>Імітація підняття руками (48в)</p>

ФОЛ ПРОТИ ГРАВЦЯ У ПРОЦЕСІ КИДКА	ФОЛ ПРОТИ ГРАВЦЯ НЕ У ПРОЦЕСІ КИДКА
	
<p>Долоня стиснута в кулак, потім показати кількість штрафних кидків (49)</p>	<p>Долоня стиснута в кулак, потім показати на майданчик (50)</p>

Особливі фоли:

ОБОПІЛЬНИЙ ФОЛ	ТЕХНІЧНИЙ ФОЛ	НЕСПОРТИВ - НИЙ ФОЛ	ФОЛ З ДИСКВАЛІФІКАЦІЄЮ
			
Махові рухи кулаками над головою (51)	Дві долоні утворюють літеру Т (52)	Перехват зап'ястя над головою (53)	Підняті вгору кулаки (54)

ІМІТАЦІЯ ФЛУ	ПЕРЕТИН ОБМЕЖУВАЛЬН ОЇ ЛІНІЇ З НЕДОДЕРЖАНН ЯМ ПРАВИЛ ПІД ЧАС ВКИДАННЯ	Система негайного відеоперегляду — IRS	
		ПЕРЕГЛЯД ЗА ДОПОМОГОЮ IRS	ЧЕЛЕНДЖ ГОЛОВНОГО ТРЕНЕРА
			
Двічі підняти та опустити передпліччя (55)	Рух рукою паралельно обмежувальні лінії (в останні 2 хвилини четвертої чверті або овертайму) (56)	Обертати рукою, Простягнутою горизонтально, з указівним пальцем (57)	Накреслити уявний прямокутник (58)

**Призначення покарання за фол —
Демонстрація жестів секретарському столу**

ПІСЛЯ ФОЛУ БЕЗ ШТРАФНОГО КИДКА (-ІВ)	ПІСЛЯ ФОЛУ КОМАНДИ, ЯКА КОНТРОЛЮВАЛА М'ЯЧ
	
Показати напрямок гри, рука паралельна бічній лінії (59)	Долоня стиснута в кулак, рука паралельна бічній лінії (60)

1 ШТРАФНИЙ КИДОК	2 ШТРАФНІ КИДКИ	3 ШТРАФНІ КИДКИ
		
Підняти вгору 1 палець (61)	Підняти вгору 2 пальці (62)	Підняти вгору 3 пальці (63)

Виконання штрафних кидків — активний суддя (передовий)

1 ШТРАФНИЙ КИДОК	2 ШТРАФНІ КИДКИ	3 ШТРАФНІ КИДКИ
		
1 палець, рука горизонтально (64)	2 пальці, рука горизонтально (65)	2 пальці, рука горизонтально (66)

Виконання штрафних кидків — пасивний суддя (ведений при суддівстві у 2 особи та центральний при суддівстві у 3 особи)

1 ШТРАФНИЙ КИДОК	2 ШТРАФНІ КИДКИ	3 ШТРАФНІ КИДКИ
		
Вказівний палець (67)	Пальці разом на обох руках (68)	3 розпрямлені пальці на обох руках (69)

Малюнок 9 - Жести суддів

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

- V.1. Протокол, зображений на рис. 10 затверджений Технічною Комісією IWBF.
- V.2. Він складається з 1 оригіналу та 3 копій на папері різних кольорів. Оригінал на білому папері призначений для IWBF. Перша копія на блакитному папері – для організації, що проводить змагання, друга копія на рожевому папері – для команди, що перемогла, а остання копія на жовтому папері – для команди, що програла.

Примітка:

1. Секретар повинен використовувати ручки 2 різних кольорів: ЧЕРВОНОГО – для першої та третьої чверті, СИНЬОГО або ЧОРНОГО – для другої та четвертої чверті. Для всіх овертаймів, всі записи повинні бути зроблені СИНІМ або ЧОРНИМ (тим самим кольором, як у другій та четвертій чверті).
  2. Протокол може бути підготовлений та заповнений електронним способом.
- V.3. **Не пізніше ніж за 40 хвилин до початку гри секретар повинен підготувати протокол так:**
- V.3.1. Він має внести назви обох команд до відповідних граф верхньої частини протоколу. **Командою 'А'** завжди має бути місцева команда (команда-господар) або команда, зазначена в розкладі першої (для турнірів або ігор, що проводяться на нейтральному майданчику). Інша команда має бути **командою 'В'**.
- V.3.2. Потім він має внести:
- Найменування змагання.
  - Номер гри.
  - Дату, час та місце проведення гри.
  - Прізвища Старшого судді та судді(-ів) із зазначенням громадянства (код МОК).

INTERNATIONAL WHEELCHAIR BASKETBALL FEDERATION

SCORESHEET

Team A	HOOPERS	Team B	POINTERS				
Competition	WCM	Date	22. 11. 2017	Time	20:00	Crew chief	WALTON, M. (USA)
Game No.	5	Place	GENEVA	Umpire 1	CHANG, Y. (CHN)	Umpire 2	BARTOK, K. (HUN)

Малюнок 11 – Верхня частина протоколу гри

- V.3.3. Команда 'А' повинна займати верхню частину протоколу, а команда 'В' – нижню
- V.3.3.1. У першому стовпчику секретар має внести класифікаційний номер (2 цифри) кожного гравця. Для турнірів класифікаційні номери мають бути вказані для кожної гри команди.

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

- В.3.3.2. У другій колонці секретар записує у порядку номерів на ігровій формі **ВЕЛИКИМИ ДРУКОВАНИМИ** літерами прізвища та ініціали гравців, використовуючи список членів команди, наданий головним тренером команди чи його представником. Капітана команди позначають записом (КАП) одразу після його прізвища.
- В.3.3.3. Якщо в команді менше 12 гравців, секретар прокреслює лінію через клітки для номеру ліцензії, прізвища, номеру, позначки 'У гри' нижче останнього записаного гравця. Якщо в команді менше 11 гравців, горизонтальну лінію прокреслюють, поки вона не досягне граfi Фоли, далі її продовжують по діагоналі до низу.

Licence no.	Players		No.	Player in	Fouls				
					1	2	3	4	5
001	MAYER,	F.	5						
002	JONES,	M.	8						
003	SMITH,	E.	9						
004	FRANK,	Y.	12						
010	NANCE,	L.	18						
012	KING,	H. (CAP)	22						
014	WONG,	P.	24						
015	RUSH,	S.	25						
021	MARTINEZ,	M.	33						
022	SANCHES,	N.	42						
/									
Head coach	788	LOOR, A.							
First assistant coach	555	MONTA, B.							

Малюнок 12 – Команди у протоколі (перед грої)

- В.3.4. У нижній частині розділу кожної команди секретар повинен внести (**ГОЛОВНИМИ ДРУКОВАНИМИ** буквами) прізвища тренера та помічника тренера команди.
- В.4. **Не пізніше ніж за 10 хвилин до початку гри** кожен тренер повинен:
- В.4.1. Підтвердити свою згоду з прізвищами, класифікацією та відповідними номерами членів своїх команд.
- В.4.2. Підтвердити прізвища тренера та помічника тренера. Якщо в команді відсутній тренер і помічник тренера, капітан повинен виступати як тренер, його прізвище має бути внесене до граfi з позначкою (КАП) після його прізвища.
Head coach	607	KING, H. (CAP)				
First assistant coach						
- В.4.3. Вказати 5 гравців, які повинні почати гру, поставивши маленький значок 'x' поруч із номером гравця в колонці 'У гри'.
- В.4.4. Підписати протокол.
Тренер команди 'А' має першим надати цю інформацію.

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

- В.5. **На початку гри** секретар повинен обвести в гурток значок 'x' для 5 гравців кожної команди, які розпочнуть гру.
- В.6. **Під час гри** секретар повинен поставити маленький значок 'x' (не обводячи його в гурток) поряд із номером гравця в колонці 'У грі', коли запасний вперше входить в гру як гравець
- В.7. **Тайм-аути**
- В.7.1. Надані тайм-аути позначають у протоколі записом хвилини ігрового часу кожної чверті чи овертайму у відповідних кліточках, що розташовані нижче назви команди: біля Н1 для першої половини, біля Н2 для другої половини гри, біля ОТ для 3 овертаймів.
- В.7.2. Після закінчення кожної половини гри чи овертайму всередині невикористаних кліток проводять 2 горизонтальні паралельні лінії. Якщо до того, як ігровий годинник показує 2:00 хвилини чи менше у четвертій чверті команді не було надано її перший тайм-аут, секретар у протоколі проводить 2 паралельні горизонтальні лінії всередині першої невикористаної клітки команди для другої половини гри.

Time-outs		Team fouls						
7	Period ①	XXXXX	②	XXXXX				
9 10	Period ③	XXXXX	④	XXXXX				
	Extra periods							
Licence no.	Players	No.	Player in	Fouls				
				1	2	3	4	5
001	MAYER, F.	5	⊗ P ₂					
002	JONES, M.	8	⊗ P P P ₂					
003	SMITH, E.	9	⊗ P ₂ U ₂ P P ₁					
004	FRANK, Y.	12	⊗ T ₁ U ₂ GD					
010	NANCE, L.	18	⊗ P P U ₁					
012	KING, H. (CAP)	22	⊗ P ₁ P					
014	WONG, P.	24						
015	RUSH, S.	25	⊗ P ₃ P ₂					
021	MARTINEZ, M.	33	⊗ T ₁ P P ₂ T ₁ GD					
022	SANCHES, N.	42	⊗ P ₂ P ₂ U ₂ P U ₂ GD					
024	MANOS, K.	55	⊗ P ₂ D ₂					
Coach	LOOR, A. <i>AL</i>						C ₁ B ₁	
Assistant Coach	MONTA, B.							

Малюнок 13 – Команди у протоколі (після гри)

- В.8. **Фоли**
- В.8.1. Фоли гравців можуть бути персональними, технічними, неспортивними або з дискваліфікацією, та їх записують проти прізвища гравця.
- В.8.2. Фоли, здійснені тренером, помічником тренера, запасними, вилученими гравцями та супроводжуваними членами делегації, можуть бути технічними або з дискваліфікацією та повинні бути записані тренеру.

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

- В.8.3. Усі фоли мають бути записані так:
- В.8.3.1. Персональний фол має бути позначений внесенням літери 'P'.
- В.8.3.2. Технічний фол гравцю має бути позначений внесенням літери 'T'. Другий технічний фол також має бути позначений внесенням літери 'T' з наступним записом 'GD' про дискваліфікацію на цю гру в наступній клітині.
- В.8.3.3. Технічний фол тренеру за його особисту неспортивну поведінку має бути позначений внесенням літери 'C'. Другий подібний технічний фол також повинен бути позначений внесенням літери C з наступним записом GD в наступній клітині.
- В.8.3.4. Технічний фол тренеру з будь-якої іншої причини має бути позначений внесенням літери 'B'. Третій технічний фол (один з яких може бути 'C') має бути позначений внесенням літери 'B' або 'C' з наступним записом 'GD' у наступній клітці.
- В.8.3.5. Неспортивний фол гравцю має бути позначений внесенням літери U. Другий неспортивний фол також має бути позначений внесенням літери 'U' з наступним записом 'GD' наступній клітині.
- В.8.3.6. Технічний фол гравцю, який раніше отримав неспортивний фол або неспортивний фол гравцеві, який раніше отримав технічний фол, також повинен бути позначений внесенням літер 'U' або 'T' з наступним записом 'GD' в наступній клітці.
- В.8.3.7. Фол з дискваліфікацією має бути позначений внесенням літери 'D'.
- В.8.3.8. Будь-який фол, що передбачає надання штрафного(-их) кидка(-ів), повинен бути позначений додаванням числа, що відповідає кількості штрафних кидків (1, 2 або 3) поряд з 'P', 'T', 'C', 'B', 'U' або 'D'.
- В.8.3.9. Усі фоли обом командам, що передбачають покарання однакового ступеня тяжкості і компенсуються згідно зі ст. 42 повинні бути позначені додаванням маленької літери 'c' поряд з 'P', 'T', 'C', 'B', 'U' або 'D'.
- В.8.3.10. Фол з дискваліфікацією помічнику тренера, запасному, віддаленому гравцю або члену делегації, що супроводжує, включаючи залишення зони лавки у ситуації бійки, має бути позначений як технічний фол тренеру з внесенням 'B2'.
- В.8.3.11. Якщо дискваліфіковано головного тренера, першого помічника тренера, запасного, вилученого гравця за участь у ситуації бійки, то після 'D2' або 'D' записують 'F' у всіх кліточках дискваліфікованої особи, що залишилися.

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

В.8.3.12. Приклади запису фолів з дискваліфікацією головного тренера, першого помічника тренера, запасного, вилученого гравця або особи, яка супроводжує команду:

Фол з дискваліфікацією головного тренера, записують таким чином:

Head coach	788	LOOR, A.	D ₂		
First assistant coach	555	MONTA, B.			

Фол з дискваліфікацією першого помічника тренера, записують таким чином:

Head coach	788	LOOR, A.	B ₂		
First assistant coach	555	MONTA, B.	D		

Фол з дискваліфікацією запасного, записують таким чином:

001	MAYER, F.	5	⊗	D				
-----	-----------	---	---	---	--	--	--	--

та

Head coach	788	LOOR, A.	B ₂		
First assistant coach	555	MONTA, B.			

Фол з дискваліфікацією вилученого гравця після п'ятого фолу, записують таким чином:

015	RUSH, S.	25	×	T ₁	P ₃	P ₂	P ₁	P ₂	D
-----	----------	----	---	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	---

та

Head coach	788	LOOR, A.	B ₂		
First assistant coach	555	MONTA, B.			

Фол з дискваліфікацією особи, яка супроводжує команду, записують таким чином:

Head coach	788	LOOR, A.	B ₂		
First assistant coach	555	MONTA, B.			

В.8.3.13. Приклади запису фолів з дискваліфікацією за те, що залишили зону лави команди під час бійки, головного тренера, першого помічника тренера, запасного, вилученого гравця або особи, яка супроводжує команду:

Без огляду на кількість осіб на лаві команди, дискваліфікованих за те, що вони залишили зону лави команди, єдиний технічний фол 'B₂' або 'D₂' призначають головному тренерові.

Фол з дискваліфікацією головного тренера та першого помічника тренера записують таким чином:

Якщо дискваліфікують тільки головного тренера:

Head coach	788	LOOR, A.	D ₂	F	F
First assistant coach	555	MONTA, B.			

Якщо дискваліфікують тільки першого помічника тренера:

Head coach	788	LOOR, A.	B ₂		
First assistant coach	555	MONTA, B.	D	F	F

ОФІЦІЙНІ ПРАВИЛА З БАСКЕТБОЛУ НА ВІЗКАХ 2024

Якщо дискваліфікують головного тренера і першого помічника тренера:

Head coach	788	LOOR, A.	D ₂	F	F
First assistant coach	555	MONTA, B.	D	F	F

Фол з дискваліфікацією запасного записують таким чином: Якщо запасний має менше 4 фолів, то записують 'D', після чого записують 'F' у всіх кліточках, що залишилися:

001	MAYER, F.	5	⊗	P ₂	P ₂	D ₂	F	F
-----	-----------	---	---	----------------	----------------	----------------	---	---

та

Head coach	788	LOOR, A.	B ₂		
First assistant coach	555	MONTA, B.			

Якщо це п'ятий фол запасного, то записують 'D', після чого записують 'F' у колонку після останнього фолу:

002	JONES, M.	8	X	T ₁	P ₃	P ₁	P ₂	D	F
-----	-----------	---	---	----------------	----------------	----------------	----------------	---	---

та

Head coach	788	LOOR, A.	B ₂		
First assistant coach	555	MONTA, B.			

Фол з дискваліфікацією вилученого гравця записують таким чином: Оскільки у вилученого гравця більше нема вільних кліток, то записують 'D', а потім 'F', обидві літери у колонку після останнього фолу:

015	RUSH, S.	25	X	T ₁	P ₃	P ₁	P ₂	P ₂	DF
-----	----------	----	---	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----

та

Head coach	788	LOOR, A.	B ₂		
First assistant coach	555	MONTA, B.			

Фол з дискваліфікацією особи, яка супроводжує команду, записують головному тренеріві таким чином:

Head coach	788	LOOR, A.	B ₂	(B)	
First assistant coach	555	MONTA, B.			

Кожну дискваліфікацію особи, яка супроводжує команду, записують головному тренеріві як (B) але не враховують до числа трьох технічних фолів, які тягнуть за собою дискваліфікацію до кінця гри.

В.8.3.14. Приклади запису фолів з дискваліфікацією ЗА АКТИВНУ УЧАСТЬ У БІЙЦІ головного тренера, першого помічника тренера, запасного, вилученого гравця або особи, яка супроводжує команду:

Без огляду на кількість осіб на лаві команди, дискваліфікованих за те, що вони залишили зону лави команди, єдиний технічний фол 'B2' або 'D2' призначають головному тренерові.

Якщо головний тренер бере активну участь у бійці, його карають тільки одним фолом 'D2'.

Фол з дискваліфікацією головного тренера та першого помічника тренера записують таким чином:

Якщо дискваліфіковано тільки головного тренера:

Head coach	788	LOOR, A.	D ₂	F	F
First assistant coach	555	MONTA, B.			

Якщо дискваліфіковано тільки першого помічника тренера:

Head coach	788	LOOR, A.	B ₂		
First assistant coach	555	MONTA, B.	D ₂	F	F

Якщо дискваліфікують і головного тренера і першого помічника тренера:

Head coach	788	LOOR, A.	D ₂	F	F
First assistant coach	555	MONTA, B.	D ₂	F	F

Фол з дискваліфікацією запасного записують таким чином:

Якщо запасний має менше 4 фолів, то записують 'D2', після чого записують 'F' у всіх клітках, що залишилися:

001	MAYER, F.	5	X	P ₂	P ₂	D ₂	F	F
-----	-----------	---	---	----------------	----------------	----------------	---	---

та

Head coach	788	LOOR, A.	B ₂		
First assistant coach	555	MONTA, B.			

Якщо це п'ятий фол запасного, то записують 'D2', після чого записують 'F' у колонку після останнього фолу:

015	RUSH, S.	25	X	T ₁	P ₃	P ₁	P ₂	P ₂	D ₂	F
-----	----------	----	---	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	---

та

Head coach	788	LOOR, A.	B ₂		
First assistant coach	555	MONTA, B.			

ОФИЦИАЛЬНЫЕ ПРАВИЛА ПО БАСКЕТБОЛУ НА КОЛЯСКАХ 2018

Фол з дискваліфікацією **особи**, яка супроводжує команду, записують головному тренеріві таким чином:

Head coach	788	LOOR, A.	B ₂	B ₂	
First assistant coach	555	MONTA, B.			

Фол з дискваліфікацією **двох осіб**, які супроводжують команду, записують головному тренеріві таким чином:

Head coach	788	LOOR, A.	B ₂	B ₂	B ₂
First assistant coach	555	MONTA, B.			

Кожен фол з дискваліфікацією особи, яка супроводжує команду, записують головному тренеріві як B₂, але не враховують до числа трьох технічних фолів, які тягнуть за собою дискваліфікацію до кінця гри.

Примітка: Технічні або фолі з дискваліфікацією відповідно до Ст. 39 не вважають командними фолами.

В.8.4. Після закінчення другої чверті та після закінчення гри секретар відокремлює використані клітки від тих, що залишилися невикористаними, грубою лінією. Після закінчення гри секретар прокреслює порожні клітки грубою горизонтальною лінією.

В.9. Командні фолі

В.9.1. Для запису командних фолів у протоколі передбачено по 4 клітки для кожної чверті, (нижче назви команди й вище прізвищ гравців).

В.9.2. Щоразу, коли гравець отримує персональний, технічний, неспортивний або фол з дискваліфікацією, секретар записує фол команді цього гравця, закреслюючи великою позначкою 'X' чергову відповідну клітку.

В.10. Поточний рахунок

В.10.1. Секретар записує хронологічну зміну сумарної кількості очок для кожної команди.

В.10.2. У протоколі передбачено 4 стовпці для запису зміни рахунку.

- В.10.3. • Кожний зі стовпців поділений на 4 вертикальні колонки. 2 колонки ліворуч призначені для команди А, а 2 колонки праворуч — для команди В. Центральні колонки призначені для поточного рахунку (160 очок) для кожної команди. Секретар повинен:
- **Спочатку** провести діагональну риску (/ для секретаря, який пише правою рукою, або \ для шульги) при будь-якому зарахованому влученні з гри й нанести суцільне коло (●) при будь-якому зарахованому влученні зі штрафного кидка поверх нової сумарної кількості очок, яку набрала команда, яка щойно закинула м'яч.
  - **Потім** у порожній клітці з тієї ж сторони, де визначено нову сумарну кількість очок (поруч із новою позначкою / або \ або ●), записати номер гравця, який закинув м'яч із гри або зі штрафного кидка.

В.11. **Поточний рахунок: додаткові інструкції**

- В.11.1. Влучний триочковий кидок гравця позначають кружком навколо його номера.
- В.11.2. М'яч, випадково закинутий гравцем з гри у свій власний кошик, записують капітанові команди суперників на ігровому майданчику.
- В.11.3. Не застосовується для баскетболу на візках.
- В.11.4. В.11.4 Після закінчення кожної чверті та овертайму секретар обкреслює темним грубим колом (O) цифри кінцевого числа очок кожної команди, а також проводить грубу горизонтальну лінію під цими очками й під номерами гравців, яким записані ці останні очки.
- В.11.5. З початку кожної чверті та овертайму секретар і далі відмічає набрані очки в хронологічному порядку з тієї цифри, на якій він зупинився.
- В.11.6 Щоразу, як тільки є можливість, секретар повинен звірити поточний рахунок у протоколі з показаннями рахунку на табло. Якщо виявлено розбіжність, і його рахунок правильний, секретар негайно вживає заходів для того, щоб рахунок на табло був виправлений. Якщо виникають сумніви, чи одна з команд виявляє незгоду з виправленням, секретар повинен поінформувати старшого суддю, як

	A		B
	1	●	6
	2	●	6
6	3	3	
	4	4	
11	5	5	5
11	●	●	5
	7	7	
10	8	8	
	9	9	10
	10	10	
10	11	11	
	12	12	7
4	13	13	7
5	14	14	
5	15	15	6
	16	16	
5	17	17	
	18	18	6
6	19	19	
	20	20	9
	21	21	
11	22	22	9
	23	23	9
11	24	24	
	25	25	7
	26	26	7
5	27	27	
	28	28	6
10	29	29	
	30	30	8
4	31	31	

Малюнок 14 – Поточний рахунок

тільки м'яч стане мертвим та ігро вий годинник зупинять.

- V.11.7. Судді можуть виправляти будь-які помилки у веденні протоколу включно з рахунком, кількість фолів або кількістю тайм аутів, як це визначено правилами. Старший суддя підтверджує підписом ці виправлення. Значні виправлення повинні бути підтверджені записом на зворотній стороні протоколу.
- V.12. **Поточний рахунок: Підбиття підсумків**
- V.12.1. Після закінчення кожної чверті та останнього овертайму секретар записує рахунок цієї чверті та овертайму у відповідній графі нижньої частини протоколу.
- V.12.2. Негайно після закінчення гри секретар записує час у графі «Гра закінчилася о (год:хв)».
- V.12.3. Після закінчення гри секретар проводить 2 товсті горизонтальні лінії під підсумковою кількістю очок кожної команди й номерами гравців, яким записані ці останні очки. Він також прокреслює діагональну лінію до кінця колонки, щоб перекреслити цифри, що залишилися (поточний рахунок), для кожної команди.
- V.12.4. Після закінчення гри секретар записує остаточний рахунок і назву команди-переможця.
- V.12.5. Секретар повинен потім внести своє прізвище, заголовними чорними літерами, до протоколу, після того, як це буде зроблено помічником секретаря, секундометристом та оператором таймера для кидка. Потім усі судді-секретарі мають поставити підпис біля свого прізвища.
- V.12.6. Старший суддя, після підписання протоколу суддею (-ями), останнім затверджує й підписує його. Ця дія означає кінець ігрової юрисдикції суддів та їхнього зв'язку з грою.

Примітка: У разі, коли один з капітанів команд (КАП) підписує протокол у зв'язку з протестом (у графі 'Підпис капітана в разі протесту'), судді за столом і суддя (-і) повинні залишатися в розпорядженні старшого судді доти, поки він не дасть їм дозволу піти.

7	~~70~~	~~70~~	6
7	~~71~~	71	
7	~~72~~	~~(72)~~	6
	73	73	
9	~~74~~	74	
	75	75	
11	~~76~~	76	
	77	77	
	78	78	
	79	79	
	80	80	

Малюнок 15
– Підбиття підсумків.

ОФИЦИАЛЬНЫЕ ПРАВИЛА ПО БАСКЕТБОЛУ НА КОЛЯСКАХ 2018

Scorer	<u>MAIER, N.</u> <i>NA</i>	Scores	Quarter ①	A	<u>15</u>	B	<u>18</u>
Assistant scorer	<u>SABAY, O.</u> <i>OS</i>		Quarter ②	A	<u>19</u>	B	<u>10</u>
Timer	<u>LEBLANC, R.</u> <i>RT</i>		Quarter ③	A	<u>26</u>	B	<u>19</u>
Shot clock operator	<u>AUSTIN, K.</u> <i>KA</i>		Quarter ④	A	<u>16</u>	B	<u>25</u>
			Overtimes	A	<u>/</u>	B	<u>/</u>
Crew chief	<u>M. Wallen</u>	Final Score	Team A	<u>76</u>	Team B	<u>72</u>	
Umpire 1	<u>Y. Chang</u>	Umpire 2	<u>K. Bartok</u>	Name of winning team	<u>HOOPERS</u>		
Captain's signature in case of protest	_____	Game ended at (hh:mm)	<u>21:50</u>				

Малюнок 16 – Нижня частина протоколу

В.13. Челендж головного тренера

- В.13.1. В іграх, де застосовують перегляд IRS, кожній команді може бути надано 1 челендж головного тренера (НСС). Якщо НСС надано, надання НСС записують у протоколі нижче назви команди у відповідних кліточках. У першій кліточці секретар записує чверть або овертайм (Q1, Q2, Q3, Q4 або OT), а у другій — хвилину ігрового часу чверті або овертайму.

ДОДАТОК С – ПРОЦЕДУРА ПОДАННЯ ТА РОЗГЛЯДУ ПРОТЕСТУ.

Якщо під час офіційного змагання IWBF команда вважає, що її інтереси були ущемлені рішенням офіційної особи (рефері чи судді) або якоюсь подією, що мала місце під час гри, вона має діяти таким чином:

- C.1. Команда може подати протест, якщо її інтереси були утиснені через:
- Помилку у веденні рахунку, відліку ігрового часу або часу кидка, яка не була виправлена суддями.
  - Рішення про поразку позбавленням права, відміну гри, відкладення гри, не поновлення гри, або рішення не грати гру.
  - Порушення у застосуванні відповідних правил.
- C.2. Для того, щоб протест міг бути прийнятим, він повинен відповідати такій процедурі:
- Капітан (КАП) цієї команди повинен не пізніше як через 15 хвилин після кінця гри інформувати старшого суддю про те, що його команда протестує проти результату гри та підписати протокол у графі «Підпис капітана у разі протесту».
  - Причини протесту повинні бути надані письмово не пізніше як через 1 годину після кінця гри.
  - Збір у 250 доларів США застосовують тільки якщо протест відхиллено.
- C.3. Старший суддя, після отримання причин подачі протесту, має надіслати письмово рапорт про інцидент, який привів до протесту, представнику IWBF або до компетентного органу.

ОФИЦИАЛЬНЫЕ ПРАВИЛА ПО БАСКЕТБОЛУ НА КОЛЯСКАХ 2018

- С.4. Компетентне журі повинно зробити запит про надання будь яких матеріалів, які воно вважає необхідними у процедурі розгляду, і винести рішення щодо протесту так швидко, як це можливо, але не пізніше ніж через 24 години після закінчення гри. Компетентне журі повинно використовувати будь-які надійні свідчення і приймати щодо цього будь-які рішення, які вважає за потрібне, включно з необмеженим переглядом скороченого або повного відеозапису гри. Компетентне журі не повинно виносити рішення змінити результат гри, якщо тільки нема ясних і незаперечних доказів того, що, якби на ситуацію не вплинула помилка, яка призвела до протесту, результат гри був би безумовно іншим.
- С.5. Рішення компетентного журі розглядають також як рішення, винесене відповідно до правил гри і не піддають подальшому перегляду або апеляції. Як виняток, може бути оскаржене неправильне застосування правил, як це визначено відповідними правилами.
- С.6. Особливі правила для змагань IWBF або змагань, які не передбачають інше в своїх положеннях:
- а) Якщо змагання проводяться у форматі турніру, компетентним органом для розгляду всіх протестів є Технічний комітет турніру (див. Внутрішній регламент IWBF).
  - б) У випадку домашніх та виїзних матчів, компетентним органом для розгляду протестів, пов'язаних з питаннями кваліфікації, є Комісія IWBF з юридичних справ та гідності (CLME). З усіх інших питань, що призводять до протесту, компетентним органом є IWBF, що діє через одну або більше осіб, які мають досвід у виконанні та тлумаченні Офіційних правил баскетболу (див. Внутрішній регламент IWBF).

ДОДАТОК D – КЛАСИФІКАЦІЯ КОМАНД**D.1. Процедура**

D.1.1. Команди класифікуються відповідно до їх перемог та поразок, а саме: 2 очки у класифікації за кожну виграну гру, 1 очко у класифікації за кожну програну гру (включно з поразкою через нестачу гравців) і 0 очок у класифікації за гру, що програна позбавленням права.

D.1.2. Цю процедуру застосовують для всіх змагань з коловою системою.

D.1.3. Якщо 2 або більше команд мають однакову кількість перемог і поразок у всіх іграх в групі, тоді, щоб визначити місця, використовують результат (-и) гри (ігор) між цими 2 чи більше командами. Якщо 2 чи більше команд мають однакову кількість очок в іграх між собою, застосовують додаткові показники в такому порядку:

- Найбільша різниця ігрових очок в іграх між ними.
- Найбільша кількість набраних ігрових очок в іграх між ними
- Найбільша різниця ігрових очок у всіх іграх у групі.
- Найбільша кількість ігрових очок у всіх іграх у групі.

Якщо до завершення всіх матчів у групі все ще зберігається нічийний результат, команди, що мають однакову кількість очок, посідають однакове місце в турнірній таблиці. Якщо ці критерії все ще не можуть визначитись наприкінці групового етапу, використовують жеребкування для остаточного визначення місць.

D.1.4. Якщо на будь - якому етапі застосування цих показників місця однієї чи більшої кількості команд можуть бути визначені, то процедуру наведену в пункті D.1.3. повторюють для решти команд з самого початку, місця яких ще визначені.

D.2. Приклади

D.2.1. Приклад 1.

А проти В	100 – 55	В проти С	100 – 95
А проти С	90 – 85	В проти D	80 – 75
А проти D	75 – 80	С проти D	60 – 55

Команди	Ігри	Перемоги	Поразки	Очки	Ігрові очки	Різниця
А	3	2	1	5	265:220	+45
В	3	2	1	5	235:270	-35
С	3	1	2	4	240:245	-5
D	3	1	2	4	210:215	-5

Отже:

1-ша	А переможець у грі проти В
2-га	В
3-тя	С переможець у грі проти D
4-та	D

ОФИЦИАЛЬНЫЕ ПРАВИЛА ПО БАСКЕТБОЛУ НА КОЛЯСКАХ 2018

D.2.2. Приклад 2.

А проти В 100 – 55   В проти С 100 – 85
 А проти С 90 – 85   В проти D 75 – 80
 А проти D 120 – 75   С проти D 65 – 55

Команди	Ігри	Перемоги	Поразки	Очки	Ігрові очки	Різниця
А	3	3	0	6	310:215	+95
В	3	1	1	4	230:265	-35
С	3	1	2	4	235:245	-10
D	3	1	2	4	210:260	-50

Отже: 1-ша   А
 Визначення місць між В, С, D

Команди	Ігри	Перемоги	Поразки	Очки	Ігрові очки	Різниця
В	2	1	1	3	175:165	+10
С	2	1	1	3	150:155	-5
D	2	1	1	3	135:140	-5

Отже: 2-га   В
                                   3-тя   Спереможець у грі проти D
                                   4-та   D

D.2.3. Приклад 3.

А проти В 85 – 90   В проти С 100 – 95
 А проти С 55 – 100   В проти D 75 – 85
 А проти D 75 – 120   С проти D 65 – 55

Команди	Ігри	Перемоги	Поразки	Очки	Ігрові очки	Різниця
А	3	0	3	3	215:310	-95
В	3	2	1	5	265:265	0
С	3	2	1	5	260:210	+50
D	3	2	1	5	260:215	+45

Отже: 4-та   А
 Визначення місць між В, С, D

Команди	Ігри	Перемоги	Поразки	Очки	Ігрові очки	Різниця
В	2	1	1	3	175:180	-5
С	2	1	1	3	160:155	+5
D	2	1	1	3	140:140	0

Отже: 1-ша   С
                                   2-га   D
                                   3-тя   В

ОФИЦИАЛЬНЫЕ ПРАВИЛА ПО БАСКЕТБОЛУ НА КОЛЯСКАХ 2018

D.2.4. Приклад 4.

А проти				00 – 90		
А проти				5 – 85		
А проти				5 – 55		
Команди	Ігри	Перемоги	Поразки	Очки	Ігрові очки	Різниця
А	3	0	3	3	215:310	-95
В	3	2	1	5	265:260	+5
С	3	2	1	5	255:210	+45
D	3	2	1	5	260:215	+45

Отже: 4-та А

Визначення місць між В, С, D

Команди	Ігри	Перемоги	Поразки	Очки	Ігрові очки	Різниця
В	2	1	1	3	175:175	0
С	2	1	1	3	155:155	0
D	2	1	1	3	140:140	0

Отже: 1-ша В
2-га С
3-тя D

D.2.5. Приклад 5.

А проти В	100 – 55	В проти F	110 – 90
А проти С	85 – 90	С проти D	55 – 60
А проти D	120 – 75	С проти E	90 – 75
А проти E	80 – 100	С проти F	105 – 75
А проти F	85 – 80	D проти E	70 – 45
В проти С	100 – 90	D проти F	65 – 60
В проти D	80 – 75	E проти F	75 – 80
В проти E	75 – 80		

Команди	Ігри	Перемоги	Поразки	Очки	Ігрові очки	Різниця
А	5	3	2	8	470:400	+70
В	5	3	2	8	420:440	-20
С	5	3	2	8	435:395	+40
D	5	3	2	8	345:360	-15
E	5	2	3	7	375:395	-20
F	5	1	4	6	385:440	-55

Отже: 5-та E
6-та F

ОФИЦИАЛЬНЫЕ ПРАВИЛА ПО БАСКЕТБОЛУ НА КОЛЯСКАХ 2018

Визначення місць між А, В, С, D

Команди	Ігри	Перемоги	Поразки	Очки	Ігрові очки	Різниця
А	3	2	1	5	305:220	+85
В	3	2	1	5	235:270	-35
С	3	1	2	4	240:245	-5
D	3	1	2	4	210:255	-45

Отже: 1-ша А переможець у грі проти В
 2-га В
 3-тя D переможець у грі проти С
 4- та С

D.2.6. Приклад 6.

А проти В	71 – 65	В проти F	95 – 90
А проти С	85 – 86	С проти D	95 – 100
А проти D	77 – 75	С проти E	82 – 75
А проти E	80 – 86	С проти F	105 – 75
А проти F	85 – 80	D проти E	68 – 67
В проти С	88 – 87	D проти F	65 – 60
В проти D	80 – 75	E проти F	80 – 75
В проти E	75 – 76		

Команди	Ігри	Перемоги	Поразки	Очки	Ігрові очки	Різниця
А	5	3	2	8	398:392	+6
В	5	3	2	8	403:399	+4
С	5	3	2	8	455:423	+32
D	5	3	2	8	383:379	+4
E	5	3	2	8	384:380	+4
F	5	0	5	5	380:430	-50

Отже: 6-та F

Визначення місць між А, В, С, D, E

Команди	Ігри	Перемоги	Поразки	Очки	Ігрові очки	Різниця
А	4	2	2	6	313:312	+1
В	4	2	2	6	308:309	-1
С	4	2	2	6	350:348	+2
D	4	2	2	6	318:319	-1
E	4	2	2	6	304:305	-1

Отже: 1-ша С
 2-га А

Визначення місць між В, D, E

В	2	1	1	3	155:151	+4
D	2	1	1	3	143:147	-4
E	2	1	1	3	143:143	0

Отже: 3-тя В, 4-та E, 5-та D

ОФИЦИАЛЬНЫЕ ПРАВИЛА ПО БАСКЕТБОЛУ НА КОЛЯСКАХ 2018

D.2.7. Приклад 7.

А проти В	73 – 71	В проти F	95 – 90
А проти С	85 – 86	С проти D	95 – 96
А проти D	77 – 75	С проти E	82 – 75
А проти E	90 – 96	С проти F	105 – 75
А проти F	85 – 80	D проти E	68 – 67
В проти С	88 – 87	D проти F	80 – 75
В проти D	80 – 79	E проти F	80 – 75
В проти E	79 – 80		

Команди	Ігри	Перемоги	Поразки	Очки	Ігрові очки	Різниця
А	5	3	2	8	410:408	+2
В	5	3	2	8	413:409	+4
С	5	3	2	8	455:419	+36
D	5	3	2	8	398:394	+4
E	5	3	2	8	398:394	+4
F	5	0	5	5	395:445	-50

Отже: 6-та F

Визначення місць між А, В, С, D, E

Команди	Ігри	Перемоги	Поразки	Очки	Ігрові очки	Різниця
А	4	2	2	6	325:328	-3
В	4	2	2	6	318:319	-1
С	4	2	2	6	350:344	+6
D	4	2	2	6	318:319	-1
E	4	2	2	6	318:319	-1

Отже: 1-ша С

5-та А

Визначення місць між В, D, E

В	2	1	1	3	159:159	0
D	2	1	1	3	147:147	0
E	2	1	1	3	147:147	0

Отже: 2- га В

3- та Dпереможець угрі проти E

4- та E

ОФИЦИАЛЬНЫЕ ПРАВИЛА ПО БАСКЕТБОЛУ НА КОЛЯСКАХ 2018

D.3. Поразка позбавленням права

- D.3.1. Команда, що без поважної причини не з'являється на матч, передбачений розкладом, або залишає ігровий майданчик до закінчення матчу, програє гру позбавленням права й отримує нуль (0) очок у класифікації.
- D.3.2. Якщо команда програє гру позбавленням права удруге, результати всіх зіграних нею ігор анулюють.
- D.3.3. Якщо команда програє гру позбавленням права удруге у змаганні, яке проводиться у групах, де команда (-ди) з кожної групи, що посіла найвище місце, виходить у наступний раунд змагань, то результати всіх ігор, зіграних командами, що посіли останнє місце у відповідних групах, також не беруть до уваги.

Приклад

Команда 4А у групі А двічі прогала позбавленням права, отже, всі результати її ігор анульовані.

Підсумкове становище команд

Група А	В	П	О
Команда 1А	4	0	8
Команда 2А	2	2	6
Команда 3А	0	4	4
Команда 4А			

Група В	В	П	О
Команда 1В	6	0	12
Команда 2В	4	2	10
Команда 3В	1	5	7
Команда 4В	1	5	7

Результати ігор між командами 3В і 4В:

3В проти 4В 88 - 71

4В проти 3В 76 - 75

Отже: 3-тя 3В, 4-та 4В

Переглянуте турнірне становище в групі В

Група В	В	П	О
Команда 1В	4	0	8
Команда 2В	2	2	6
Команда 3В	0	4	4

D.4. Класифікація команд з різних груп

D.4.1. Щоб провести класифікацію команд з різних груп (тобто визначити кращу з команд, які посіли 2-ге або 3-тє місце), застосовують критерії, наведені нижче.

Якщо всі команди у всіх групах зіграли однакову кількість ігор, команди, що посіли однакове місце у кожній групі, утворюють одну групу з цих команд, і застосовують такі критерії у наведеному нижче порядку:

- Кращий показник перемог і поразок у всіх зіграних іграх у переглянутій фінальній турнірній таблиці.
- Більша різниця ігрових очок у всіх іграх у переглянутій підсумковій груповій таблиці.
- Більша кількість ігрових очок, набраних у всіх іграх у переглянутій підсумковій груповій таблиці.
- Якщо цих критеріїв недостатньо, щоб визначити остаточну класифікацію, застосовують рейтинг IWBF.

Група А	Пер	Пор	О
Команда 1А	8	0	16
Команда 2А	6	2	14
Команда 3А	4	4	12
Команда 4А	2	6	10
Команда 5А	0	8	8

Група В	Пе р	По р	О
Команда 1В	8	0	16
Команда 2В	6	2	14
Команда 3В	4	4	12
Команда 4В	2	6	10
Команда 5В	0	8	8

Група А	Пер	Пор	О
Команда 1С	8	0	16
Команда 2С	6	2	14
Команда 3С	3	5	11
Команда 4С	3	5	11
Команда 5С	0	8	8

Група В	Пе р	По р	О
Команда 1D	7	1	15
Команда 2D	7	1	15
Команда 3D	4	4	12
Команда 4D	2	6	10
Команда 5D	0	8	8

Щоб визначити кращу з команд, що посіли 2-ге місце:

Група X	Пер	Пор	Ігрові очки	Очки	Різниця
Команда 2D	7	1	628-521	15	
Команда 2В	6	2	551-488	14	+63
Команда 2А	6	2	531-506	14	+25
Команда 2С	6	2	525-500	14	+25

D.4.2. Коли команди, що посіли однакове місце у кожній групі, утворюють одну групу з цих команд, і команди зіграли різну кількість ігор у своїх групах, тоді ігри з командами, які посіли останні місця у групі (-ах), де команд більше, не беруть до уваги. Цей процес повторюють у всіх групах доти, поки кількість ігор не стане однаковою в усіх групах. Після цього застосовують такі критерії:

- Більша різниця між кількістю перемог і поразок у переглянутій підсумковій класифікації у групах.
- Більша різниця ігрових очок у всіх зіграних іграх у переглянутій підсумковій класифікації у групах.
- Більша кількість ігрових очок, набраних у переглянутій підсумковій класифікації у групах.
- Якщо цих критеріїв недостатньо, щоб визначити остаточну класифікацію, застосовують рейтинг IWBF.

Зауважте:

Щоб виключити сумніви, якщо результати згаданих вище ігор анулюють з метою класифікації команд з різних груп, це не змінює початкового положення команд в окремій групі.

Приклад

Група А	Пер	Пор	О
Команда 1А	5	0	10
Команда 2А	4	1	9
Команда 3А	3	2	8
Команда 4А	2	3	7
Команда 5А	1	4	6
Команда 6А	0	5	5

Група В	Пер	Пор	О
Команда 1В	4	1	9
Команда 2В	4	1	9
Команда 3В	4	1	9
Команда 4В	2	3	7
Команда 5В	1	4	6
Команда 6В	0	5	5

Група А	Пер	Пор	О
Команда 1С	4	0	8
Команда 2С	3	1	7
Команда 3С	2	2	6
Команда 4С	1	3	5
Команда 5С	0	4	4

Група В	Пер	Пор	О
Команда 1D	3	1	7
Команда 2D	3	1	7
Команда 3D	2	2	6
Команда 4D	2	2	6
Команда 5D	0	4	4

Щоб визначити кращу з команд, що посіли 3-тє місце, з цих команд утворюють одну групу:

Група Х	Пер	Пор	О
Команда 3В	4	1	9
Команда 3А	3	2	8
Команда 3D	2	2	6
Команда 3С	2	2	6

Проте, команди 3В і 3А зіграли п'ять ігор, а команди 3D і 3С чотири.

ОФИЦИАЛЬНЫЕ ПРАВИЛА ПО БАСКЕТБОЛУ НА КОЛЯСКАХ 2018

У групах А та В ігри команд, що посіли останні місця, мають бути анульовані, щоб зрівняти кількість ігор команд, що посіли 3-тє місце, та буде створено нову таблицю.

Результати ігор у групах А та В такі:

Група А

Віїзд Удома	2А	3А	4А	5А	6А
1А	71-65	86-85	77-75	86-80	~~85-80~~
2А			90-84	98-79	~~87-85~~
3А				101-76	~~86-74~~
4А				78-54	~~87-81~~
5А					~~84-65~~

Група В

Віїзд Удома	2В	3В	4В	5В	6В
1В	81-76	85-86	77-75	90-80	~~85-69~~
2В			96-79	81-73	~~87-85~~
3В				101-76	~~86-74~~
4В				78-54	~~87-81~~
5В					~~84-65~~

Після того як результати ігор команд 6А та 6В анульовано, перегляньте становище у групі, щоб визначити кращу 3-тю команду, є таким:

Група Х	Пер	Пор	Ігрові очки	Очки	Різниця
Команда 3В	3	1	359-323	7	
Команда 3А	2	2	348-309	6	+39
Команда 3D	2	2	363-359	6	+4
Команда 3С	2	2	302-298	6	+4

D.5. Класифікація команд у змаганнях з кількома етапами

У змаганнях, де результати ігор у групах зараховують на наступному етапі змагань, але команду виключено зі змагання або їй зараховано поразку позбавленням права удруге без огляду на причину, результати всіх ігор, зіграних виключеною або позбавленою права командою анулюють на всіх етапах змагань. Після цього застосовують такі критерії:

- Більша різниця між кількістю перемог і поразок у переглянутій підсумковій класифікації у групах.
- Більша різниця ігрових очок у всіх зіграних іграх у переглянутій підсумковій класифікації у групах.
- Більша кількість ігрових очок, набраних у переглянутій підсумковій класифікації у групах.
- Якщо цих критеріїв недостатньо, щоб визначити остаточну класифікацію, застосовують рейтинг IWBF.

Приклад

Етап 1

Дві групи по 4 команди у кожній, ігри вдома та на виїзді, підсумкове розташування команд:

Група А	Пер	Пор	О
Команда 1А	6	0	12
Команда 2А	4	2	10
Команда 3А	2	4	8
Команда 4А	0	6	6

Група В	Пер	Пор	О
Команда 1В	5	1	11
Команда 2В	4	2	10
Команда 3В	2	4	8
Команда 4В	1	5	7

Група А

Удома \ Виїзд	1А	2А	3А	4А
1А		71-65	86-85	101-76
2А	80-86		80-75	90-84
3А	80-85	79-98		87-67
4А	75-77	85-87	74-86	

Група В

Удома \ Виїзд	1В	2В	3В	4В
1В		71-65	86-85	101-76
2В	80-86		80-75	90-84
3В	80-85	79-98		87-67
4В	75-77	85-87	74-86	

ОФИЦИАЛЬНЫЕ ПРАВИЛА ПО БАСКЕТБОЛУ НА КОЛЯСКАХ 2018

Етап 2

По три кращі команди з груп А та В виходять у групу С, причому результати попередніх ігор зберігаються. Початкове становище команд таке:

Група С	Пер	Пор	Ігрові очки	Очки	Різниця
Команда 1А	6	0	506-461	12	+45
Команда 1В	5	1	503-462	11	+41
Команда 2А	4	2	500-480	10	+20
Команда 2В	4	2	495-489	10	+6
Команда 3А	2	4	492-490	8	+2
Команда 3В	2	4	490-490	8	0

Команди грають удома та на виїзді проти команд з іншої групи попереднього етапу з такими результатами:

Виїзд \ Удома	1А	1В	2А	2В	3А	3В
Команда 1А		77-98		100-89		95-74
Команда 1В	87-83		87-75		99-92	
Команда 2А		71-96		87-86		88-84
Команда 2В	65-76		Позб. права		Позб. права	
Команда 3А		87-97		69-73		83-81
Команда 3В	68-96		82-81		74-67	

Оскільки команда 2В прогала позбавленням права двічі, результати всіх ігор, у яких брала участь команда 2В (в обох етапах) анульовано: Переглянуті результати першого етапу в групі В:

Виїзд \ Удома	1В	2В	3В	4В
1В		~~71-65~~	86-85	101-76
2В	~~80-86~~		~~80-75~~	~~90-84~~
3В	80-85	~~79-98~~		87-67
4В	75-77	~~85-87~~	74-86	

Переглянуті результати другого етапу у групі С:

Виїзд \ Удома	1А	1В	2А	2В	3А	3В
Команда 1А		77-98		~~100-89~~		95-74
Команда 1В	87-83		87-75		99-92	
Команда 2А		71-96		~~87-86~~		88-84
Команда 2В	~~65-76~~		Позб. права		~~Позб. права~~	
Команда 3А		87-97		~~69-73~~		83-81
Команда 3В	68-96		82-81		74-67	

ОФИЦИАЛЬНЫЕ ПРАВИЛА ПО БАСКЕТБОЛУ НА КОЛЯСКАХ 2018

Остаточні результати:

Група С	Пер	Пор	Ігрові очки	Очки	Різниця
Команда 1В	10	0	916-801	20	+115
Команда 1А	8	2	857-788	18	+69
Команда 2А	5	5	815-785	15	+30
Команда 3А	4	6	825-837	14	-12
Команда 3В	3	7	780-841	13	-61

D.6. Ігри вдома і на виїзді (із загальним рахунком)

- D.6.1. Для системи змагань із серією матчів з 2 ігор, удома і на виїзді, із загальним підрахунком очок 2 гри розглядають як 1 гру тривалістю 80 хвилин.
- D.6.2. Якщо на закінчення 1-ї гри рахунок рівний, овертайму не призначають.
- D.6.3. Якщо загальний рахунок на закінчення обох ігор рівний, гру продовжують на стільки овертаймів по 5 хвилин, скільки потрібно, щоб порушити рівновагу в рахунку.
- D.6.4. Переможцем серії стає команда, яка:
- Перемогла в обох іграх.
  - Набрала загальну більшу кількість очок на закінчення 2-ї гри, якщо обидві команди виграли по одній грі.

D.7. Приклади

D.7.1. Приклад 1

А проти В 80 – 75

В проти А 72 – 73

Команда А є переможцем серії (виграла обидві гри).

D.7.2. Приклад 2

А проти В 80 – 75

В проти А 73 – 72

Команда А є переможцем серії (загальний рахунок А 152 – В 148).

D.7.3. Приклад 3

А проти В 80 – 80

В проти А 92 – 85

Команда В є переможцем серії (загальний рахунок А 165 – В 172). У першій грі овертайму не призначають.

D.7.4. Приклад 4

А проти В 80 – 85

В проти А 75 – 75

Команда В є переможцем серії (загальний рахунок А 155 – В 160). У другій грі овертайму не призначають.

ОФИЦИАЛЬНЫЕ ПРАВИЛА ПО БАСКЕТБОЛУ НА КОЛЯСКАХ 2018

D.7.5. **Приклад 5**

А проти В 83 – 81

В проти А 79 – 77

Загальний рахунок А 160 – В 160. Після овертайму (-ів) у другій грі:

В проти А 95 – 88

Команда В є переможцем серії (загальний рахунок А 171 – В 176).

D.7.6. **Приклад 6**

А проти В 76 – 76

В проти А 84 – 84

Загальний рахунок А 160 – В 160. Після овертайму (-ів) у другій грі:

В проти А 94 – 91

Команда В є переможцем серії (загальний рахунок А 167 – В 170).

ДОДАТОК Е – МЕДІА ТАЙМ-АУТИ

Е.1. **Визначення**

Організація, яка проводить змагання, може самостійно ухвалити рішення, чи повинні використовуватися медіа-тайм-ауті і, якщо мають, то якої тривалості (60, 75, 90 або 100 секунд).

Е.2 **Правило**

Е.2.1 У кожній чверті дозволяється 1 медіа-тайм-аут на додаток до звичайних тайм-аутів. Медіа-тайм-ауті в овертаймі не дозволяються.

Е.2.2 Перший тайм-аут у кожній чверті (командний або медіа-) повинен бути тривалістю 60, 75, 90 чи 100 секунд.

Е.2.3 Тривалість усіх інших тайм-аутів у чверті має становити 60 секунд.

Е.2.4 Обидві команди повинні мати право на 2 тайм-ауті під час першої половини та 3 тайм-ауті під час другої половини.

Ці тайм-ауті можуть бути потрібні в будь-який час протягом гри і можуть бути тривалістю:

- 60, 75, 90 або 100 секунд, якщо тайм-аут розглядають як медіа-тайм-аут, тобто перший у чверті, або
- 60 секунд, якщо тайм-аут не розглядають як медіа-тайм-аут, тобто затребуваний будь-якої із команд після того, як було надано медіа-тайм-аут.

Е.3 **Процедура**

Е.3.1 Ідеально, щоб медіа-тайм-аут узяти до того моменту, коли залишиться 5 хвилин до закінчення чверті. Однак немає жодної гарантії, що це має статися.

Е.3.2 Якщо жодна з команд не зажадала тайм-ауту до того моменту, коли залишиться 5 хвилин до закінчення чверті, тоді медіа-тайм-аут повинен бути наданий за першої ж нагоди, коли м'яч мертвий та ігровий годинник зупинено. Цей тайм-аут не повинен бути записано жодною з команд.

Е.3.3 Якщо будь-якій команді надається тайм-аут до того моменту, коли залишиться 5 хвилин до закінчення чверті, цей тайм-аут повинен бути використаний як медіа-тайм-аут.

Цей тайм-аут повинен розглядатися одночасно як медіа-тайм-аут та як тайм-аут для команди, яка запросила його.

Е.3.4 Відповідно до цієї процедури може бути не менше 1 тайм-ауту в кожній чверті і не більше 6 тайм-аутів у першій половині, а також трохи більше 8 тайм-аутів у другій половині.

ДОДАТОК F – СИСТЕМА НЕГАЙНОГО ВІДЕОПЕРЕГЛЯДУ – IRS

F.1.	Визначення Перегляд за допомогою системи IRS — це придатний метод, який використовують судді, щоб переконатися у правильності свого рішення, переглядаючи ігрові ситуації на екрані затвердженого пристрою відео.
F.2.	Процедура
F.2.1.	Судді вповноважені застосувати IRS до того, як старший суддя підпише протокол, у межах, визначених цим Додатком.
F.2.2.	Перегляд відбувається, коли судді зупинили гру з будь-якої причини, після того як сталася ситуація, внаслідок якої необхідний перегляд.
F.2.3.	Для застосування IRS використовують таку процедуру: <ul style="list-style-type: none"> • Старший суддя має схвалити обладнання IRS перед грою, якщо воно наявне. • Старший суддя приймає рішення, буде застосовано перегляд IRS чи ні. • Якщо спірний епізод з рішенням суддів є предметом перегляду IRS, то попереднє рішення повинне бути продемонстроване суддями на ігровому майданчику. • Після того як отримано всю можливу інформацію від інших суддів, суддів за столом і комісара, якщо він присутній, перегляд розпочинають так швидко, як це можливо. • Старший суддя та як мінімум 1 суддя (який приймав попереднє рішення) беруть участь у перегляді. Якщо попереднє рішення приймав старший суддя, він обирає одного з суддів, який буде брати участь у перегляді разом з ним. • Під час перегляду IRS судді повинні вжити заходів, щоб жодна особа, яка не має на це права, не мала доступу до монітору IRS. • Перегляд відбувається до того, як надано тайм-аути або заміни, до того, як почалася перерва у грі, або поновлено гру. • Якщо розпочався тайм-аут або надано заміну, коли судді визначили необхідність перегляду, тайм-аут і заміни скасовують, поки не буде повідомлено про остаточне рішення. • Після того, як повідомлено про остаточне рішення, кожен головний тренер може попросити тайм-аут або скасувати прохання про тайм-аут, та кожен гравець може попросити заміну. • Після перегляду суддя, який приймав попереднє рішення, оголошує остаточне рішення, а гру відповідним чином поновлюють. • Рішення судді (-ів) може бути змінено тільки якщо перегляд IRS надає суддям чіткі й незаперечні візуальні докази для такої зміни.
F.3.	Правило Можуть бути переглянуті такі ігрові ситуації:

F.3.1.	<p>У момент закінчення чверті чи овертайму,</p> <ul style="list-style-type: none"> • чи було м'яч під час влучного кидка з гри випущено з рук перед тим, як пролунав сигнал ігрового годинника про кінець чверті чи овертайму. • чи необхідно та який час слід установити на ігровому годиннику, якщо: <ul style="list-style-type: none"> — Гравець, який виконував кидок, учинив порушення через вихід м'яча за межі майданчика. — Сталося порушення правила часу кидка. — Сталося порушення правила 8 секунд. — Було вчинено фол перед кінцем чверті чи овертайму. <p>Перерви у грі не починають, поки не повідомлено про остаточне рішення, та доданий ігровий час у чверті або овертаймі не завершено.</p>
F.3.2.	<p>Коли ігровий годинник показує 2:00 хвилини чи менше у четвертій чверті чи кожному овертаймі,</p> <ul style="list-style-type: none"> • чи був м'яч під час влучного кидка з гри випущений з рук до того, як пролунав сигнал годинника кидка. <ul style="list-style-type: none"> — Судді вповноважені негайно зупинити гру, щоб переглянути, чи був м'яч під час влучного кидка з гри випущений з рук до того, як пролунав сигнал годинника кидка. — Судді повинні визначати необхідність перегляду, який має відбутися після закинутого м'яча, коли судді в перший раз зупинили гру з будь-якої причини. • у разі, якщо було вчинено фол на певній відстані від ситуації кидка <ul style="list-style-type: none"> — чи сплив час на ігровому годиннику чи годиннику кидка, — чи процес кидка розпочався, коли було визначено фол суперника гравця, який виконував кидок, або — чи м'яч іще був у руці (-ах) гравця, який виконував кидок, коли було визначено фол партнера гравця, який виконував кидок. • визначити гравця, який спричинив вихід м'яча за межі поля..
F.3.3.	<p>У будь-який момент гри,</p> <ul style="list-style-type: none"> • чи оцінювати влучний кидок з гри двома чи трьома очками. • після того, як було призначено фол проти гравця, який виконував невдалий кидок, слід виконати 2 чи 3 штрафні кидки. • після того, як було призначено персональний, неспортивний або фол з дискваліфікацією, чи відповідає фол критеріям для такого фолу, або покарання за нього повинне бути підвищене чи знижене, або чи слід його розглядати як технічний фол. • після того як неправильно працював ігровий годинник або годинник кидка, на який час слід виправити показання годинника (-ів). • щоб визначити належного гравця, який буде виконувати штрафні кидки. • визначення участі членів команди, головних тренерів, перших помічників тренерів і супроводжуючих членів делегації під час будь-якого акту насильства.

ОФИЦИАЛЬНЫЕ ПРАВИЛА ПО БАСКЕТБОЛУ НА КОЛЯСКАХ 2018

	<p>— Судді уповноважені негайно зупинити гру, щоб переглянути акт насильства або потенціальний акт насильства.</p> <p>— Судді повинні визначити необхідність перегляду, який має відбутися після акту насильства, коли судді в перший раз зупинили гру з будь-якої причини.</p>
F.4.	Челендж головного тренера
F.4.1.	В усіх іграх, де застосовують перегляд IRS, головний тренер може попросити челендж головного тренера, тобто звернутися до найближчого судді з проханням перевірити рішення суддів за допомогою IRS, та переглянути ігрову ситуацію.
F.4.2.	<p>Для челенджу головного тренера застосовують таку процедуру:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Головному тренеру надають тільки один челендж головного тренера, без огляду на те, був челендж успішним чи ні. • Можуть бути переглянуті тільки ігрові ситуації, згадані у Додатку F.3. • Часових обмежень, згаданих у Додатку F.3, не застосовують. Челендж головного тренера можна просити у будь-який момент гри. • Головний тренер, який просить челендж, має встановити зоровий контакт з найближчим суддею та виразно попросити про челендж головного тренера. Він має голосно промовити «челендж» та одночасно показати встановлений сигнал (накреслити руками уявний прямокутник). Прохання є остаточним та його не можна відкликати. • Головний тренер повинен просити челендж, а перегляд має відбуватися не пізніше, як судді зупинили гру в перший раз після свого рішення. • Якщо гра триває без зупинки, судді мають право зупинити гру негайно, як тільки помітили челендж головного тренера, якщо тільки жодна з команд не буде поставлена у невігідне становище. • Головний тренер указує найближчому судді, яку ігрову ситуацію слід переглянути. • Суддя повідомляє секретаря, використовуючи жест № 58, що челендж головного тренера надано. • Під час перегляду гравці мають залишатися на майданчику. • Якщо перегляд рішення суддів, стосовно якого просили челендж, указує на користь команди, що просила челендж, початкове рішення змінюють. • Якщо перегляд рішення суддів, стосовно якого просили челендж, указує не на користь команди, що просила челендж, початкове рішення залишається чинним. • Судді застосовують ту ж процедуру, що передбачена правилами перегляду IRS. • Після того, як судді повідомили про остаточне рішення стосовно перегляду, гру поновлюють як після будь-якого іншого перегляду.
КІНЕЦЬ ПРАВИЛ ТА ІГРОВИХ ПРОЦЕДУР	

Антидопінгові заходи

Антидопінгові заходи під час спортивних змагань організуються і проводяться відповідно до Закону України «Про антидопінгову діяльність у спорті», Положення про Національний антидопінговий центр, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.07.2002 № 1063 (зі змінами), Антидопінгових правил Національного антидопінгового центру України (далі – НАДЦ), затверджених наказом НАДЦ від 22.12.2023 № 204-ОС, Всесвітнього антидопінгового кодексу та відповідних Міжнародних стандартів ВАДА.

Відбір допінг-проб може проводитись під час усіх офіційних спортивних змагань та поширюється на всіх спортсменів, які беруть участь у спортивних змаганнях.

Організатори спортивних змагань здійснюють заходи щодо запобігання участі відсторонених або тимчасово відсторонених від спортивної діяльності у зв'язку з порушенням Антидопінгових правил осіб. Зокрема, організатори під час прийому заявок, реєстрації учасників спортивних змагань, затвердження суддівського складу тощо здійснюють перевірку кожного з учасників на відсутність його у списках відсторонених чи тимчасово відсторонених на сайтах НАДЦ, відповідної міжнародної спортивної федерації та Міжнародного агентства з тестування. У випадку наявності інформації щодо відсторонення такі особи (спортсмени, тренери, лікарі, допоміжний персонал спортсмена) не допускаються до участі у спортивних змаганнях.

Організатори спортивних змагань реєструють спортсменів до участі у спортивних змаганнях в разі умови проходження ними сертифікованих курсів антидопінгової освіти на освітній платформі Всесвітнього антидопінгового агентства ADEL, організованих за участі відповідної міжнародної спортивної федерації чи Національного антидопінгового центру.

Організатори спортивних змагань забезпечують належні та сприятливі умови для проведення тестувань спортсменів, зокрема облаштовують пункт допінг-контролю, який відповідає вимогам Міжнародного стандарту з тестувань і розслідувань ВАДА.

Організатори спортивних змагань забезпечують безперешкодний доступ офіцерів допінг-контролю та іншого персоналу з відбору допінг проб до пункту допінг-контролю, всіх приміщень та місць проведення спортивних змагань, де можуть перебувати спортсмени, їх допоміжний персонал, судді, представники організаторів.

Організатори спортивних змагань забезпечують недопущення перешкоджання чи втручання в роботу офіцерів допінг-контролю, іншого персоналу з відбору допінг проб під час процедури тестування спортсменів (зокрема, під час повідомлення спортсменів щодо обрання їх для тестування, супроводження спортсменів до пункту допінг-контролю, здійснення процедур під час здачі спортсменом допінг проби, документального оформлення процедури

ОФИЦИАЛЬНЫЕ ПРАВИЛА ПО БАСКЕТБОЛУ НА КОЛЯСКАХ 2018
допінг-контролю тощо).

ОФИЦИАЛЬНЫЕ ПРАВИЛА ПО БАСКЕТБОЛУ НА КОЛЯСКАХ 2018

Організатори спортивних змагань за можливістю у найкоротший термін інформують НАДЦ щодо всіх виявлених випадків можливих порушень Антидопінгових правил (використання, зберігання, призначення, розповсюдження заборонених речовин, втручання в процедури допінг-контролю тощо).

Адаптація ветеранів війни, осіб з інвалідністю, осіб з
обмеженнями повсякденного функціонування до повноцінного життя
суспільства

1. Реалізація фізичних, психологічних, соціальних можливостей ветеранів війни, осіб з інвалідністю, осіб з обмеженнями повсякденного функціонування, систематизація заходів, спрямованих на відновлення та компенсацію функціональних можливостей організму для поліпшення фізичного та психологічного стану людини в процесі діяльності Федерації з подальшого розвитку виду спорту як суб'єкта сфери фізичної культури і спорту в сучасних умовах відбуватиметься з урахуванням спрямування зусиль на залучення визначених категорій населення до занять фізичною культурою та спортом.

2. Федерація в ході адаптації виду спорту до потреб ветеранів війни, осіб з інвалідністю відповідної нозології, осіб з обмеженнями повсякденного функціонування ставить за мету сприяння інклюзії та інтеграції до повноцінного життя суспільства, фізичній, психологічній реабілітації, розвиток можливостей до ведення самостійного способу життя, залученості до місцевої спільноти .

З цією метою забезпечуються належні та сприятливі умови для зміцнення громадського здоров'я шляхом використання оздоровчої рухової активності, розв'язання спеціалізованих завдань та практичних проблем з комплексністю та невизначеністю умов, обґрунтовуються вибір та реалізація відповідних заходів для визначених категорій населення.

3. Спортивні заходи проводяться серед ветеранів війни, осіб з інвалідністю, осіб з обмеженнями повсякденного функціонування.

Допуск до участі у спортивних заходах учасників визначених категорій населення відбувається за умови допуску лікаря до занять фізичною культурою та спортом з урахуванням обмежень до виконання фізичних вправ та наявності страхового полісу, дійсного на термін проведення заходу (умови договору страхування мають передбачати участь у спортивних заходах).

Допуск до спортивних заходів відбувається без урахування спортивних розрядів та звань.

4. Федерації беруть участь у створенні безперешкодного доступу учасників спортивних заходів до місць їх проведення, використання спортивних споруд, обладнання та інвентарю, що сприятиме фізкультурно-спортивній реабілітації осіб різного віку та статі.

5. Федерація, створюючи та забезпечуючи умови для адаптації ветеранів війни, осіб з інвалідністю, осіб з обмеженнями повсякденного функціонування, співпрацює з місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, іншими громадськими об'єднаннями фізкультурно-спортивної спрямованості.

ОФИЦИАЛЬНЫЕ ПРАВИЛА ПО БАСКЕТБОЛУ НА КОЛЯСКАХ 2018

б. За результатами участі в спортивних заходах серед ветеранів війни, осіб з інвалідністю, осіб з обмеженнями повсякденного функціонування спортивні розряди та звання не присвоюються.